GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	1
EMNE		
Landsby		
LOKALITET		MÅL
Det gamle Gentofte		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000 *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Gentoftegade løber på en nord-sydgående bakkekam parallelt med Gentofte Sø. Den gamle landsby lå langs gaden med en udstrækning fra torvet mod syd ved Søgårdsvej og Baunegårdsvej til Kirketorvet mod nord. Landsbyens fælles græsningsarealer lå på det skrånende terræn ned til søen. Det store grønne areal, som i dag står med spredte trægrupper, udgør med sin bymæssige tilknytning et stort rekreativt område, Gentofte Park.

Efter udskiftningen i 1766 gik der kun 40 år, før den sidste gård var flyttet ud på marken. Der er kun få rester tilbage af landsbymiljøet, fx omkring Fiskebakken nede ved søen mod syd samt Mitchellsstræde

Solpletter i Kløckers Have

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914. *KMS*

og Vindestræde mod nord. På Mitchellsstræde 30 bemærkes to gule huse, som opførtes omkring 1795 og anvendtes til strømpefabrikation i ca. 100 år. På Mitchellsstræde bemærkes også landstedet Salem, tidligere Kløckers Gård. Bygningen indgår nu i plejehjemmet 'Kløckershave'.

Den gamle adgang til Gentofte sydfra skete ad Søgårdsvej fra sydvest og ad Baunegårdsvej fra sydøst. I 1907 blev Frederik IV's rytterskole, der lå ved sydenden af bytorvet, revet ned, og Gentoftegade blev forlænget sydover.

Den ældste bygning i Gentofte Kommune er Gentofte Kirke, som kan dateres tilbage til 1176. Siden er tilføjet tårn, kor, våbenhus og sideskib. Kirken står i røde teglsten som et gotisk bygningsværk. Det

Gentofte Kirke ligger på Gentoftegades højeste punkt.

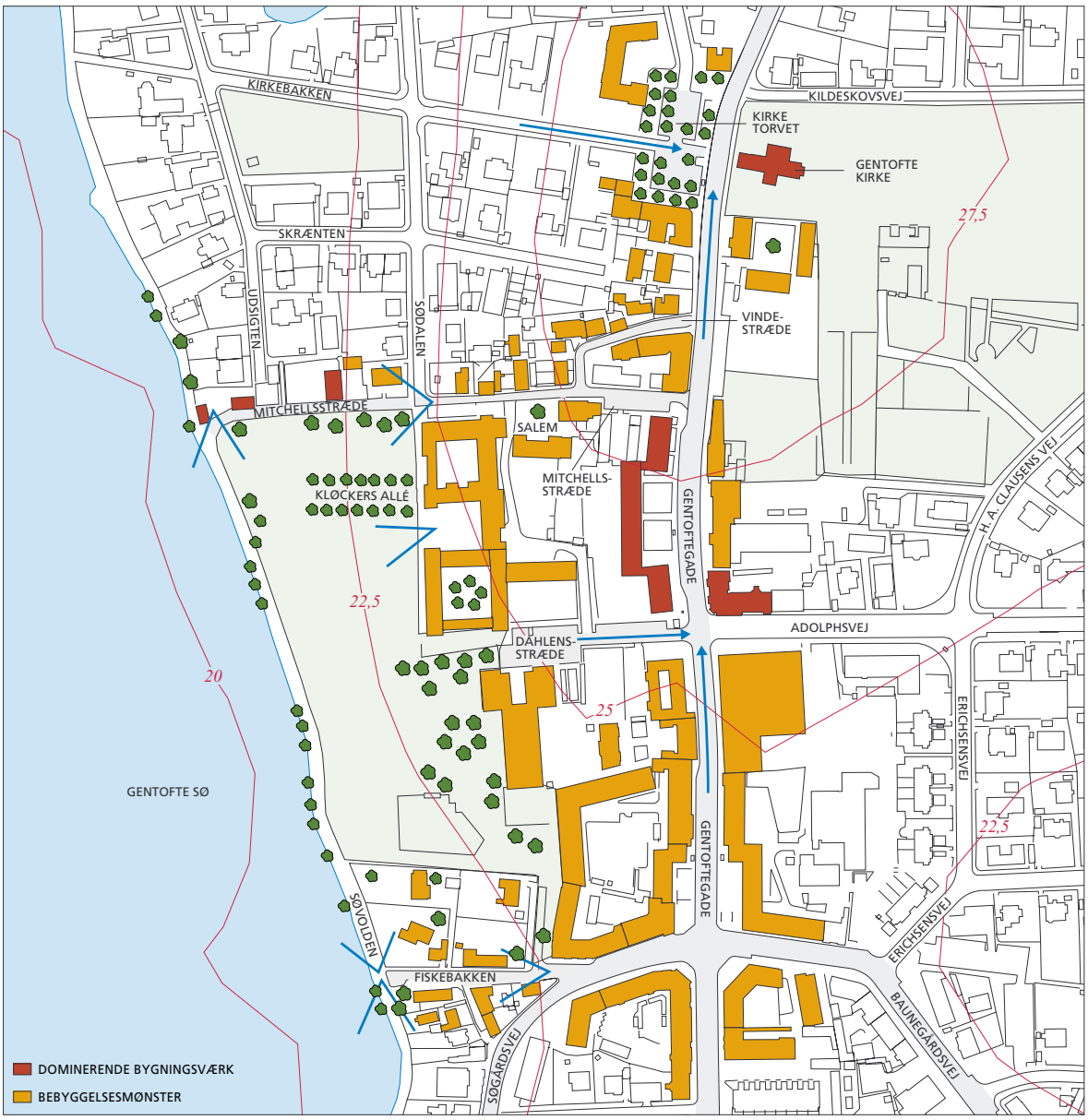

Landsbyen Gentofte grupperede sig langs Gentoftegade og ned mod søen, 1:4.000.

kamtakkede tårn er den absolut mest dominerende bygningsdel. Det er placeret på landsbyens højeste punkt, 31 meter over havet. Nedenfor kirken mod vest ligger Kirketorvet, hvor en dobbelt række af klippede lindetræer flankerer torvets tre sider. Fra torvet og ned til søen er Kirkebakken anlagt symmetrisk med tårnet stående øverst på bakken. Kirkegården blev omlagt omkring 1800. Herfra stammer den nuværende smukke landsbykirkegård.

Landsbyen Gentoftes fælles græsningsarealer ned mod Gentofte Sø udgør i dag et rekreativt område i en tætbefolket bydel.

I bunden af Mitchellsstræde nede ved Gentofte Sø danner de gule huse sammen med de høje træer et charmerende og intimt miljø.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	2
EMNE		
Landsby		
LOKALITET		MÅL
Vangede		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000 *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Kommer man ad Vangedevej sydfra mod Vangede rejser Vangede Kirkes røde murmassiver sig på den foranliggende grønne plæne. Kirken er opført 1971-75 med Johann Otto von Sprechelsen som arkitekt. Den varsler, udover det religiøse budskab, om valget mellem at fortsætte ad Vangedevej mod Nybrovej eller mod venstre ad Vangede Bygade.

Omkring bygadens slyngede forløb lå den gamle Vangede landsby. Udover gadens bevægede linjeføring er der ikke mange mindelser om landsbyens eksistens. Den nuværende bebyggelse langs gaden er præget af butikker og boliger i et noget uensartet byggeri, hvor de tre etagers boligblokke fylder mest

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4000 *KMS*

i synsfeltet. Den store U-formede bygning, Gentoftevænge, står som et markant og nøgternt anlæg, som ikke er uden arkitektoniske kvaliteter. Nordligst i bygaden finder man 'Charlotteklubben', der oprindeligt opførtes som skole i 1786 af A. P. Bernstorff.
I dag bruges huset som hjemsted for ældreklubber.

Tæt op til Vangede mod vest, grænsende op til nabokommunen Gladsaxe, ligger Nymosen. En del af mosen blev allerede i 1937 omformet til en park, som blandt andet inkluderede et større idrætsområde. Kort efter blev resten af mosen i 1939 fredet. Området udgør i dag et stort sammenhængede rekreativt område, der fungerer som bydelens grønne åndehul.

Vest for bycentret og i umiddelbar kontakt med Nymosen opførte arkitekt Knud Thorball i 1958 en rækkehusbebyggelse, Nymose Huse, med små haver

Vangede Kirkes murmassiver står som et markant vartegn ved frakørslen til Vangede Bygade, når man kommer fra syd.

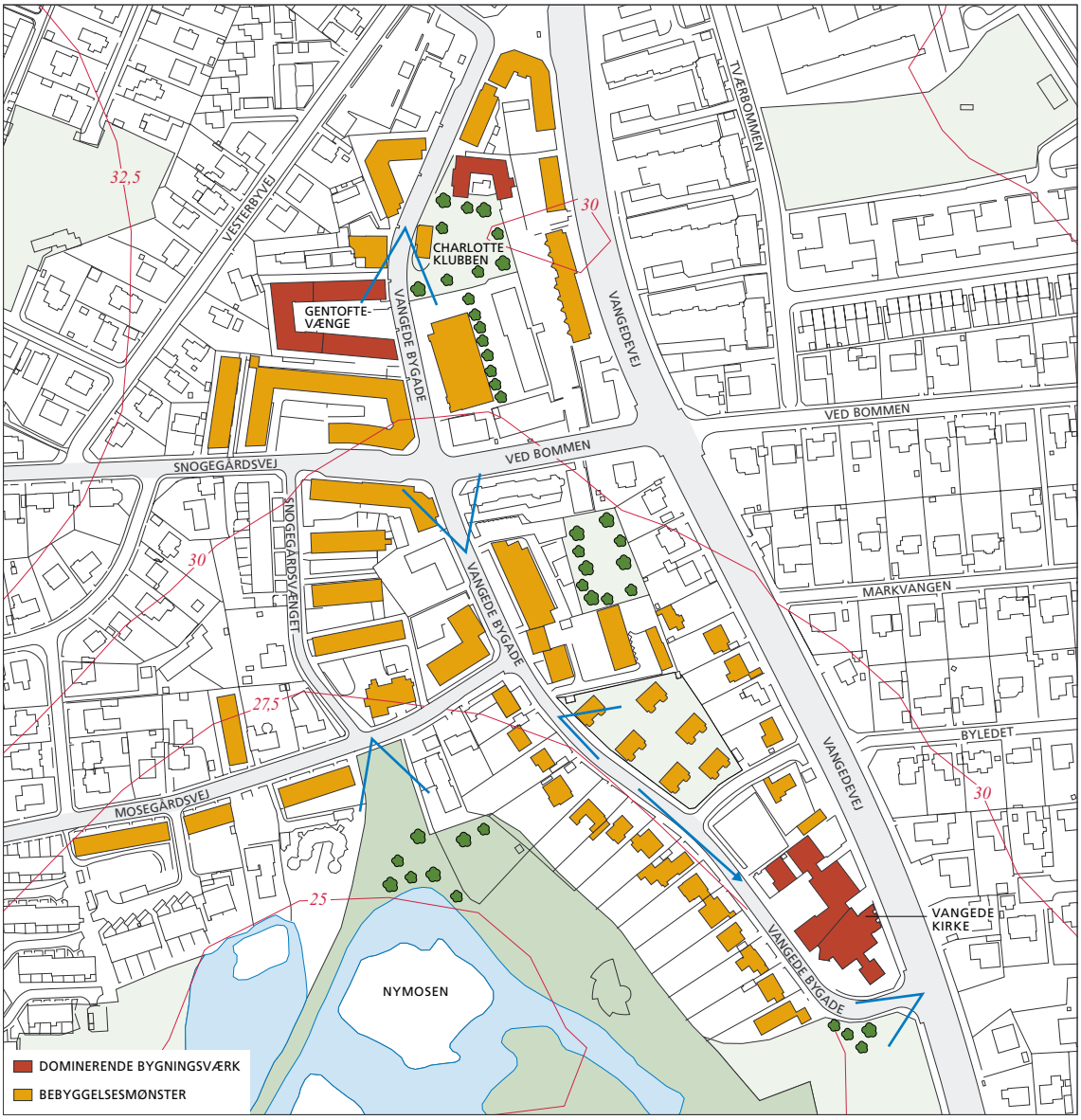

Kun Vangede Bygades slyngede forløb røber, at her har ligget en landsby, 1:4.000.

og et fællesareal, som glider over i mosen. Nord for Vangede opførte tegnestuen Vandkunsten 1994-1995 IKEA-huset, der siden har stået som et landemærke for det sted, hvor Helsingørmotorvejen møder Lyngbyvejen. IKEA har givet området navn til trods for, at der er mange andre forretninger i huset end IKEA.

På hjørnet af Snogegårdsvej og Vangede Bygade ligger et velproportioneret etagehus i gule tegl.

Vangede Bygade er et livligt butiksstrøg med en noget sammensat bebyggelse, der er domineret af tre etagers boligblokke.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	3
EMNE		
Landsby/fiskerleje		
LOKALITET		MÅL
Skovshoved		1:4000 / 1:2000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

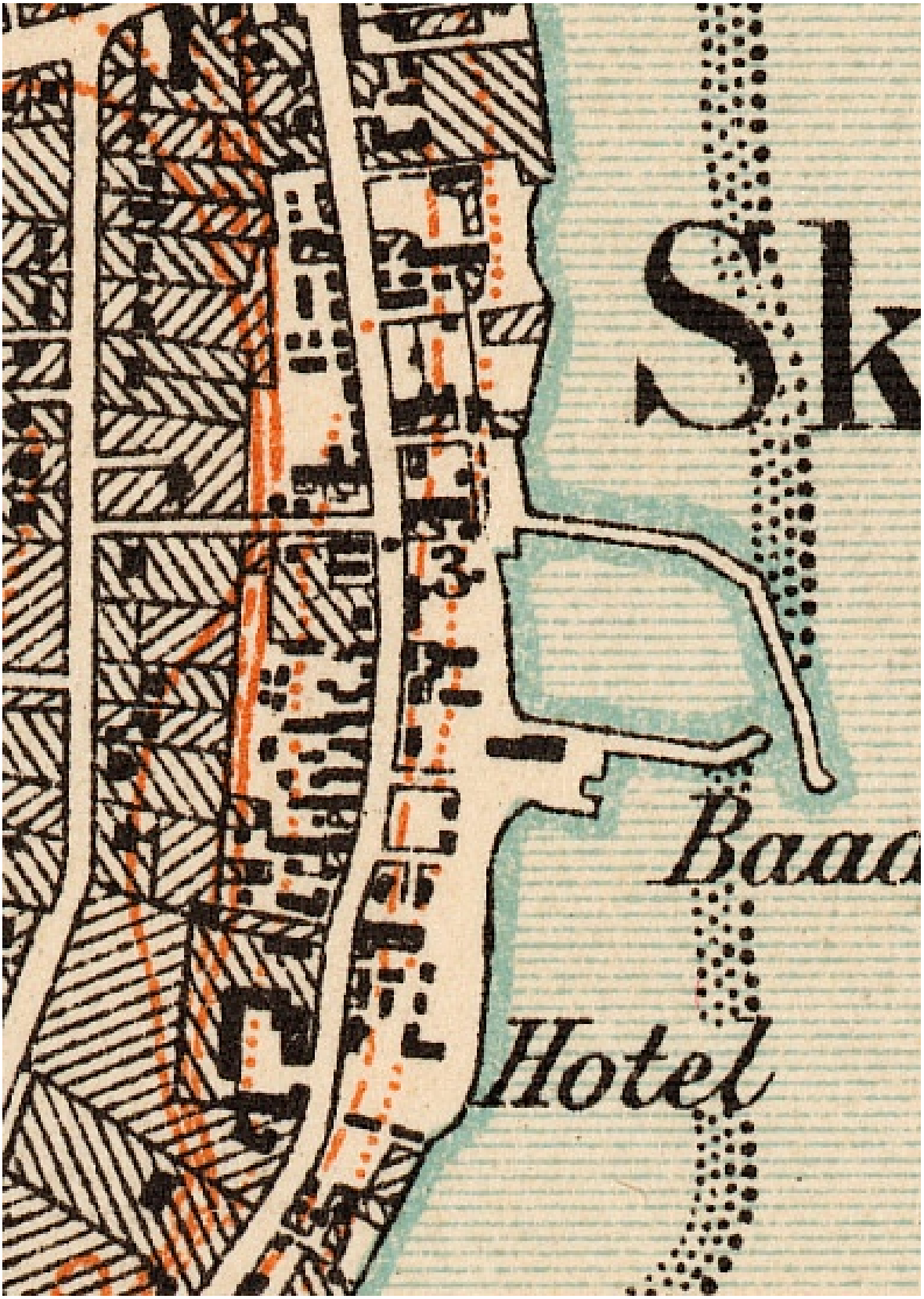

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:2000. *KMS*

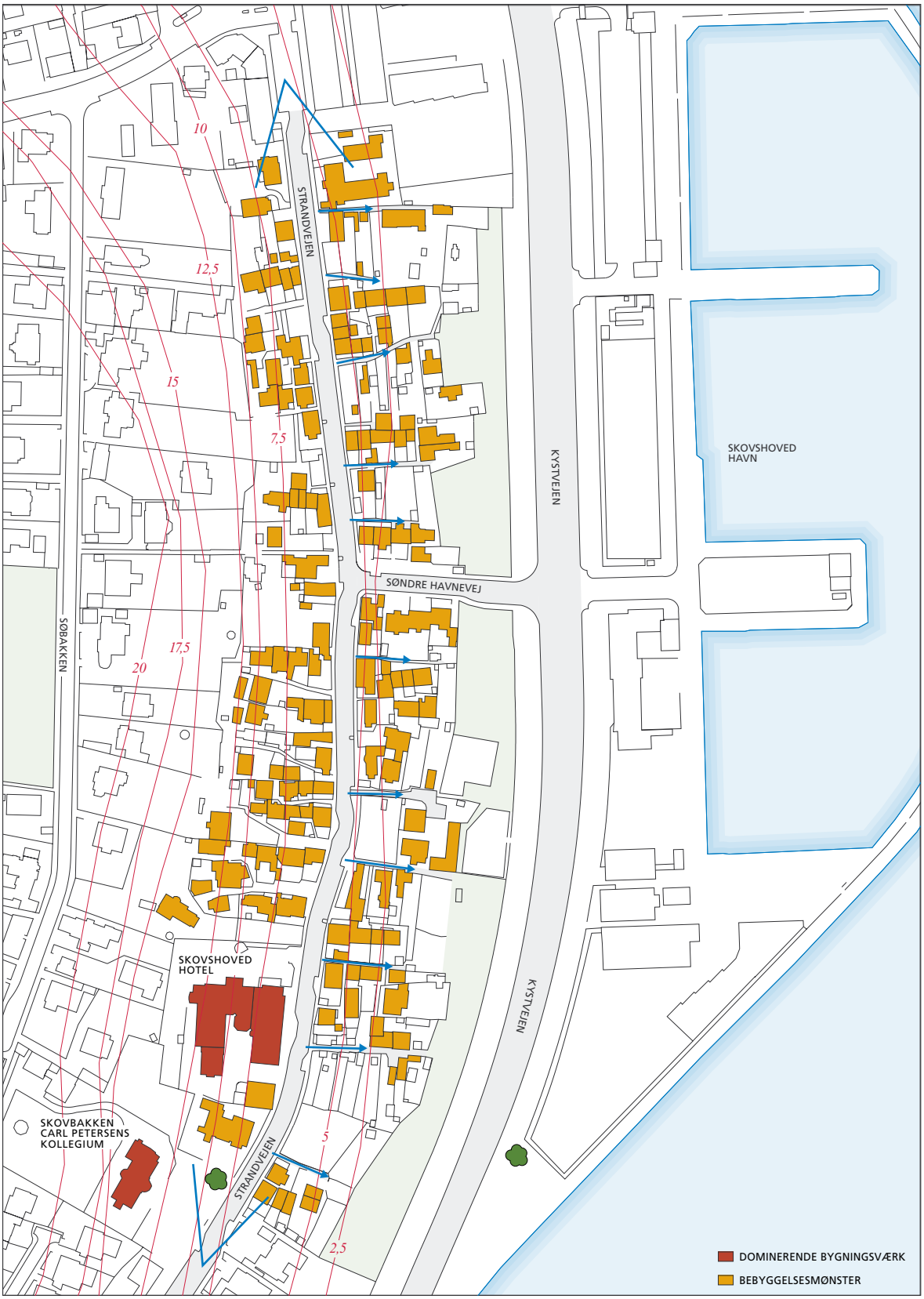

Det gamle fiskerleje præges af små, aflange grunde og en tæt bystruktur, 1:2.000.

Kulturhistorie & arkitektur

Hvor Strandvejen løber mod nord fra det åbne stykke ved Charlottenlund Skov, markerer den gamle, runde ventesal og kioskbygning, den nuværende café Jorden Rundt, at vi nærmer os fiskerlejet Skovshoved. Strandvejen følger herfra i et let buet forløb stenalderhavets kystskrænt. Med Villa Skovbakken eller Carl Petersens Kollegium højt hævet oppe på skrænten og snart efter det gamle Skovshoved Hotel er vi fremme ved fiskerlejet.

På et skovklædt næs - et 'hoved' - ved Øresundskysten, hvorfra man mod syd kan se Københavns tårne og mod nord Taarbækpynten, har der ligget en lille fiskerbebyggelse gennem mange hundrede år. Stranden i havstokken var arbejdspladsen, og lidt oppe i baglandet lå den sandede strandvej. En række smalle slipper forbandt de to strøg, og langs disse opførte fiskerne deres huse i korte rækker. Denne bebyggelsesform ses mange tilsvarende steder fx i det nærliggende Taarbæk, men også i lidt større fisker- og skipperbyer som Dragør og Marstal.

Københavns landliggere og udflugtsgæster kom i 1800-årenes anden halvdel til Skovshoved med dampskib og fra 1884 med dampsporvogn, og senere med elektrisk sporvogn. I forlængelse af de forbedrede transportformer fulgte bebyggelsen oppe på kyst-

De smalle slipper, der løber vinkelret på Strandvejen ned mod kysten er et karakteristisk byelement i Skovshoved.

skrænten og ind i landet, hvor der efterhånden kom kirke, skole og andre institutioner.

Biltrafikken langs kysten og gennem Skovshoved udgjorde allerede i 1920'erne en utålelig flaskehals. Problemet fandt sin løsning ved anlæggelsen af Kystvejen eller Vandstrandvejen i 1936-38. Samme år blev den nye Skovshoved Havn etableret. Der var planer om at bortsanere den gamle fiskerbebyggelse til fordel for en moderne bebyggelse med Arne Jacobsen som arkitekt. Krigen satte imidlertid en stopper for projektet. Kystvejen blev anlagt ude i vandet på opfyldt terræn. Herved forsvandt den gamle forstrand til fordel for en bred grønning mellem fiskerlejets småhuse og den nye Kystvej.

Grønningen øst for fiskerlejets småhuse er udlagt på det opfyldte terræn som fremkom ved Kystvejens etablering.

Strandvejen gennem Skovshoved er med sine mange bugtninger og indsnævninger ikke velegnet til gennemkørende trafik.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	4
EMNE		
Bydelscenter		
LOKALITET		MÅL
Hellerup		1:6000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:6000. *DDO©,COWI*

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:6000. *KMS*

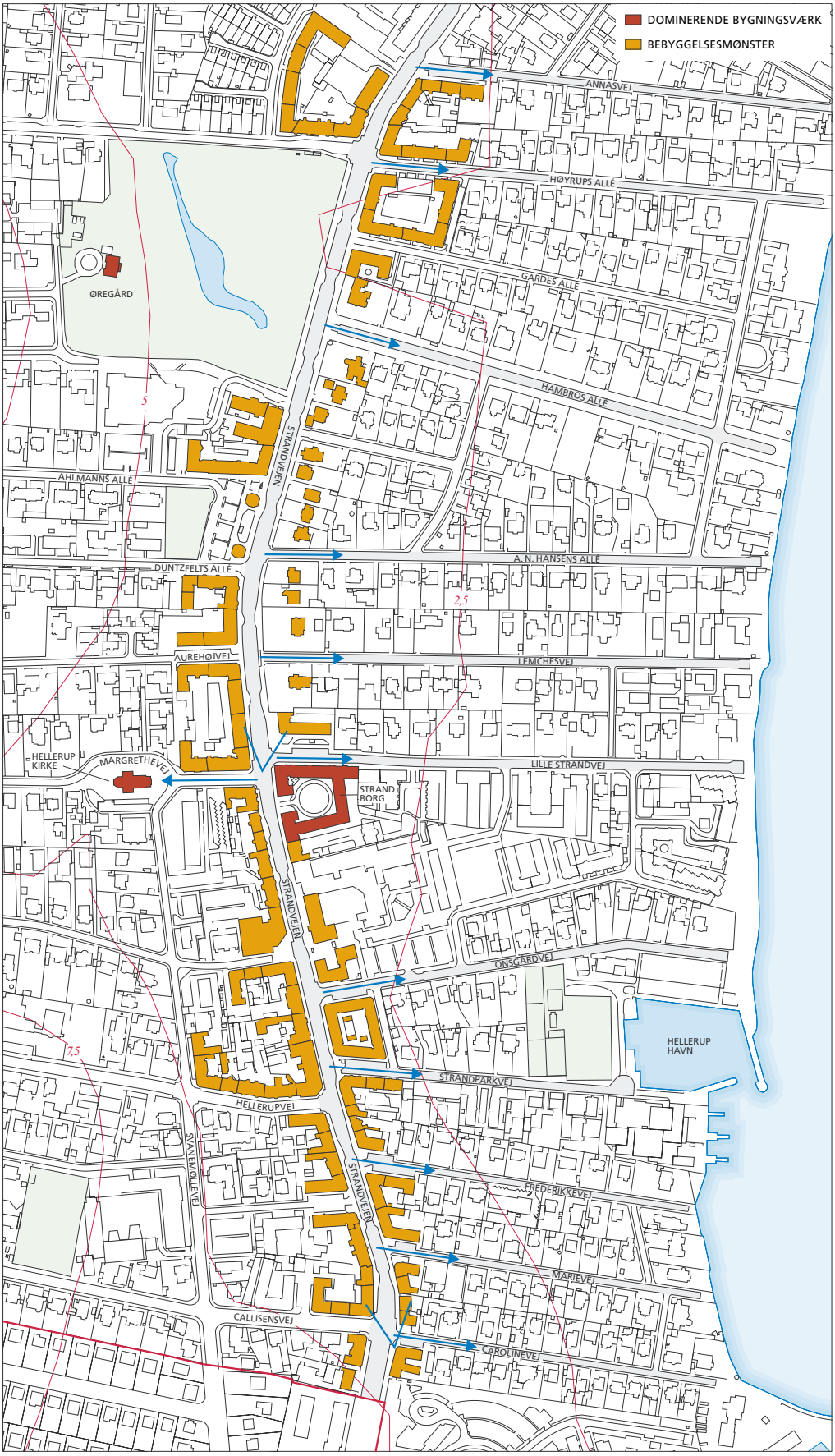

Strandvejen følger Øresunds-kystens buede forløb, 1:6000.

Kulturhistorie & arkitektur

Strandvejen gennem Hellerup fremstår som en bymæssig fortættet strøggade. Livlig trafik, butikker og fem etagers huse dominerer billedet. Men byprofilet er karakteristisk ved, at der umiddelbart bag Strandvejens karréer er opført fritliggende enfamiliehuse og villaer i 2 1/2 etager. Strandvejens gaderum slynger sig gennem Hellerup som et storbyfragment fremkaldt af næsten ensartede facadevægge. Vinkelret på Strandvejen er udlagt en række boligstikveje ned til Øresund, som giver den forbipasserende et lejlighedsvist kik ud over vandet.

Hellerups udvikling tog fart fra omkring 1880. Hellerup Station lå for langt fra områdets gamle tyngdepunkt ved Strandvejen til at være generator for udviklingen, så det var sporvognene og grundudstykningerne, der drev udviklingen frem. Driftige folk opkøbte gårdene og udstykkede dem 'til imødekommelse af den voksende bys udvidelsestrang', som en af byudviklerne C. L. Ibsen udtrykte det. Fra omkring 1880'erne fremstod Hellerup som kommunens mest urbaniserede bydel med en lang forretningsgade, flere institutioner og nye trafikanlæg.

Arkitektonisk forekommer Strandvejen gennem Hellerup relativ anonym, selvom mange af facaderne er moduleret af karnapper og andre fremspringende bygningsdele, ligesom mange bygningsdetaljer er både fint formede og velproportionerede. Men de enkelte bygninger underordner sig helhedsbilledet. Det er således selve bystrøget, der fanger opmærksomheden gennem sin svagt slyngede form, der alene

Strandvejen gennem Hellerup er et spændende og livligt forretnings- og butiksstrøg.

tillader blikket at afsøge vejens forløb i passende afmålte stykker.

I 1980'erne blev Strandvejen gennem Hellerup trafikreguleret med vigebaner, parkeringsbåse og cykelstier, mens der kun blev én kørebane i hver retning. Reguleringen blev udført af arkitekterne Ib Andersen og Juul Møller. Som et særligt indslag blev der anvendt ginkgotræer til en del af beplantningen.

Husene på Strandvejen i Hellrup har en høj detaljeringsgrad som her med refendfuget underetage og opsprossede vinduer.

Mange af husene langs Strandvejen gennem Hellerup låner bygningsmæssige motiver fra den klassiske arkitektur, som her med den søjleflankerede og bueindfattede indgangsdør.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	5
EMNE		
Bydelscenter		
LOKALITET		MÅL
Ordrup		1:6000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

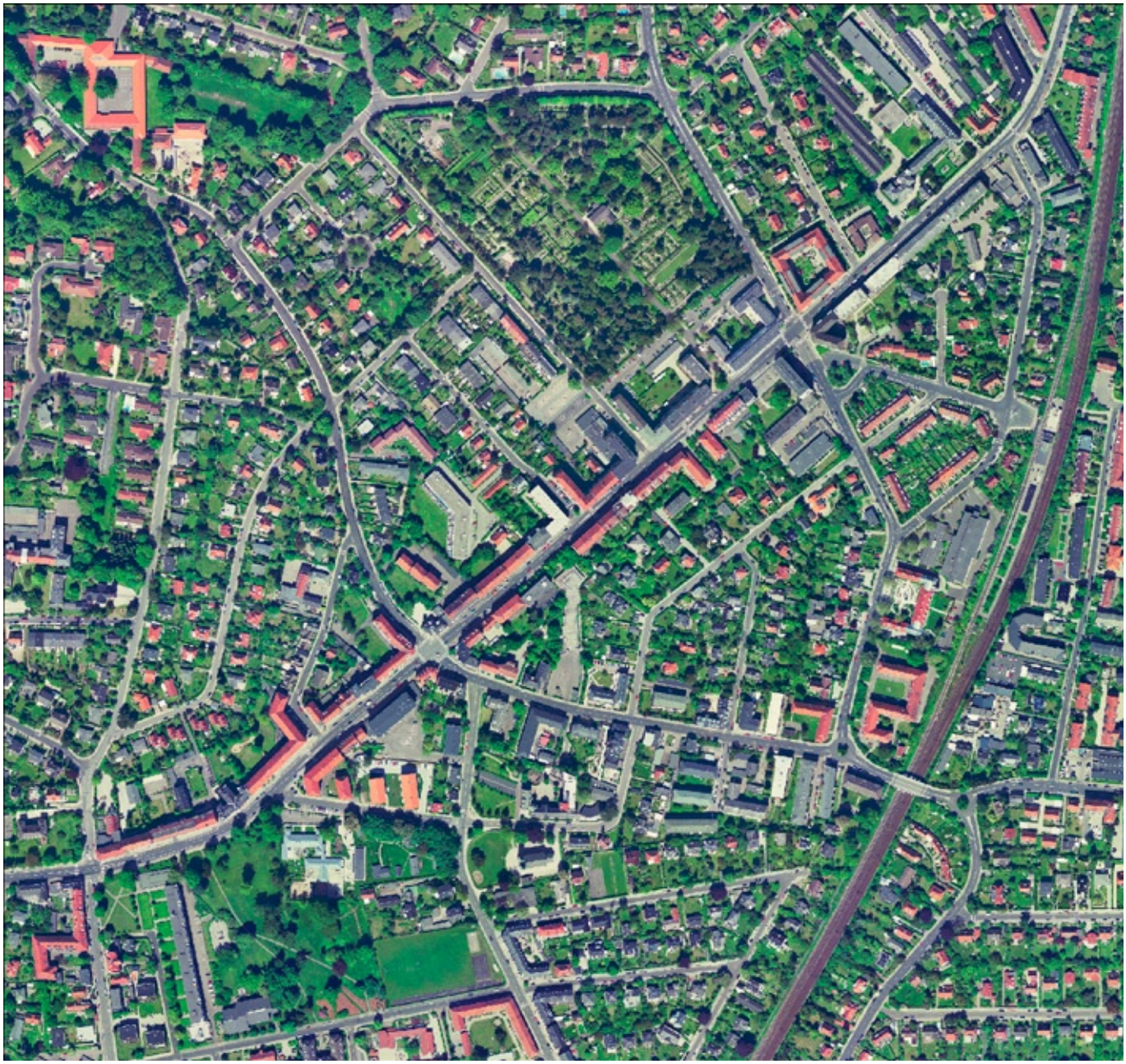

Ortofoto, 1:6000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Ordrupvej fremstår med en meget varieret bebyggelse. Nogle bygninger er seks etager høje, andre bare to etager. Nogle bygninger følger gadeflugten, andre er trukket tilbage fra gaden. På hver sin side af vejen ligger et større parkanlæg, Ordrup Park mod syd og Ordrup Kirkegård mod nord. Begge betjener de den stærkt udbyggede bydel med grønne områder og rekreative rum. Byprofilet er principielt det samme som i Hellerup, høj og tæt bebyggelse langs gaden og åben lav bebyggelse bag facadehusene.

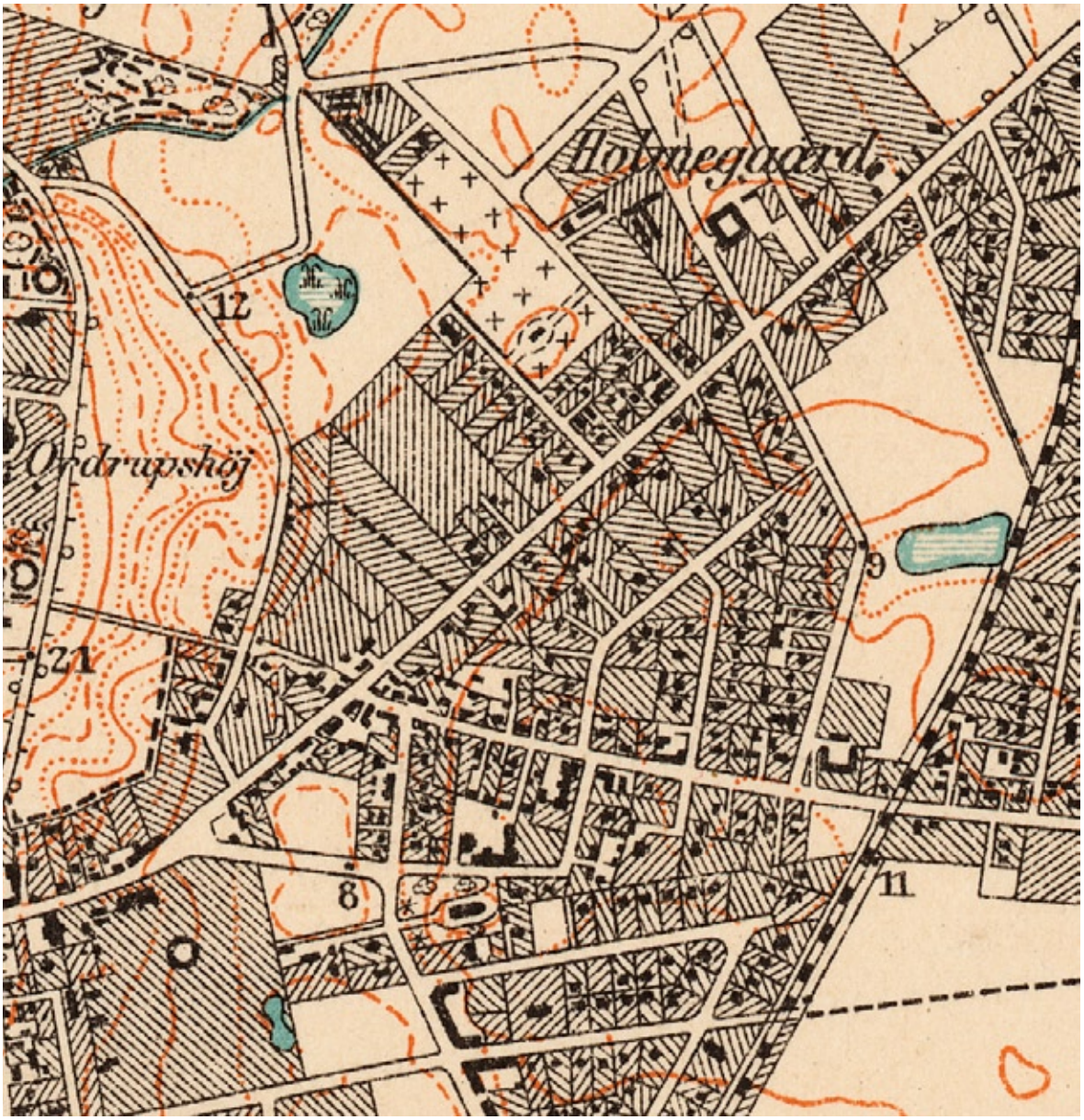

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:6000. *KMS*

Et par gaderum, som udgår fra Ordrupvej, skiller sig ud som bevidst formede bybygningsmæssige anlæg. Indkørslen til kirkegården har således fået sin egen byfront på Ordrupvej, hvor to større, gule murstenskarréer danner en portlignende og symmetrisk åbning for kirkegårdens centrale adgangsvej. Tilsvarende bybygningsmæssige bestræbelser ligger bag Banevejens radialforbindelse ned til Ordrup Station.

I den gamle Ordrup landsby tog den bymæssige udbygning sin begyndelse omkring Ordrupvej og Hyldegårdsvej, hvor der stadig ligger etagehuse fra omkring 1890'erne. Ellers er Ordrupvej for størsteparten præget af nyere byggeri fra det 20. århundre-

Ordrupvejs facadehuse varierer stærkt i alder, størrelse og profil.

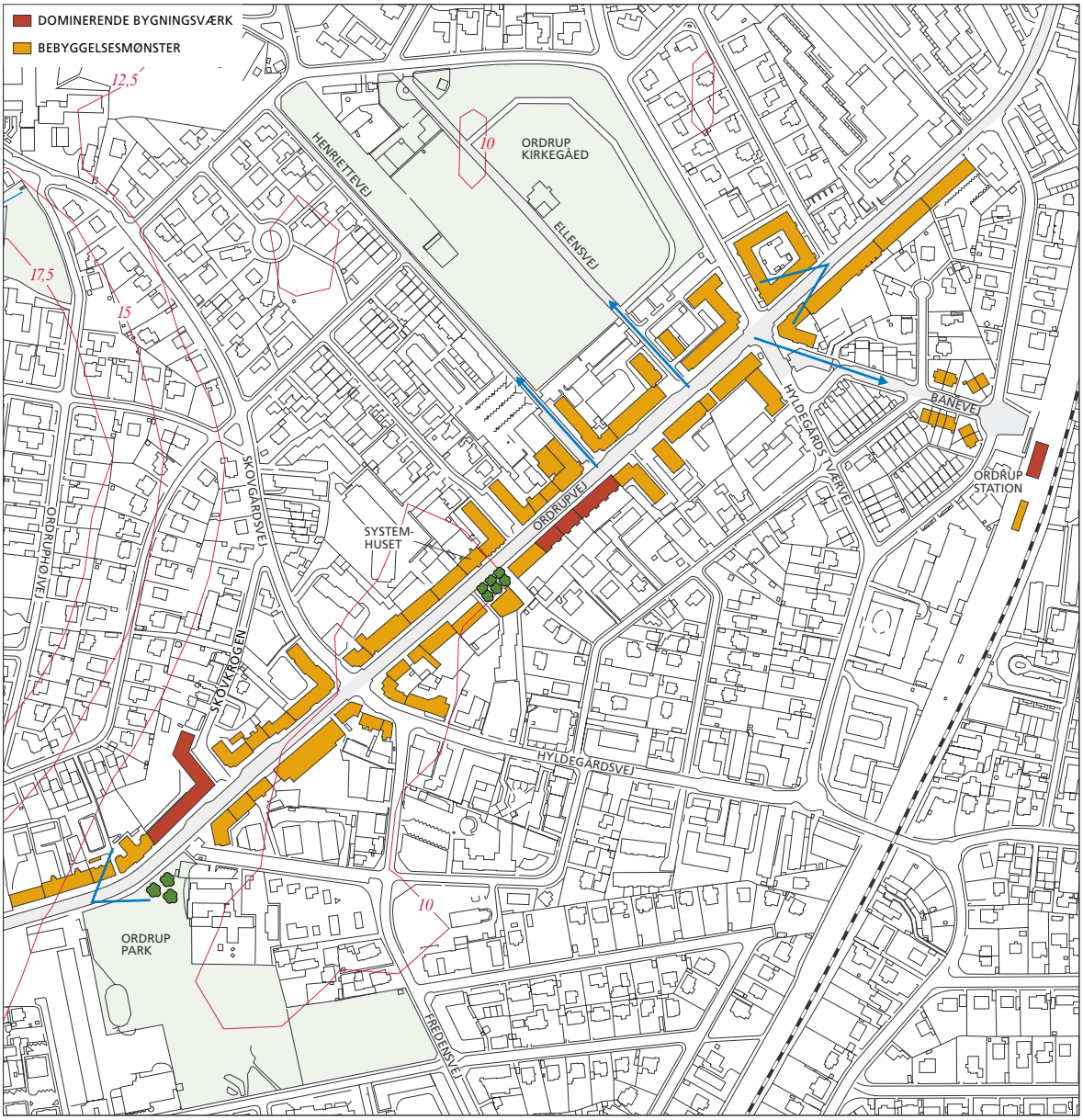

To større grønne anlæg, Ordrup Kirkegård og Ordrup Park, ligger som rekreative områder på hver sin side af hovedgaden, 1:6.000.

de. Mogens Lassens Systemhus på Ordrupvej 70 fra 1937 påkalder sig særlig opmærksomhed. Der var tale om et eksperimentalbyggeri, som han opførte sammen med ingeniøren Ernst Ishøj. 'Bikagen på højkant' var udgangspunktet. Konstruktionens hovedprincip var bærende tværskillevægge, som var lige tykke i hele husets højde. Konstruktionsprincippet tillod som noget nyt en åben facade uden den traditionelle bærende ydervæg.

Systemhuset på Ordrupvej 70 opførtes oprindeligt som et byggeteknisk eksperiment.

Systemhusets bærende tværskillevægge er lige tykke i hele husets højde

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	6
EMNE		
Bydelscenter		
LOKALITET		MÅL
Charlottenlund		1:6000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:6000 *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Forstaden Gentofte voksede frem i takt med transportmidlernes mulighed for at forbinde beboelse i kommunen med
arbejdspladser i hovedstaden. Men der skulle både fysiske muligheder og driftige folk til at stå bag udviklingen. Til trods for, at der kom jernbanestationer på samme tid til Gentofte, Hellerup, Charlottenlund og Klampenborg i 1863-64, blev det i Charlottenlund, at urbaniseringen først satte ind. Her, hvor banen krydsede den tværgående Jægersborg Allé, skød etagehuse med butikker op mod vest, mens der opførtes villabebyggelser bag butiksstrøget.

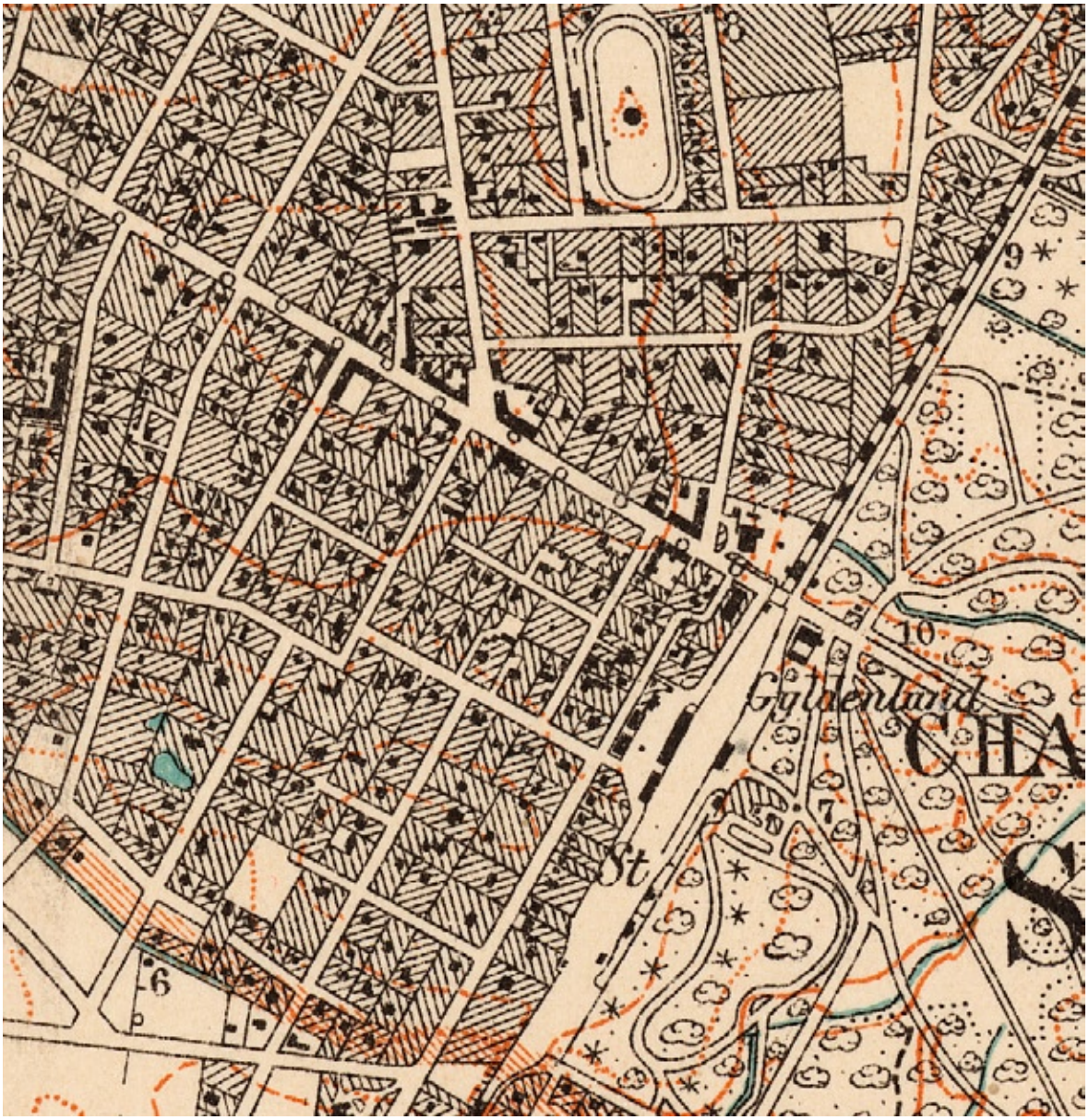

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:6000. *KMS*

CHARLOTTENLUND

Opførelsen af et byområde ved Charlottenlund Station havde den fordel, at Jægersborg Allé allerede var anlagt i stor bredde og beplantet med træer. Man fik en statelig forretningsgade og et attraktivt strøg. En særlig fornemhed udgør kantstenene, som på sidevejenes hjørner, hvor disse udmunder i Jærgersborg Allé, er udført af hvid marmor. En ganske raffineret trafiksikkerhedsmæssig foranstaltning, idet den hvide marmor er langt mere lysreflekterende end den normal anvendte granit.

Stationens lidt afsides beliggenhed har forskudt centerbebyg-gelsens symmetri, idet de store boligkarréer er fulgt med over til stationsområdet, hvor de fastholder den bymæssige skala og form. Langs med Jægersborg Allé's nordside er der i nyere tid

Nord for Charlottenlund Station står et fint lille mindesmærke over Einar Holbøll, som fik ideen til julemærket.

Charlottenlund bydelscenter er opstået ved trafikkrydset mellem jernbanen og Jægersborg Allé, 1:6.000.

opført to større indkøbscentre, som i nogen grad bryder med karréprincippet på alléens sydside. Bydelscentrets vestlige udstrækning markeres af tre gavlvendte boligstokke tegnet af Arne Jacobsen i 1939.

Kantstenene på Charlottenlunds gadehjørner er sat i hvid marmor for at tydeliggøre vejsvinget.

Fra broen over jernbanen og et stykke vestpå er Jægersborg Allé hovedgaden i Charlottenlund bydelscenter.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	7
EMNE: Slot		
LOKALITET: Charlottenlund		MÅL: 1:8000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:8000 *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Charlottenlund Skov ligger som en stor kvadratisk figur direkte ned til Øresund. Skoven blev udlagt som kongelig dyrehave, 'en liden Dyrehave til Ibstrup' omkring 1600. Skoven ved stranden tiltrak folk og blev tidligt hjemsted for et varieret forlystelsesliv. I 1671 overtog Ulrik Frederik Gyldenløve, søn af Frederik III, skoven. Han opførte et lysthus til sig selv i skovens midte, anlagde en lystpark til brug for offentligheden og kaldte stedet Gyldenlund.

Prins Christian, senere Christian VI, overtog omkring 1715 Gyldenlund. Han overdrog det til sin

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:8000. *KMS*

søster Charlotte Amalie og opførte 1731-1733 et slot til hende med J. C. Krieger som arkitekt og gav det navnet Charlottenlund. Fra Charlotte Amalies død i 1782 til 1869 blev slottet kun anvendt i mindre udstrækning. Da kronprins Frederik, senere Frederik VIII, overtog slottet, ombyggede han det i 1880-81 til det nuværende udseende ved arkitekt, professor og kongelig bygningsinspektør Ferdinand Meldahl. Derudover opførtes kavalerfløjen i 1883 til administration og tjenestefolk.

Set fra øst står Charlottenlund Slot midt i slotsparkens akse. Mod vest står slottet som et 'point de vue' for den nordfra kommende Jægersborg Allé.

Charlottenlund Slot ligger centralt midt i skoven, hvor vejflugterne skærer hinanden, 1:8.000.

Siden 1936 har bygningen været hjemsted for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Den store bygning ligger helt centralt placeret som et 'point de vue' for Jægersborg Allé og med et fortsat perspektiv ad Slotsalléens akse mod Middelgrunden i det fjerne.

Af den ca. 1 x 1 km store skov udgør Slotshaven, der knytter sig til Slottet og strækker sig til Strandvejen, ca. 14 ha. Den nuværende park er udformet 1880-81 som en romantisk landskabshave. Nær Strandvejen blev Danmarks Akvarium opført i 1939 af arkitekt O. Gjerløv-Knudsen i hvid funktionalisme. I skovens vestlige del blev i 1838-39 anlagt en Forsthave, eller Forstbotanisk Have, med en studiesamling af træer og buske.

Tidligere tiders forlystelsesliv med traktørsteder og forlystelsestelte er nu forsvundet. Men traditionen videreføres af Skovriderkroen og restaurant Ved Stalden.

Forstbotanisk Have ved Bregnegårdsvej i Charlottenlund Skov er i sin nuværende skikkelse anlagt i 1838-39.

Charlottenlund Slotspark ligger som et åbent område inde midt i Charlottenlund Skov rundt om slottet. Parken står i forbindelse med de mere folkelige områder nede ved Strandvejen med blandt andet Skovriderkroen og Charlottenlund Strandpark.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	8
EMNE: Slot		
LOKALITET: Bernstorff		MÅL: 1:6000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:6000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Centralt placeret i Gentofte Kommune ligger Bernstorffparken med slot og tilhørende økonomibygninger. Et stort, smukt og sammenhængende park- og skovområde med slottet som den absolut mest betydningsfulde bygning.

Da kong Frederik V i 1751 udnævnte J. H. E. Bernstorff til udenrigsminister, overdrog han ham også et passende landsted i hovedstadens nærhed, Jægersborg Fasangård med jordtilliggender, svarende til den nuværende Bernstorffparken. I løbet af de næste ca. 10-12 år voksede Bernstorffs ejendom til at omfatte det meste af nutidens Gentofte Kommune.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:6000. *KMS*

BERNSTORFF SLOT

J. H. E. Bernstorff opførte i 1759-65 en hovedbygning på stedet med N. H. Jardin som arkitekt. Omkring hovedbygningen, der blev opført på områdets højeste punkt, anlagde Jardin en park inspireret af den nye romantiske landskabshave med udstrakte græsflader iblandet større grupper af fritstående løvtræer. En del af parken blev udlagt til en stor køkkenhave, hvor der blev gjort forsøg med at fremelske frugter, urter og træer fra sydligere himmelstrøg. Dele af køkkenhaven og dens bygninger er bevaret i parkens sydvestlige del.

Jardins bygning varslede indførelsen af klassicismen i Danmark. Oprindeligt stod bygningen i to etager med en muret brystning ved tagfoden, prydet med stenvaser. Ca. 100 år senere blev taget forhøjet og

Bernstorff Slots havefacade domineres af den halvrunde midterbygning, hvis store kuplede tag foroven afsluttes med en lille overbygning, der bærer flagstangen.

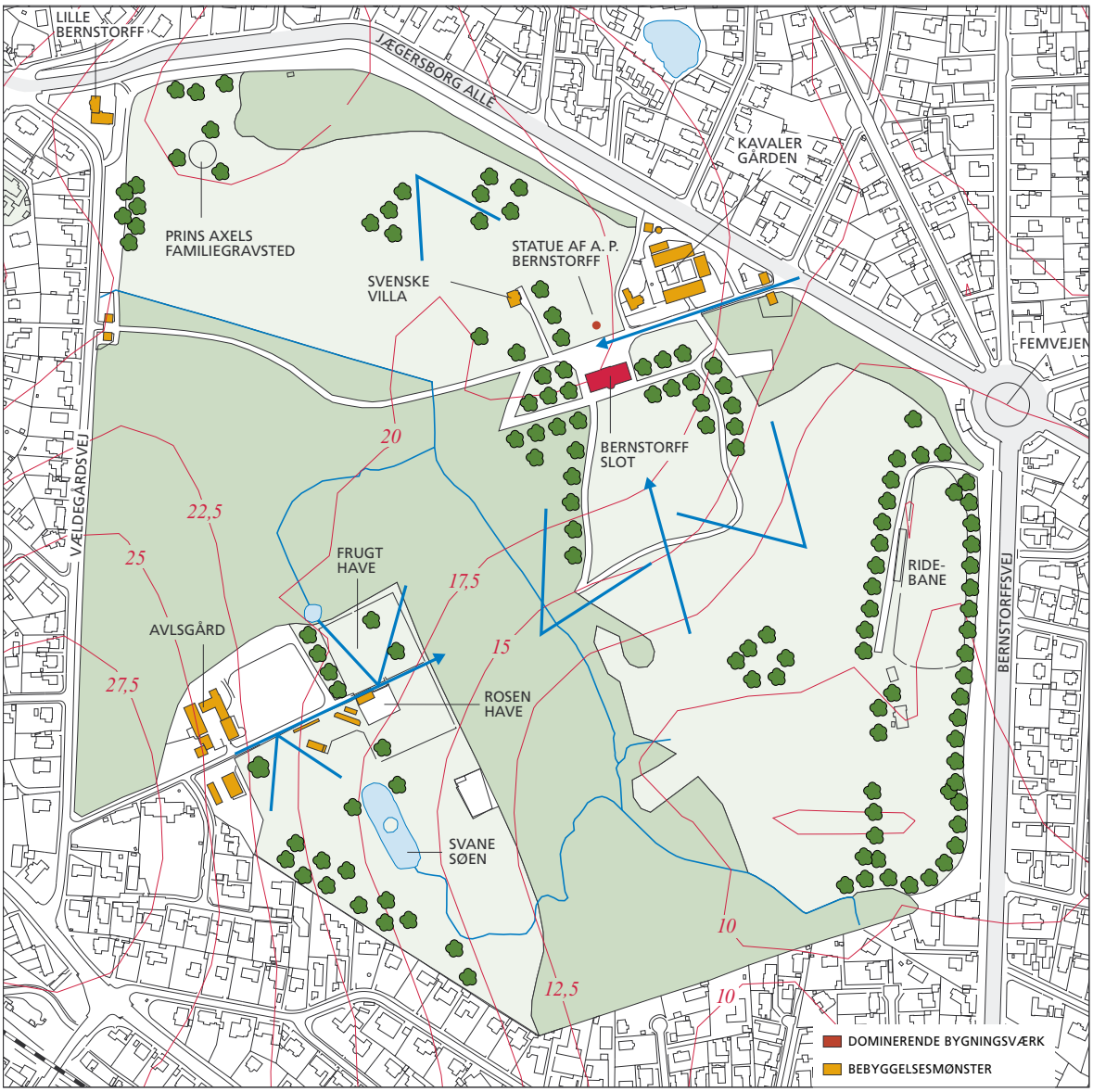

Bernstorffparkens bebyggelse er disponeret diagonalt med slottet og tilhørende økonomibygninger mod nordøst og avlsgården og frugthavens bygninger mod sydvest, 1:6000.

den murede brystning forsvandt. I 1842 købte kong Christian VIII slottet, hvorefter det var i kronens eje frem til 1939.

I dag ejes Bernstorff Slot af staten og anvendes af Beredskabsstyrelsen. I parken findes flere bygninger. Nord for slottet således Kavalergården med vandtårn, og vest for slottet den pittoreske, gule træbygning 'Svenske Villa', som i 1888 blev købt ved Den nordiske Landbrugs- og Industriudstilling i København og flyttet hertil. I parkens nordvestlige hjørne er der under en bøgegruppe anlagt et fælles gravsted for prins Axel's familie.

Foran Bernstorff Slots hovedindgang står en statue af A.P. Bernstorff.

Den gule 'svenske villa' ses delvis skjult af en gruppe fritstående træer i Bernstorffparken.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	9
EMNE: Slot		
LOKALITET: Jægersborg		MÅL: 1:4000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Komplekset af bygninger omkring Jægersborg Kaserne tiltrækker sig naturligt opmærksomheden ved de mange forskellige bygningers iøjenfaldende kvaliteter.

Frederik den II (1559-88) var den første af en række danske konger, som drev jagt i skovene nord for København med udgangspunkt i Ibstrup eller Jægersborg, som det kaldtes fra 1671. Christian den IV (1588-1648) lod på et fremskudt næs mellem Hundesømosen og Søndersø opføre et slot som stilmæssigt var beslægtet med Rosenborg, se også side 9. Slottet blev hårdt skadet under svenskekrigene, og i de følgende næsten 100 år blev det kun nødtørftigt

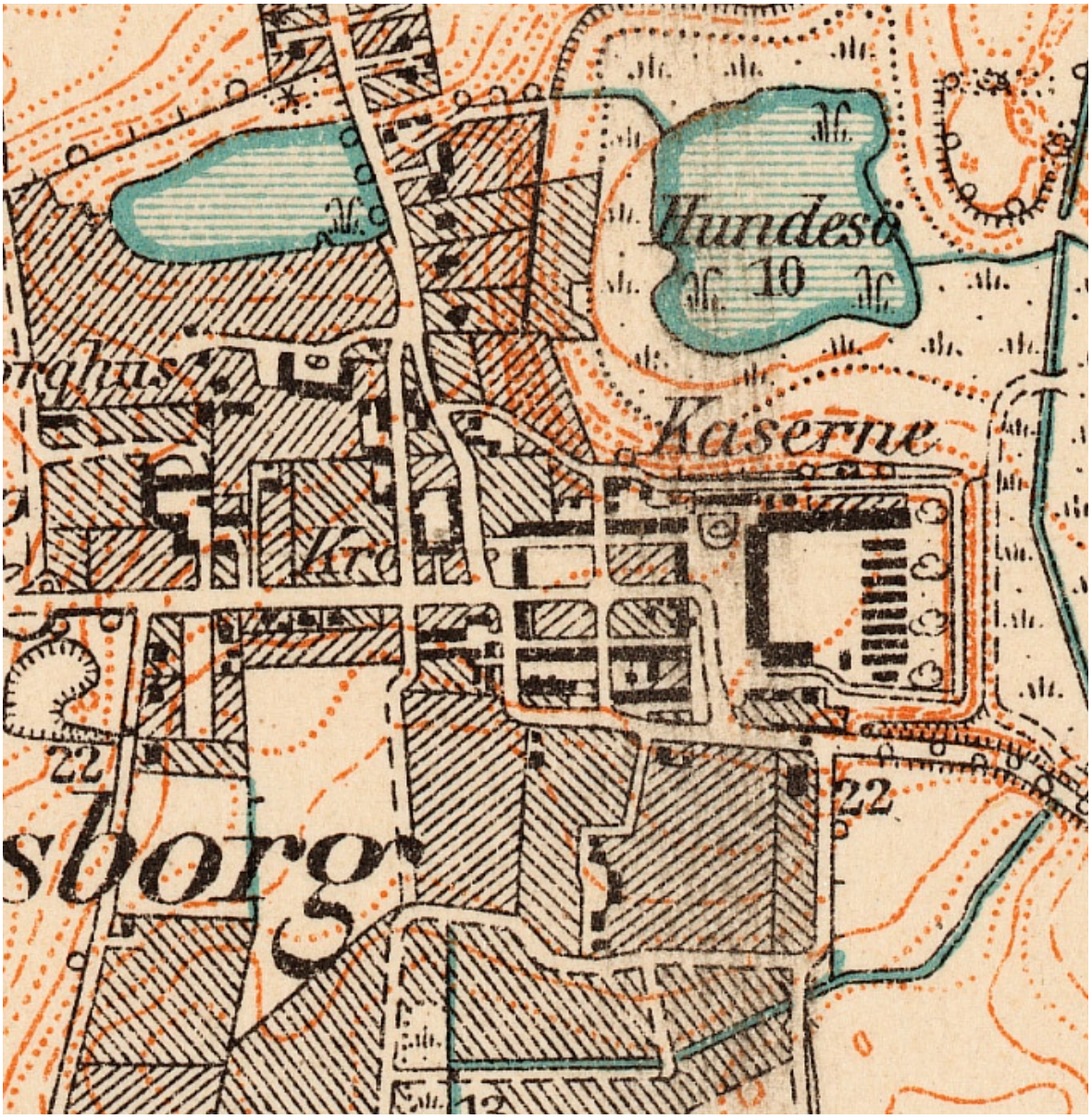

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

vedligeholdt. Det blev nedrevet i 1761 på grund af fare for sammenstyrtning. Under Christian den VI (1730-1746) blev Jægergården opført i 1734-39. Gården bestod af et stort firlænget anlæg i én etage, som arkitekten, generalbygmester Laurids de Thurah ledede opførelsen af. Nogenlunde samtidigt ophørte parforcejagten, og Jægergården har siden været anvendt til militære formål. I dag bruges anlægget af Forsvarets Lægekorps.

Godt 100 meter nordvest for Jægersborg opførte københavnske håndværkere i 1747 et nyt staldkompleks til slottet. I 1755 blev anlægget overtaget af hofsnedker Diderich Schæffer. Han gjorde bygningen større med henblik på beboelse, og lagde navn til Schæffergården. Efter 200 års skiftende ejere købte Dansk-Norsk Selskab gården i 1949 og lod den gennem flere ombygninger indrette til et norsk

Det tidligere Jægersborg Hotel udgør med sine hvide facader og sit høje, sorte tag en markant afslutning af det åbne areal ved Meutegårdsvej.

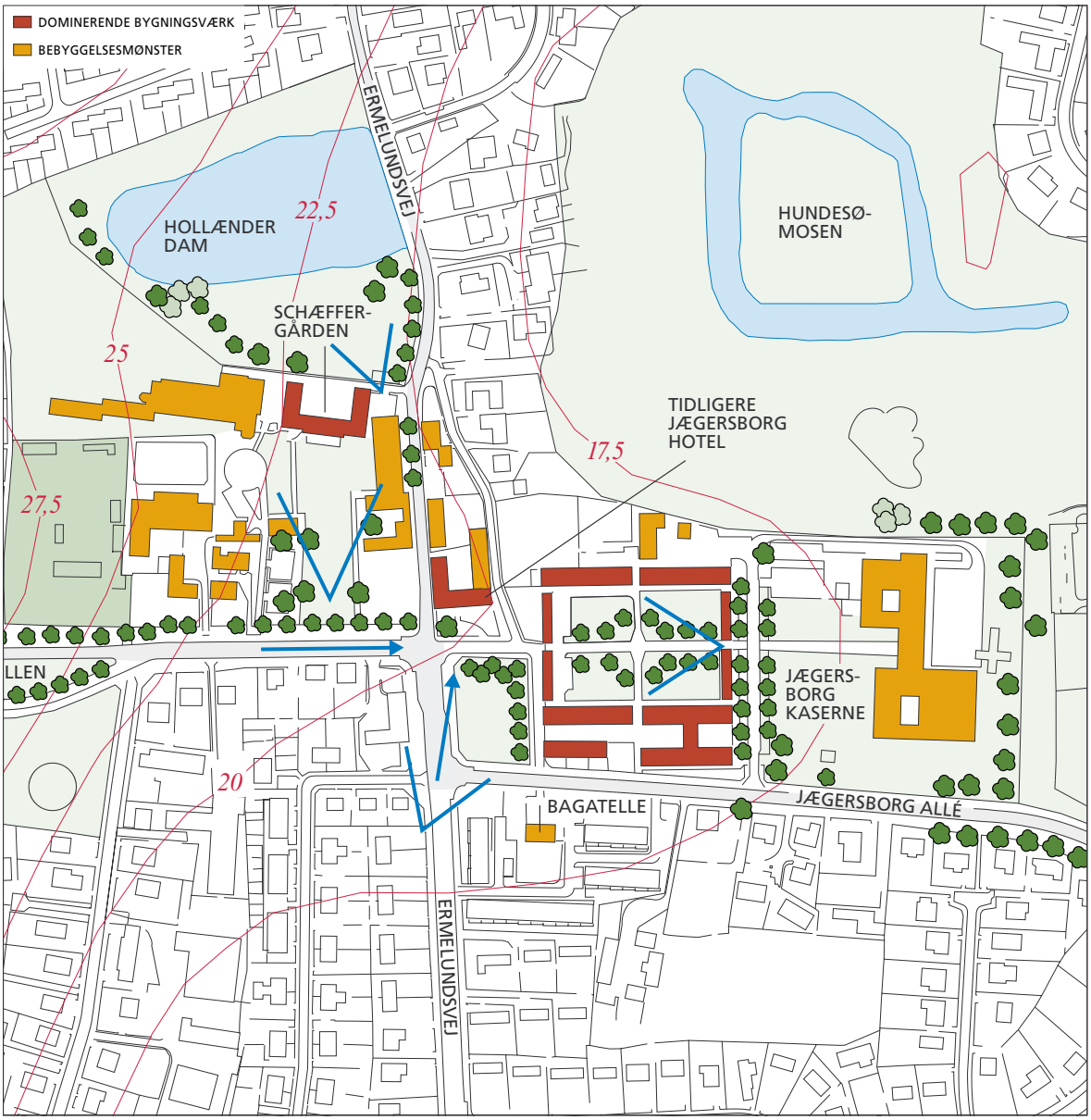

Hvor Jægersborg Allé krydser Ermelundsvej ligger en stor samling bevaringsværdige bygninger, 1:4.000.

kulturcenter og senere til en moderne kursusvirksomhed. Gården råder over et betydeligt grundareal og præger omgivelserne med sit fornemme ydre. Se også side 46.

I tilknytning til Jægersborg Slot opførtes en kro i midten af 1700-årene. Den nuværende hvide, klassicistiske bygning, tidligere Jægersborg Hotel, med det store sorte, valmede tag knytter sig harmonisk til Thurahs kasernebygninger og den grønne plæne ved Meutegårdsvej, hvor Meutegården lå engang.

Generalbygmester Laurids de Thurahs Jægergården er et velproportioneret bygningsværk med mange udsøgte og robuste detaljer.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	10
EMNE		
Landsted		
LOKALITET		MÅL
Øregård		1:5000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:5000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Hvor den tætte og høje bebyggelse slutter langs Strandvejen gennem Hellerup mod nord, ses på venstre hånd en stor parklignende have, Øregårdsparken med Øregård.

Stedet domineres af de høje træer, den store hvide villa og den overfor liggende Hambros Allé. Øregård er et af de få bevarede af en lille snes landsteder fra 1700- og 1800-årene langs Strandvejen. Landstederne opførtes af rige handelsfolk og embedsfolk fra hovedstaden, som søgte ud fra den beklumrede by, hvor de bosatte sig i nærheden af, men dog i respektfuld afstand fra stranden med dens tåger og havgus.

Øregård blev opført i 1806 for grosserer Johannes Søbøtker med Joseph-Jacques Ramée som arkitekt. Ramée anlagde også haven, som skulle have karakter af en stilfuld engelsk park med et slynget flodløb.

Øregård Park er arrangeret som et romantisk haveanlæg, som indenfor et forholdsvist beskedent område fremstiller et miniature landskab med skovbryn og spredte træer, vandløb og slyngede stier.

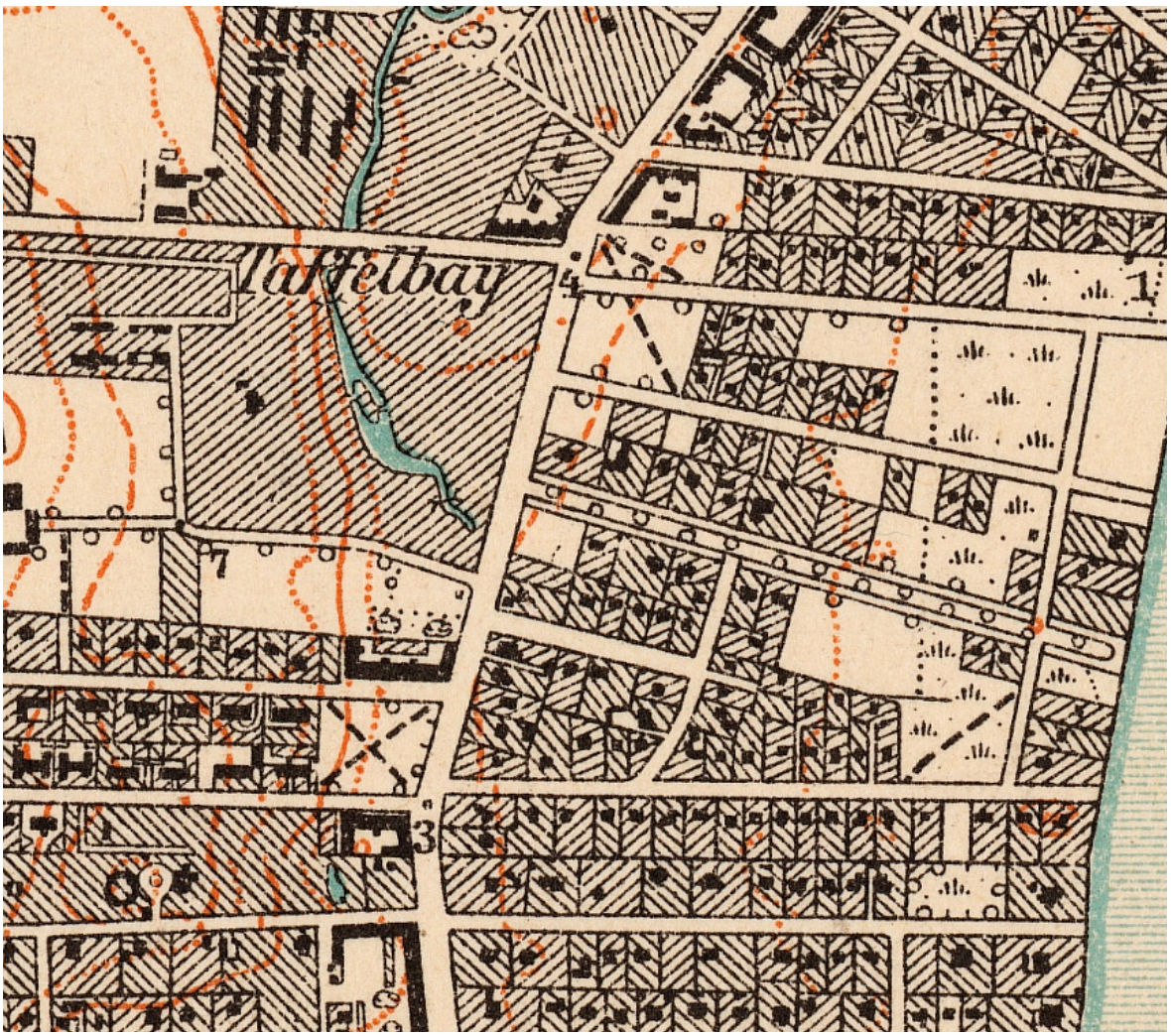

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:5.000. *KMS*

Ø R E G Å R D

Floden var reelt en sø, hvis ender blev tilplantede for at fastholde illusionen.

Gentofte Kommune overtog Øregård i 1917. På daværende tidspunkt var der endnu ikke udstykket omkring huset. Man kunne derfor her i området udenom Øregård udlægge store parceller til herskabeligt store huse.

Kommunegartner og landskabsarkitekt G. N. Brandt foretog forskellige tilretninger og omlægninger ved parken. Brandt tilskrives ligeledes æren for plantningen af den monumentale Hambros Allé, hvor Øregård står som et point de vue i vestaksens flugt modsat den 'tomme' havflade mod øst.

Øregård er opført i den palladianske stil, der var på mode i begyndelsen af 1800-årene. Ramée byggede tilsvarende på Sophienholm ved Lyngby og på Hellerupgård, som desværre måtte vige for Gammel

Landstedet Øregård er med sit fremhævede midterparti et godt eksempel på traditionen fra den italienske renæssancevilla.

Øregård og Hambros Allé ligger på hver sin side af Strandvejen, 1:5.000.

Ø R E G Å R D

Hellerup Gymnasium i 1954. Øregård er i dag museum og rummer blandt andet den Hegelske samling af lokale topografiske malerier.

Øregård er opført i relation til stranden og vandet. Den store Hambros Allé indrammer udsigten over Sundet mod øst. Modsat står bygningen som et point de vue i alléens vestakse.

Hambros Allé fremstår monumentalt med sine høje træer og sit perspektiv udover Øresund.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	11
EMNE		
Landsted		
LOKALITET		MÅL
Christiansholm, Sølyst, Hvidøre og Belvedere		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Ved Kystvejens sammenløb med Strandvejen syd for Bellevue kaster den store og festlige Hvidørevilla sit hvide reflekslys nedover den forbipasserende. Går man lidt ind i landet forbi Emiliekilden ad Emiliekildevej, finder man endnu et stort hvidt og elegant formet hus, Sølyst. Længere mod nord helt ude ved Strandvejen ses Belvedere, og modsat jernbanen ses endelig det store gamle landsted Christiansholm.

Landstedernes epoke i Danmark begynder med Enevælden i 1660. Det nye styre rekrutterede som noget nyt sine embedsmænd blandt borgerne. De boede

Landstedet Hvidøre er et markant hus, som er særdeles synligt nede fra Strandvejen.

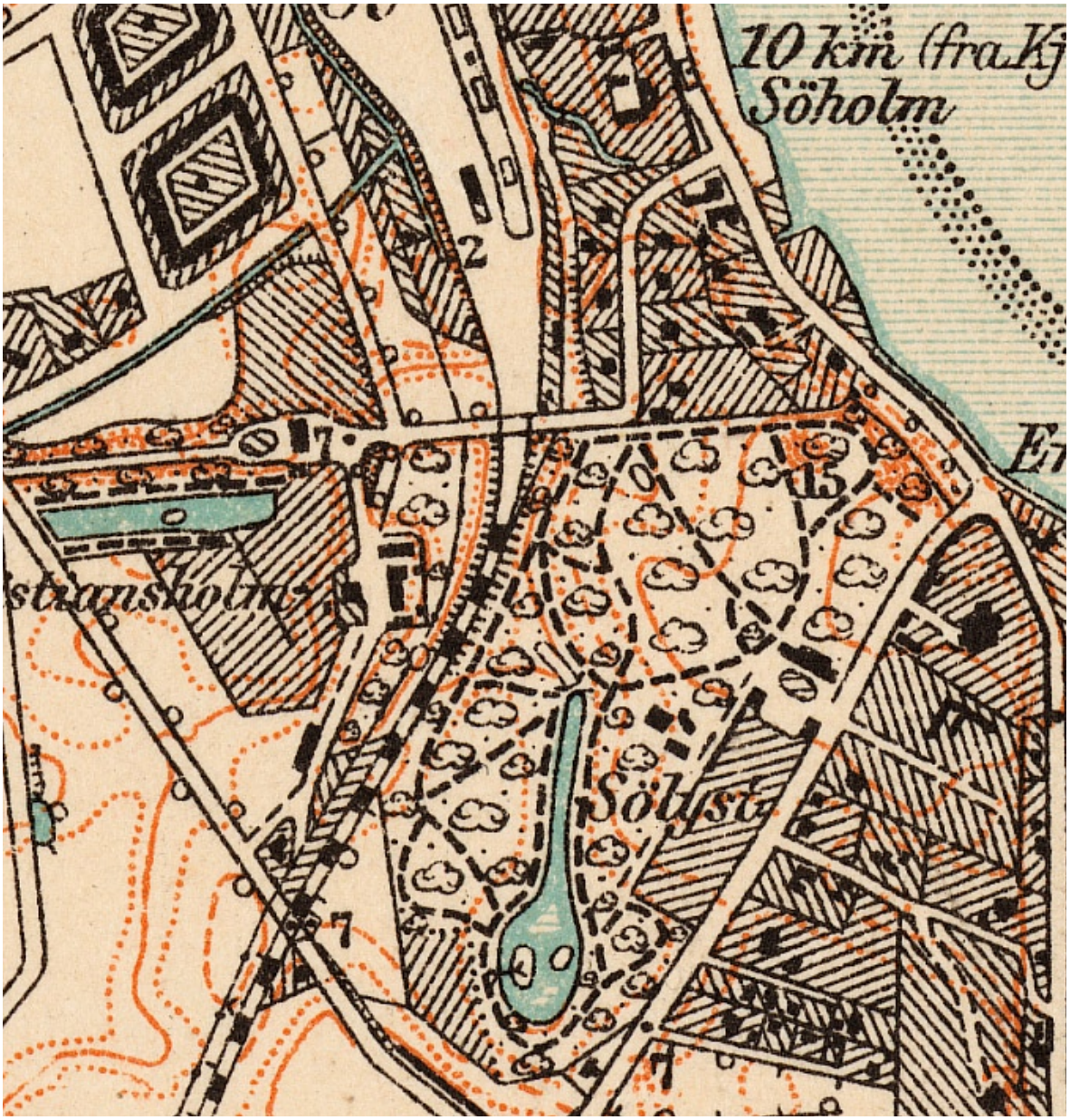

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

i byen og rekreerede sig på landsteder i omegnen - især den nordlige omegn. Der kan i alt opregnes knapt 100 landsteder i Gentofte Kommune fra 1660 til 1920. Kun ganske få er tilbage i dag, men en del navne er bevaret som stednavne, fx Eltham, Taffelbay, Blidah, Constantia, Strandlund, Adelaide.

I 1666 fik historikeren og digteren Vitus Bering overdraget Klampenborg-området af kongen, og han opførte her et beskedent landsted, som regnes for Danmarks første. Det fik i 1670 navn efter den nye konge, Christian V. Landstedet gik tilbage til kronen ved Berings død i 1675. Agent, storkøbmand Just Fabritius, der tjente formuer på handelen med Kina og Indien, fik i 1746 Christiansholm givet af kongen

Sølyst er et beskedent, men charmerende landsted, som ligger tilbagetrukket fra stranden og afskærmet fra denne af en stor park.

Syd for Bellevue ligger lidt tilbagetrukket ikke mindre end fire landsteder, 1:4.000.

og opførte derpå det landsted, som står i dag. Huset er en stor rektangulær bygning med en midtrisalit på alle fire sider.

Just Fabritius opførte endnu et landsted, 'Sølyst', omkring 1760. Der er tale om et smukt træbeklædt hus med et fremhævet midterparti i tre fag, se også side 46. I 1776 overtog den senere statsminister, grev H. E. Schimmelmann, Sølyst. Efter hans hustrus, Emilies, død i 1780, rejste han mindesmærket 'Emilias Kilde', tegnet af N. A. Abildgaard nedenfor parken.
Den nord for beliggende Belvedere er opført i første halvdel af 1800-årende. Huset er træbeklædt og hvidmalet, og facaden domineres af det fremhævede midterparti og den store altan på første sal.

Hvidøre Strandpark, tegnet af C. Th. Sørensen og Poul Baumann, afsluttes mod Strandvejen af en lang mur med en foranstående pergola.

Det nuværende Christiansholm er opført i 1746 som en 9 gange 7 fags bygning med midtrisalitter på alle fire facader.

CHRISTIANSHOLM, SØLYST, HVIDØRE OG BELVEDERE

Hvidøre er opført i 1871-72 af arkitekt Johannes Schrøder som sommervilla for legationsråd F. C. Bruun. Bygningen blev i 1906 købt af Christian den IX's døtre, dronning Alexandra af England og kejserinde Dagmar af Rusland. Sidstnævnte boede her til sin død i 1926. Hvidøre ejes idag af NOVO, som i 1980 har ladet arkitekterne Dissing og Weitling udvide bygningen i kælderplanet. Nedenfor er anlagt en strandpark ved havearkitekt C. Th. Sørensen og med Poul Baumann som arkitekt for mur og pergola.

N.A. Abildgårds mindesmærke 'Emilias Kilde' ses på hjørnet af Emiliekildevej og Strandvejen.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	12
EMNE		
Landsted		
LOKALITET		MÅL
Søholm og Ordrupgård		1:3000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:3000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Ved Emdrup Sø og Lyngbyvejen findes landstedet Søholm, som paradoksalt nok netop på grund af motorvejen, stadig har en afsondret, næsten landlig beliggenhed. Søholm opførtes for grosserer J. N. David af arkitekten, professor C. F. Hansen i 1806-09. C. F. Hansen opførte ikke mange landsteder i Danmark. Men langs Elbens nordside ved Altona ses en række store landvillaer fra hans hånd. Søholm er opført i et klassicistisk formsprog med klare referencer til det italienske villabyggeri. Det store midterparti med frontgavlens loggia dominerer huset, som i øvrigt ligger smukt ned til Emdrup Sø.

C. F. Hansens Søholm ved Emdrup Sø er et stort, enkelt proportioneret hus med et fremhævet midterparti i hvis øverste etage et tilbagetrukket rum skaber plads for indretning af en loggia.

Søholm spejler sig i den foranliggende Emdrup Sø. Bygningen er tegnet af C.F. Hansen og opført i 1806-09.

Som en udløber af af landstedsperioden blev Ordrupgård opført i 1918, hvor arkitekt Gotfred Tvede tegnede bygningen som helårsbolig for etatsråd, forsikringsdirektør Wilhelm Hansen. Wilhelm Hansen var tillige kunstsamler af især danske kunstnere fra 1800-tallet og franske impressionister. Til samlingen opførte han en særlig bygning, som sammen med hovedbygningen efter hans enkes død i 1952 blev åbnet for publikum som Ordrupgårdsamlingen.

Museet har de seneste år fået stor bevågenhed på grund af den planlagte åbning i 2005 af en ny tilbygning tegnet af den verdensberømte irakisk-britiske arkitekt Zaha Hadid.

Ordrupgårds portbygning eller vagtstue ligger ved indkørslen fra Vilvordevej.

Ortofoto, 1:3000. *DDO©,COWI*

Ordrupgård er beliggende i et gammelt skov- og park-område i den nordlige del af kommunen. Hovedhuset er opført som et trefløjet anlæg i to etager med et stejlt op-skalket mansardtag.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:3.000. *KMS*

Det tværstillede espalier sætter sit markante præg på Ordrupgårds facader.

Ordrupgårds hovedbygning er smukt placeret i sin store park, 1:3.000.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	13
EMNE: Villaer		
LOKALITET: Ældre villaområder ved Margrethevej og Sofievej		MÅL: 1:3000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:3000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Et ældre villaområde vest for Hellerup Kirke er opført langs slyngede småveje. Områdets herskabelige huse ligger tilbagetrukket fra vejen og omgivet af smukke gamle haver.

Med omdrejningspunkt i den markante Hellerup Kirke mødes her to byplanprincipper: Det aksefaste og regulære mod øst, hvor kirketårnet står som et point de vue fra Strandvejen og fra Svanemøllevej - og det organiske og slyngede mod vest, hvor vejenes krumning skygger for øjets flugt. Hvor det ene princip er klassisk og i slægt med barokken er det andet i slægt med middelalderbyens bevægede strukturer.

Hellerup Kirke er tegnet af Thorvald Jørgensen i 1900.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:3.000. *KMS*

ÆLDRE VILLAOMRÅDER VED MARGRETHEVEJ OG SOFIEVEJ

Det organiske byplanprincip formuleredes første gang af den østriske arkitekt Camillo Sitte i hans banebrydende bog 'Byplanlægning i overensstemmelse med kunstneriske principper' fra 1889. De samme principper ses realiseret i de første engelske havebyer, hvor man forsøgte at tilgodese både byens og landets kvaliteter.

På de store grunde i kvarteret, ca 1.500 m2, er opført tilsvarende store og lidt kompakte villaer i et tidstypisk formsprog, se også side 48. Både Sofievej og Margrethevej peger hen mod Hellerup station, som var områdets forbindelsesled til byen

Magnolietræet blomster i den gamle villahave.

Hellerup Kirke er omdrejningspunkt for to forskellige byplanprincipper, 1:3.000.

ÆLDRE VILLAOMRÅDER VED MARGRETHEVEJ OG SOFIEVEJ

Vest for Hellerup Kirke ligger et ældre villaområde med kurvede gader og store huse.

Margrethevej 24 er en imposant, ottekantet villa opført i nybarok og med et stort knækket, pyramideformet tag, der i toppunktet afsluttes af en skorstenspibe.

Store, rummelige villaer sætter deres præg på Margrethevej.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	14
EMNE: Villaer		
LOKALITET: Nyere villaområde ved Krathusvej og Hegelsvej		MÅL: 1:4000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

I Ordrup Krat har nogle af den moderne bevægelses betydeligste arkitekter opført en række enfamiliehuse, som er indpasset blandt skovens store træer. Arne Jacobsen har bygget på Krathusvej 3, Hegelsvej 9 og 17, Klampenborgvej 37 og Gotfred Rodes Vej 2 (eget hus), Aage Rafn på Krathusvej 7 (eget hus) og Mogens Lassen på Krathusvej 18 og 36.

Skovgården i Ordrup opførtes som landsted omkring 1820. Fra 1831 ejedes stedet af købmand Hans Puggaard. Her mødtes Guldalderens malere og senere også forfattere og politikere. I 1880 købte Gyldendals ejer F. V. Hegel Skovgård, og traditionen

Skovgårds hovedbygning, som i dag er beliggende på Krathusvej 36, er et charmerende træbeklædt hus med et lavt hel-valmet stråtag.

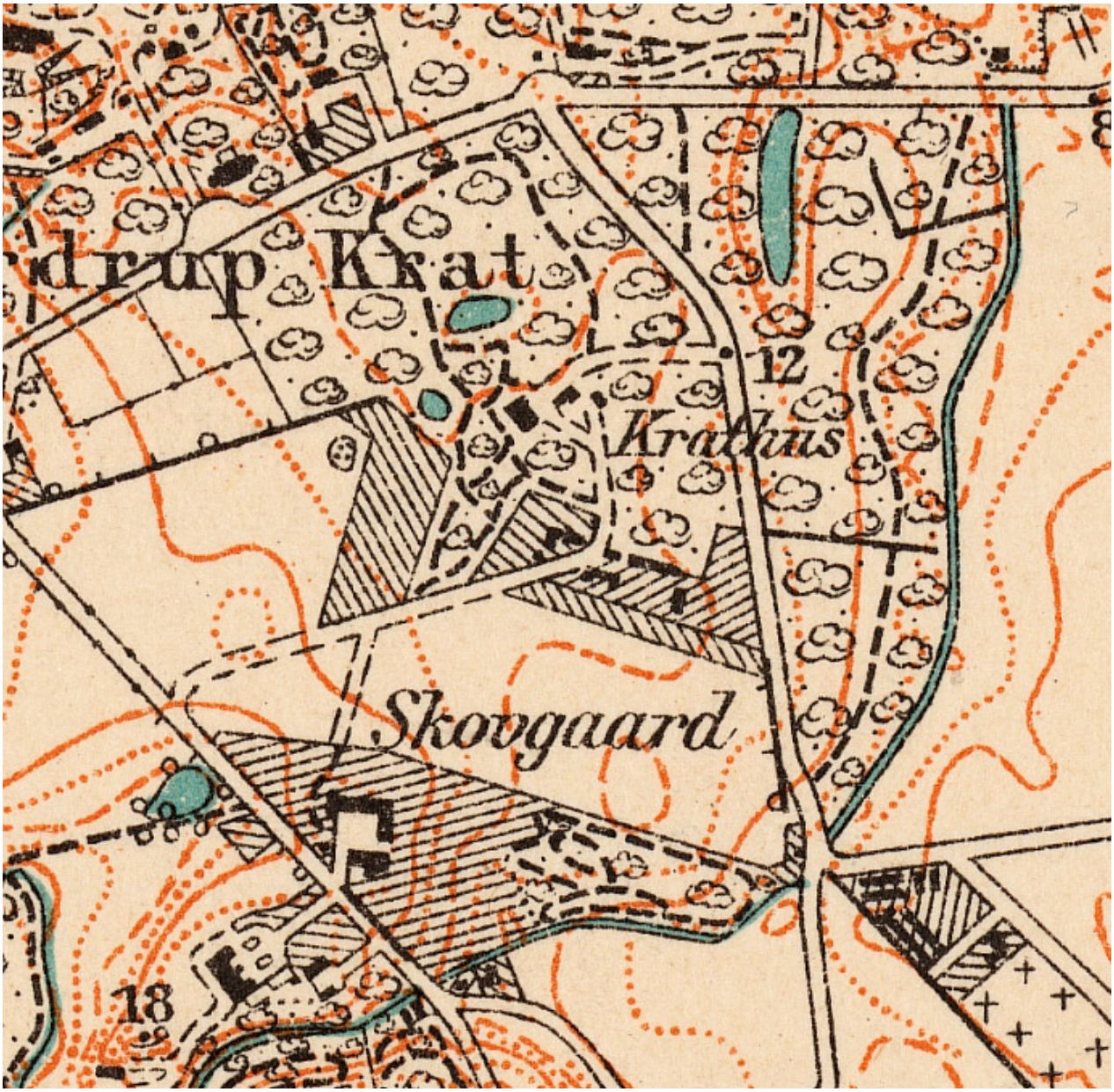

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. KMS

med at være ramme om kulturelle sammenkomster blev fortsat helt frem til 1920'erne. Skovgårds hovedbygning blev omkring 1950 flyttet til Krathusvej 36 og ombygget af Mogens Lassen. På Skovgårdens oprindelige grund opførtes Skovgårdsskolen med Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen som arkitekter i 1949-57.

Ordrup Krat var i 1920'erne genstand for en heftig fredningsdebat, idet der var fare for, at Dyrehavens sydgrænse ville blive bebygget lige så voldsomt som Dyrehavevej vest for Klampenborg Station. Det lykkedes at frede området og få bebyggelsen til at respektere resterne af skoven.

Det første hus Arne Jacobsen tegnede til selv er beliggende på Gotfreds Rodesvej 2. Huset signalerer modernisme med sine forskudte kasseformede voluminer, men er dog temmelig konventionelt indrettet.

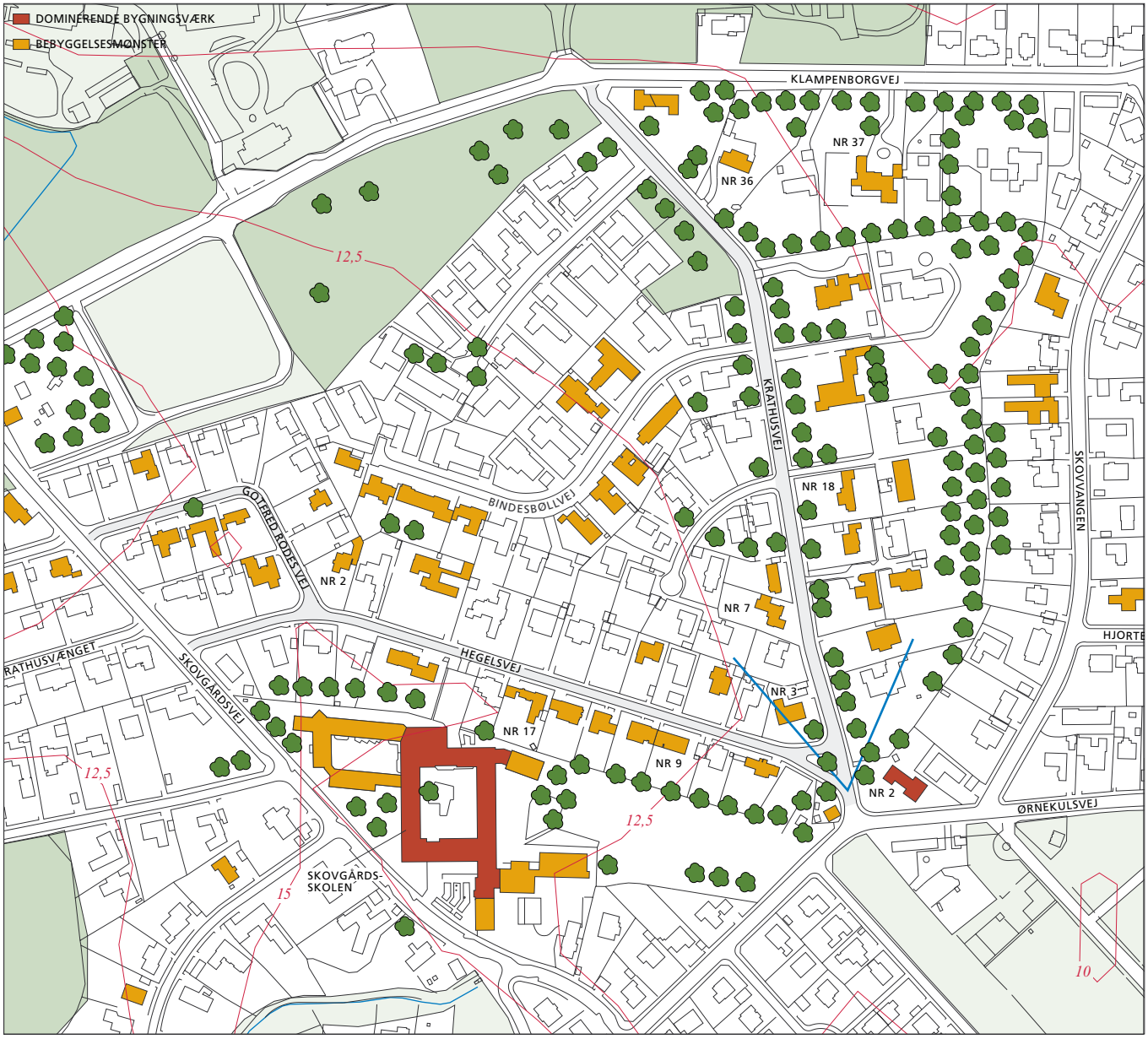

Ved Hegelsvej og Krathusvej er husene indpasset under Ordrup Krats store træer, 1:4.000.

NYERE VILLAOMRÅDE VED KRATHUSVEJ OG HEGELSVEJ

Krathusvej 3 er et toetages længehus med udkraget sadeltag. Huset er tydeligt inspireret af kunstmaleren Nicolai Abildgårds berømte 'Villa Spurveskjul' fra 1805.

Hegelsvej 17 er sammensat af to enkelt udformede og tværstillede voluminer i gule tegl. Udtryksformen er et godt eksempel på den såkaldte 'funktionelle tradition'.

Hegelvej 9 fra 1937 er et enkelt gult længehus med indsnit i facaden ved indgangen og til havesiden.

NYERE VILLAOMRÅDE VED KRATHUSVEJ OG HEGELSVEJ

Aage Rafns eget hus på Krathusvej 7 er opbygget af to parallelle fløje. Gavlene er beklædt med lodret espalier og facaderne mod sydvest er malet røde.

Skovgårdsskolen som er en af de første etplansskoler i Danmark er opført af Hans Erling Langkilde og Ib Martin Nielsen i 1949-57.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	15
EMNE: Villaer		
LOKALITET: Sølystvej		MÅL: 1:1500
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:1500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Arkitekten Mogens Lassen fik lov til at præge Gentofte Kommune med opførelsen af ikke mindre end 25 huse. På Christiansholms Batteri ved Hvidørevej tegnede Mogens Lassen en håndfuld huse, som opførtes i perioden 1935-56. Husene, som er noget af det bedste i dansk modernisme, blev opført i det mærkelige bakkeformede landskab, som udgjordes af det gamle befæstede anlæg fra 1887-92.

Grundens dramatiske profil giver bebyggelsen en hel speciel karakter med 1 1/2 etager til gadesiden og

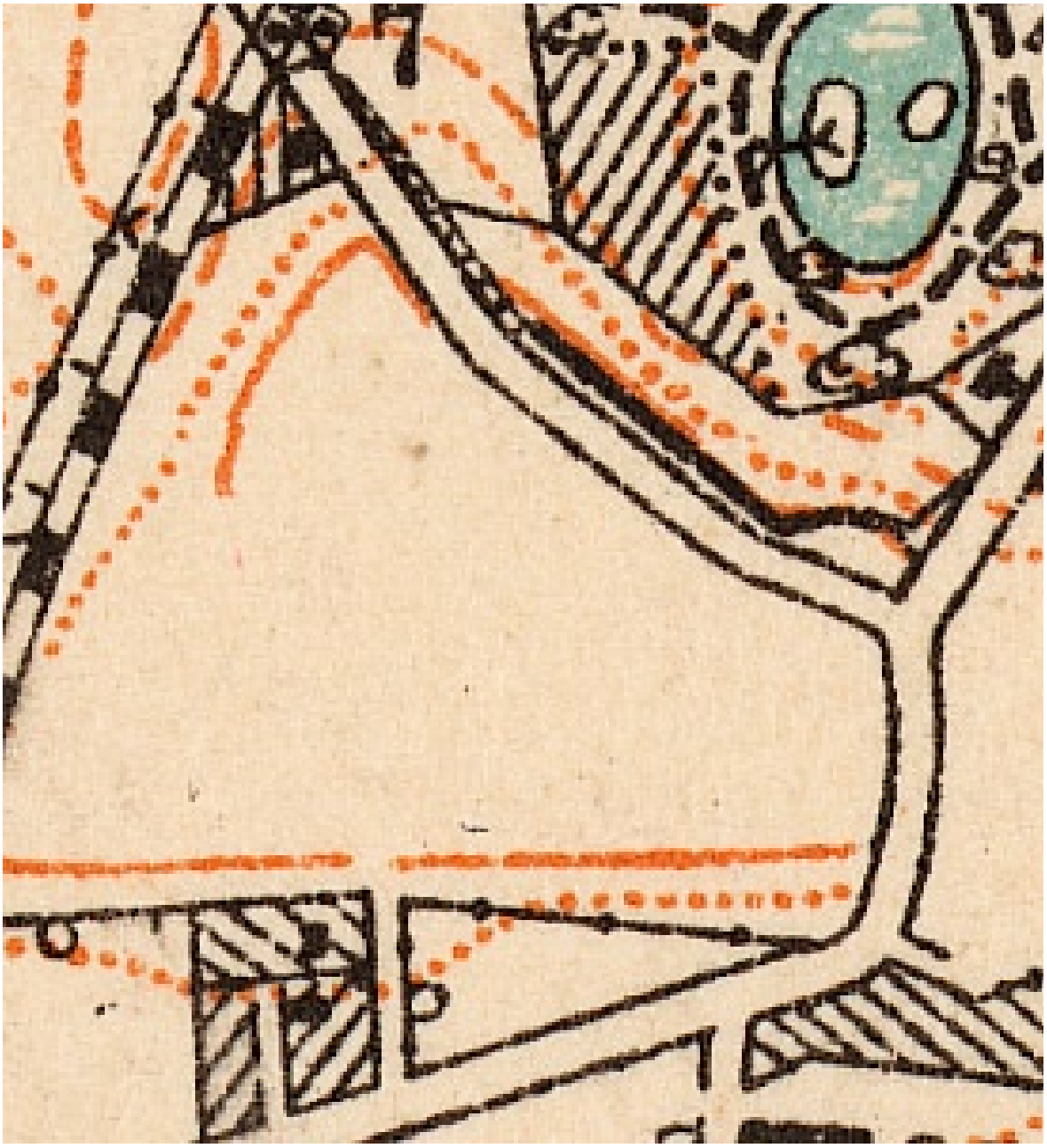

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:1.500. *KMS*

tre-fire etager til havesiden som i Sølystvej 5 og 7. Heroverfor er Sølystvej 9-11 mere organisk tilpasset grundens specielle form med en buet planudformning og en terrasseret haveside, der følger terrænet ned i dalslugten. Til sit eget hus i nummer 5 opførte Mogens Lassen i 1959 på voldgravens modsatte skrænt et atelier. Bygningen er halvt dækket af skræntens jord og indeholder et hvælvet rum med et stort nordvendt ovenlys.

Mogens Lassen anvendte, som sit forebillede den franske arkitekt Le Corbusier, det nye byggemateriele, jernbeton, og havde som Le Corbusier en kubistisk skulpturel tilgang til byggeriet. Mogens Lassens huse er dog givet en særlig lyrisk tone, som er tydelig aflæselig i meget af hans byggeri. På Sølystvej står især nummer 9-11 som et fint eksempel på et plastisk moduleret og stedsbestemt hus.

Sølystvej kan være lidt svær at finde. Den nemmeste adgang sker via Emiliekildevej ude fra Strandvejen, med mindre man er gående. I så fald kan man komme op til Sølystvej direkte nede fra Hvidørevej.

På batteriets top ud mod Hvidørevej opførte Mogens Lassen to huse. Hvidørevej 24 er et lille mesterværk i rumlig disposition, hvor konstruktion, dagslys og materialer udgør rummets basale elementer. Hvidørevej 28 er det sidste af de seks huse, som Mogens Lassen opførte på Christiansholms Batteri. Det

Sølystvej 7 er tilsvarende Mogens Lassens eget hus i nummer 5 tydeligt inspireret af den franske arkitekt Le Corbusier. Den kubistiske form, de glatte hvide overflader og de ubrudte vinduesbånd er alle lån fra den franske mesters tidligste arbejder.

runde hus er opført i 1956 på fundamentet af en kanonstilling, hvorfor husets plan er to halvcirkler. Alle Mogens Lassens huse på Christiansholms Batteri blev fredet i 1986.

Husene på Christiansholms Batteri er eksempler på, hvorledes Mogens Lassen gennem en årrække har udviklet og eksperimenteret med enfamiliehusets boligfunktioner, arkitekturformer og byggetekniske løsninger.

Mogens Lassen havde haft mere omfattende planer for bebyggelsen på Christiansholms Batteri end de enkelte villaer, der blev resultatet. Han forestillede sig, at selve rampebebyggelsen på Hvidørevej skulle ombygges til kunstnerbutikker og atelierer, der via elevatorer stod i forbindelse med boliger på fortets top.

På Sølystvej ligger tre Mogens Lassen-huse på rad og række, Sølystvej 5, 7 og 9-11. Mogens Lassens eget hus, Sølystvej 5, ses i forgrunden. Bag trappetårnet skimtes et af de karakteristiske kegleformede ovenlys.

Sølystvej 7, som her ses fra havesiden, viser tydeligt Mogens Lassens inspiration fra Le Corbusiers Villa Savoye fra 1930 med den karakteristiske kubistiske form og de lange, smalle vinduesbånd.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	16
EMNE		
Rækkehuse		
LOKALITET		MÅL
Studiebyen		1:2500
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:2500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Sydligst i kommunen mellem Rygårds Allé og Bernstorffsvej ligger en mindre, homogen bebyggelse bestående af 104 småhuse og påkalder sig opmærksomhed ved sin kvalitet og sin byplan. Mest iøjnefaldende er rækkehusene langs Rygårds Allé med den pudsige portbygning midt i den vestlige længe. Men også de fire punkthuse, tegnet af Anton Rosen, i vejkrydset mellem Rygårds Allé og Lundeskovsvej er et originalt bidrag til den samlede bebyggelse.

Rækkehuset, som bolig- og bebyggelsesform, har været kendt i Danmark i adskillige hundrede år, med Nyboder som det måske bedst kendte eksempel. Af en eller anden grund har der altid knyttet sig et præg af lavstatus til boligformen. Velsagtens fordi hustypen ofte har været opført som bolig for mindrebemidlede småkårsfolk.

Portbygningen på Rygårds Allé påkalder sig opmærksomhed ved sin afvigende udformning.

Studiebyen omfatter både rækkehuse, dobbelthuse og enfamiliehuse, 1:2.500.

Bolignøden efter 1. verdenskrig motiverede til forsøg med hustyper, der kombinerede gode boligegenskaber med lave priser. Københavns Almindelige Boligselskab (KAB) opførte som et forsøg, rækkehusbebyggelsen Studiebyen i den sydligste del af Gentofte Kommune mellem Rygårds Allé og Bernstorffsvej. Her fik en række af tidens kendte arkitekter til opgave at tegne forskellige huse til en beskeden økonomi.

Det var KAB's hensigt at skabe 'et leksikon vedrørende det lave byggeri', som fagfolk kunne bruge som opslagsværk. Der blev opført to rækkehuslænger og en portbygning med i alt 42 boliger på Rygårds Allé, tegnet af Peter Nielsen, August Rasmussen og V. Rørdam-Jensen. 20 dobbelthuse på Sømarksvej og Lundeskovsvej, tegnet af bl.a. Ivar Bentsen, Thorkild Henningsen og Edvard Thomsen. Dertil kom 42 enfamiliehuse fordelt på Rygårds Allé, Lundeskovsvej og Skovlæet, tegnet af blandt andre Anton Rosen (de fire punkthuse på hjørnet af Rygårds Allé og Lundeskovsvej), Kay Fisker, Jesper Tvede, Poul Holsøe, med flere. I alt 104 småhuse.

Kay Fiskers to stramt tegnede huse med det helvalmede og opskalkede tag danner en fin afslutning af pladsen ved Lundekrogen.

I Studiebyens rækkehuse langs Rygårds Allé er de enkelte huse markeret ved den afvalmede kvist og skorstenspiben. I forgrunden ses det ene af de fire punkthuse, som ligger på hver sit hjørne af krydset mellem Rygårds Allé og Lundeskovsvej.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	17
EMNE: Rækkehuse		
LOKALITET: Engelske rækkehuse, Sundvænget og Sløjfen		MÅL: 1:3000
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:3000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

De første rækkehuse i Gentofte Kommune var 'Christiansholms engelske villakvarter' i Klampenborg, som opførtes på grunde udstykket fra Christiansholms park. Det 'engelske' beror på, at de blev opført af et engelsk konsortium og var planlagt efter engelsk mønster, som 'town-houses'. Det vil sige med høj kælder, indeholdende køkken og værelser til tjenestefolk, samt en ydre fritrappe op til stueetagen, hvorfra der var adgang til førstesalens værelser.

Husene blev sammenbygget som lukkede karréer, hvoraf to blev opført i 1903 som de første af i alt ni. De øvrige syv blev ikke opført, fordi grunden var belagt med bestemmelse om, at den skulle ryd-

De engelske Rækkehuse nord for Christiansholm adskiller sig med de hvidpudsede facader og den sammenbyggede karréform markant fra den omliggende villabebyggelse.

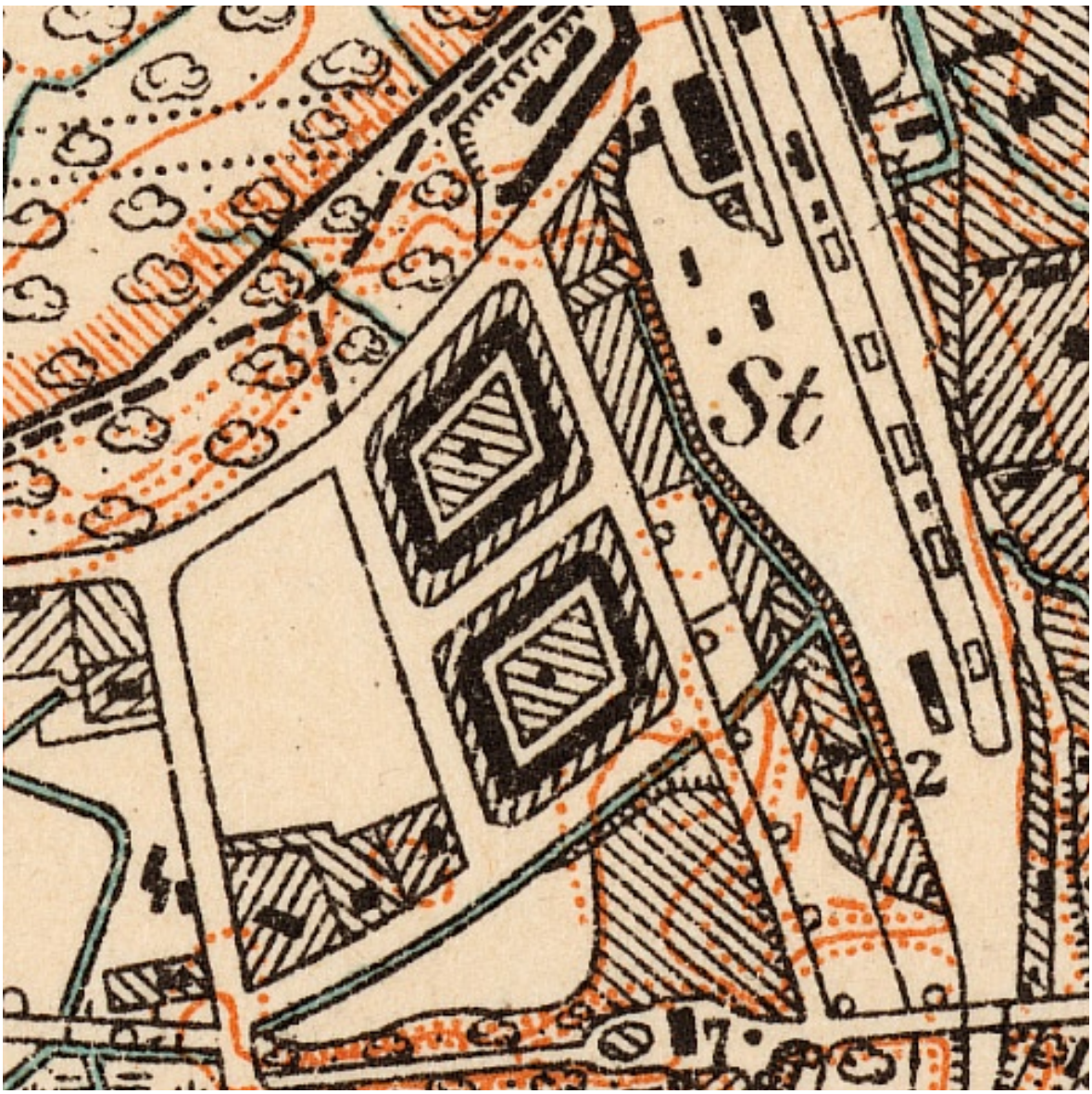

Historisk kort. Engelske rækkehuse. Målt 1899 og rettet 1914, 1:3.000. *KMS*

des ved optræk til krig. Området lå i den Nordre Oversvømmelse, som var en del af forsvarsværkerne omkring København. Efter opgivelsen af forsvarsanlægget i 1920 var idealer og vilkår skiftet og man opførte villaer i stedet for de planlagte rækkehuse. Et af de første eksempler på trafikdæmpende foranstaltninger er udført på vejene rundt om bebyggelsen i 1970'erne.
Som en videreudvikling af Bakkehusene og Studiebyen opførte KAB i 1925 og 1926, med Thorkild Henningsen som arkitekt, en rækkehusbebyggelse med ret store huse på Sundvænget nær Charlottenlund Skov. De var beregnet for et mere velstillet klientel end de almindelige rækkehuse, og der blev lagt vægt på at sikre privatlivets fred med blandt andet mure til vejsiden og karnapper til haven som skærm mod indblik. Vejen afsluttes mod Sundet af en fælles strandhave. Det lykkedes at få den ønskede

Gårdrummene til de engelske rækkehuse er indrettet til fælles brug.

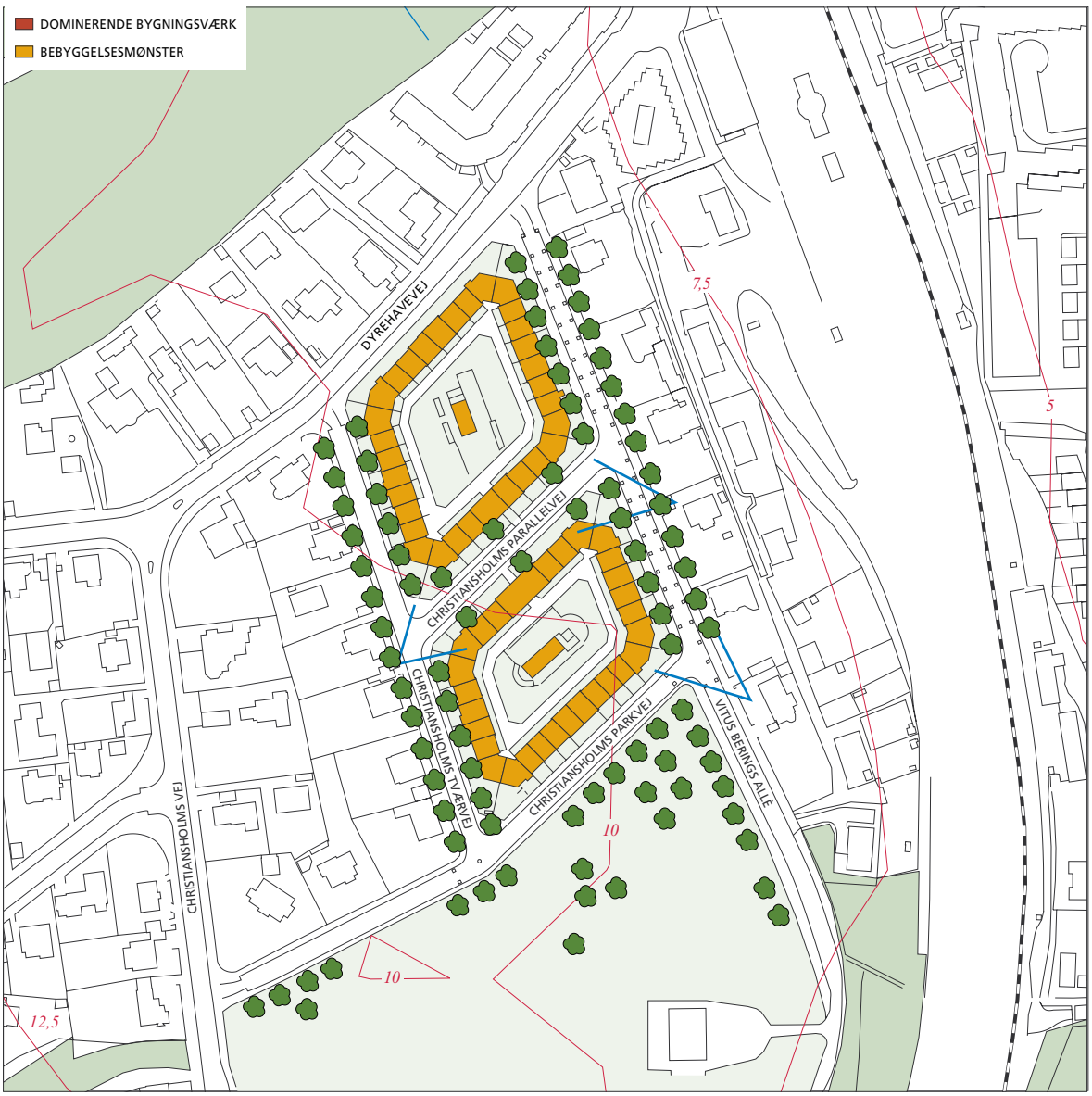

De engelske Rækkehuse er opført som en karrébebyggelse med fællesbygninger i gården, 1:3.000.

befolkningsgruppe til at tage boligerne til sig, og man kan sige, at rækkehuset som hustype herved fik sit gennembrud.

Ved den korte vej Sløjfen, der ligger på et restareal mellem sammenfletningen af Helsingørmotorvejen, Motorringvejen og Lyngbyvejen samt Nordbanen, ligger to serier rækkehuse, tegnet af Arne Jacobsen. Den første serie, Sløjfen 21-35, blev opført i 1943 som funktionærboliger for NOVO - i en tid, hvor en bil på vejen var en oplevelse, som kunne ses nede på Helsingørvejen, 15 meter fra husenes haveside. I enderækkehuset havde Arne Jacobsen sin anden bolig i Gentofte fra 1945 til 1951. Husene er opført med en rummelig plan i traditionelle materialer med røde tegl til mur og tag. Den anden serie, Sløjfen 22-48 samt Ørnegårdsvej 22-50, er fra 1957, med 29 toetages huse i tre rækker. De er opført med

Sundvængets rækkehuse er opført som store og rummelige boliger i to etager.

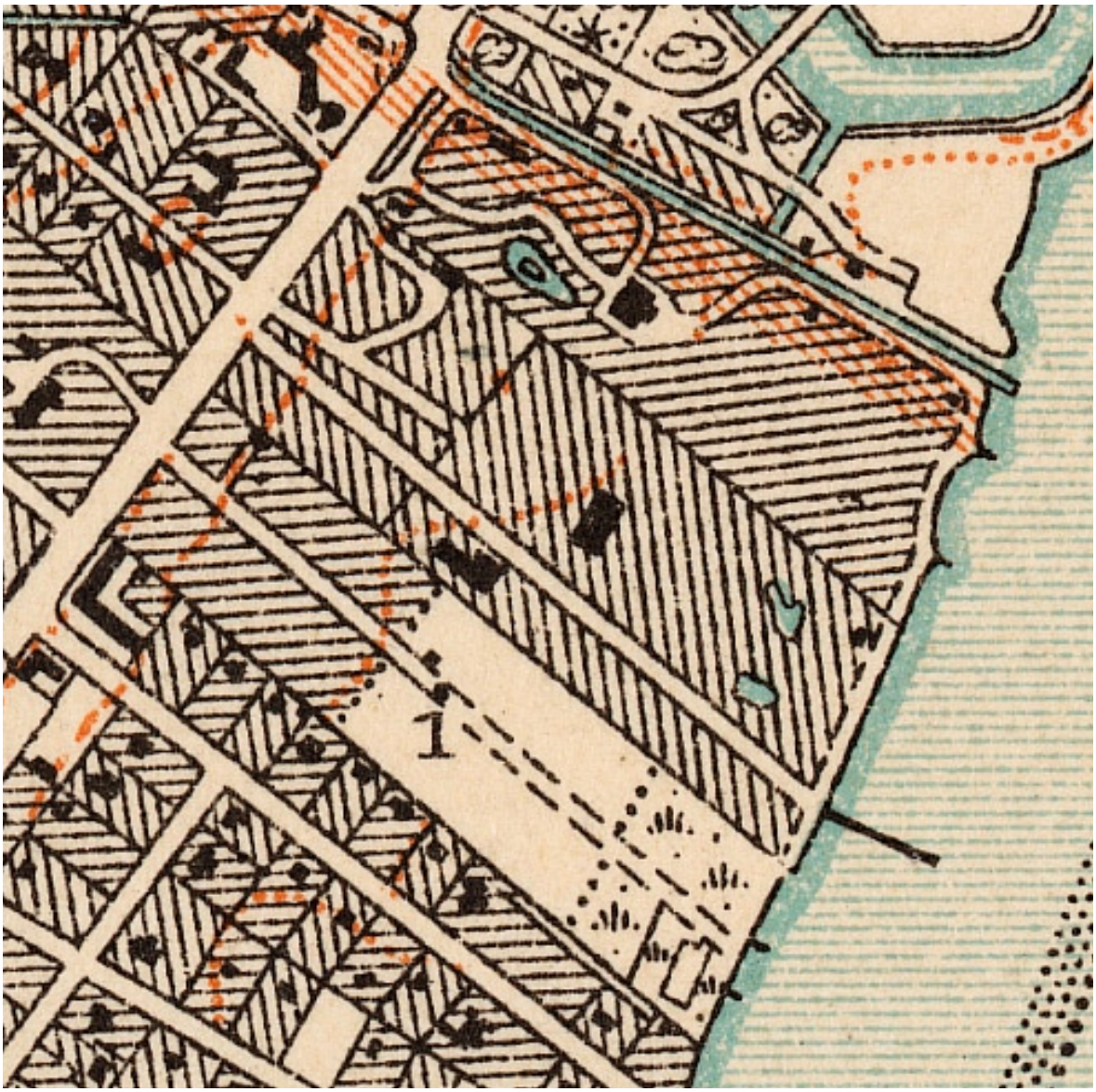

Historisk kort. Sundvænget. Målt 1899 og rettet 1914, 1:3.000. *KMS*

indre bærende tværvægge og lette facadevægge, de såkaldte 'curtain-walls'. Facaderne er udført af spinkle træprofiler og udfyldt med vinduer, malede eternitplader og indgangsdøre. Husenes delikate fremtoning har næsten et møbels karakter. Det er formentlig første gang denne facadekonstruktion blev anvendt
i Danmark.

Rækkehusene på Sløjfen fra 1957 fremstår lette og elegante med deres spinkle facadeprofiler.

Rækkehusene på Sundvænget er tydeligt præget af Bedre Byggeskik, selv der er tale om relativt store og eksklusive boliger. Som noget nyt er bebyggelsen orienteret efter solen, hvorved vejen får et asymmetrisk profil med lukkede indgangsfacader til sydsiden og haver mod nord.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	18
EMNE: Rækkehuse		
LOKALITET: Ermelundshusene		MÅL: 1:2500
REG. DATO: Forår/sommer 2004	REGISTRATOR: Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:2500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Ved den østligste del af Ibstrupvej, mellem Ermelunden mod nord og Hollænderdam mod Syd, opførtes i 1949 rækkehusbebyggelsen, Ermelundshusene, med Viggo Møller-Jensen og Mogens Black-Petersen som arkitekter. De i alt 35 huse er fordelt med ni grupper på tre huse og to grupper på fire huse.

Bebyggelsen, som er opført af tegl i gule mursten og røde tagsten og med meget små haver til de enkelte huse, er beslægtet med den berømte og samtidige Søndergårdsparken i Gladsaxe.

Ermelundshusene ligger i parkagtige omgivelser med store gamle træer.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:2.500. *KMS*

E R M E L U N D S H U S E N E

Bebyggelsen kan ses som en forløber for de senere meget udbredte tæt-lave boligbebyggelser, som først vandt almindelig udbredelse i 1970'erne.

Ermelundshusene fremstår som en venlig og imødekommende bebyggelse, beliggende frit formet i parklignende omgivelser og i samklang med grundens let skrånende terræn. Den indbyrdes forskydning af de enkelte bygninger giver en behagelig variation, som yderligere understreges af husgruppernes rytmiske placering. Store solitære træer sætter deres karakterfulde præg på området.

Ermelundshusene er smukt beliggende mellem Ermelunden og Hollænderdam, 1:2.500.

Forskydningerne mellem husene medvirker til at give bebyggelsen variation.

De nordligst beliggende af Ermelundshusene spejler sig i den foranliggende Pæredam. Den store skorsten tilhører bebyggelsens centralfyr.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	19
EMNE		
Etagehuse		
LOKALITET		MÅL
Blidah Park		1:3000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:3000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Når man kører nordpå ad Strandvejen gennem Hellerup ser man på venstre hånd en bebyggelse, som med sine fritliggende boligblokke afviger radikalt fra det omliggende byggeri. Blidah Park, som opførtes i 1933-34, består af 26 treetagers boligblokke, der ligger forskudt i et regelmæssigt mønster, der er fuldstændig frigjort fra den tidligere almindelige karréform. Arkitekten Ivar Bendtsen var toneangivende ved opførelsen af de første blokke og bestemte blandt andet, at alle huse skulle opføres i blank mur. De øvrige blokke blev tegnet af andre, heriblandt Kooperative Arkitekter med Edvard Heiberg og Ole Buhl.

Det funktionalistiske formsprog i Blidah Park har stedvis tydelige maritime referencer i form af store halvrunde karnapper, sammenhængende vinduesbånd og afrundede altanbrystninger.

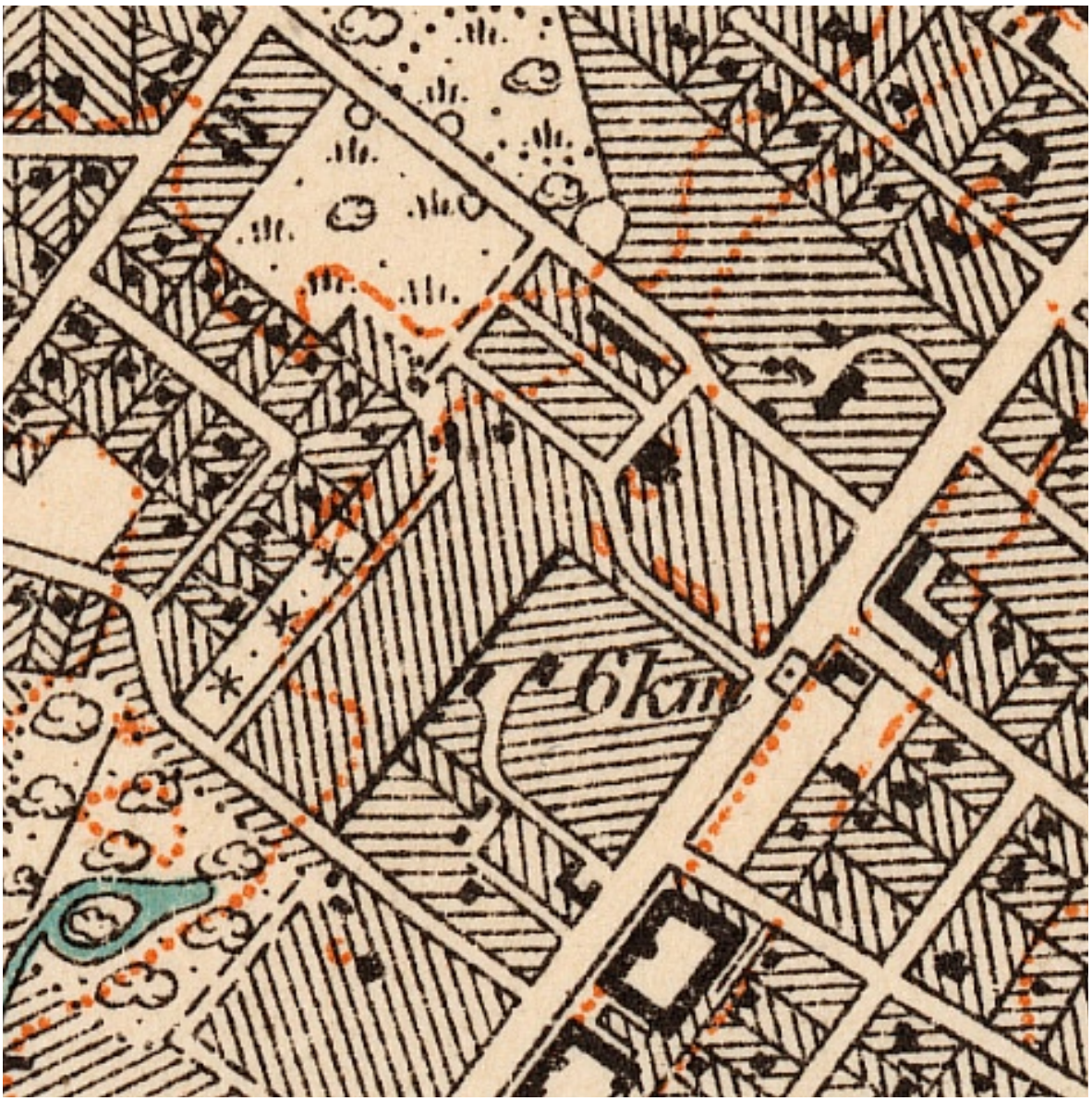

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:3.000. *KMS*

BLIDAH PARK

Bebyggelsen er opført i parken til det tidligere landsted Blidah, hvilket kan ses af de mange store og smukke træer, som havearkitekten C. Th. Sørensen behændigt fik indpasset i projektet.

Husblokkene er opført med traditionelle konstruktioner i gule tegl. Nogle af facaderne har indmuret skifter af mørke hårdtbrændte sten som dekorative vandrette bånd. Tagene er udført med lav hældning og stort udhæng. Store og rummelige altaner sætter deres præg på bebyggelsen. Boligernes opholdsrum er orienteret efter solen mod vest.

Landstedet Blidah fra ca. 1850 var et af mange landsteder langs øresundskysten, der fik navn efter eksotiske steder. De blev ofte opført af velhavende folk, der havde tjent en formue ved at drive søfart og handel på fjerne egne.

Blidah Park bebyggelsen er opført som fritliggende boligblokke i parken til det tidligere landsted Blidah, hvis navn bebyggelsen har antaget.

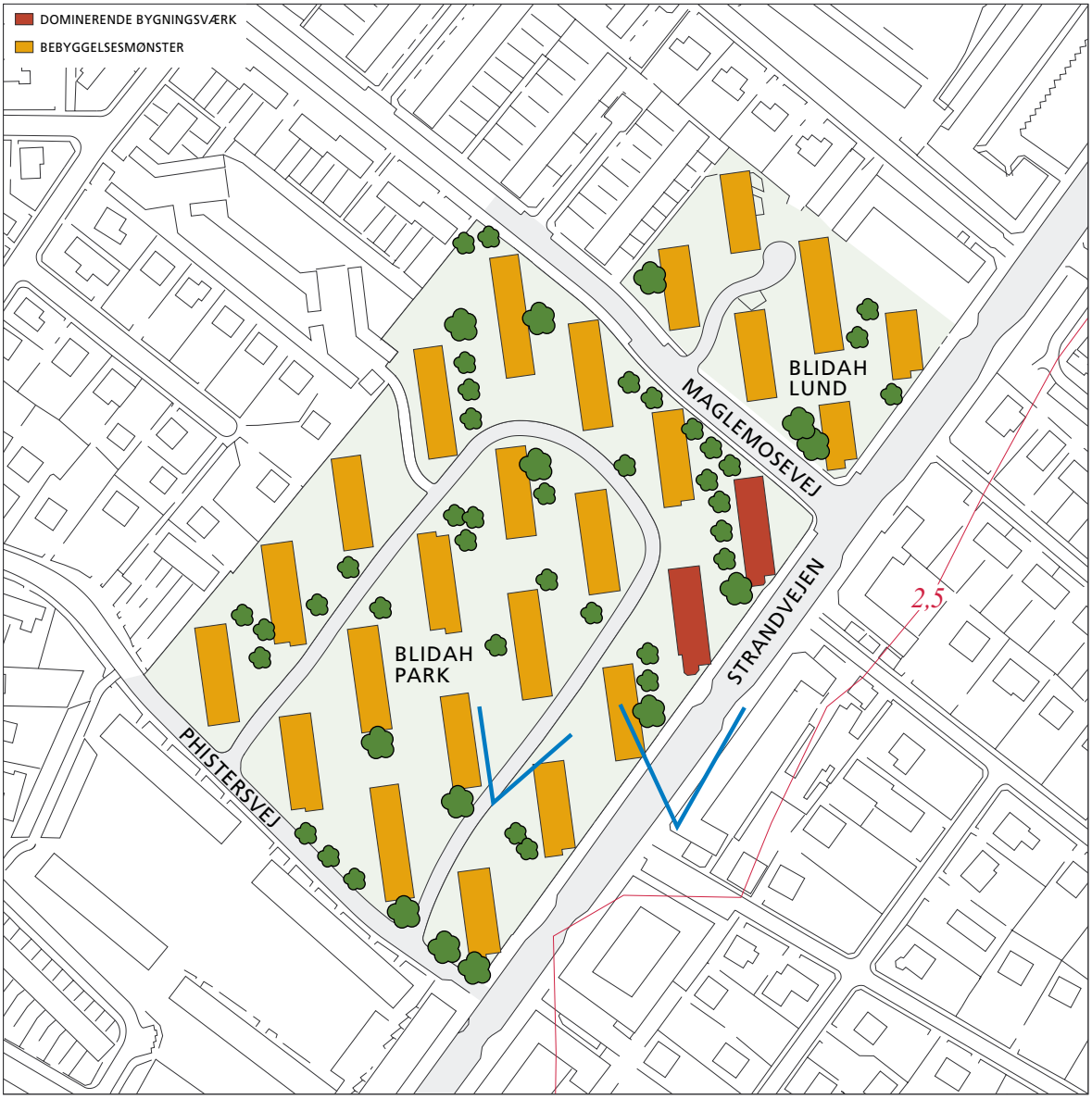

Blidah Park med de nord-syd orienterede boligblokke er anlagt efter en bebyggelsesplan udformet af arkitekt A. Skjøt-Petersen, 1:3.000.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	20
EMNE		
Etagehuse		
LOKALITET		MÅL
Bellavista og Bellevue		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

En af Danmarks mest kendte bebyggelser er Arne Jacobsens hvide huse ved stranden i Klampenborg. Bellevuebadet, Bellevue Teatret og ikke mindst Bellavista står som fornemme eksponenter for en dansk fortolkning af den internationale funktionalisme. Boligbebyggelsen Bellavista er udformet som et trefløjet anlæg, der åbner sig mod havet. Facaderne moduleres af karnapaltan-motivet, hvor den skrå disponering af altanerne frigør disse på to sider.

Moderniseringen af det gamle udflugtsområde ved Bellevue blev igangsat i begyndelsen af 1930'erne, hvor Arne Jacobsen vandt en konkurrence om udformningen af den nye badestrands servicebygnin-

Boligbebyggelsen Bellavista er udformet som et trelænget anlæg, der åbner sig mod udsigten over Øresund. Med sin elegante udformning, sine hvidpudsede facader og den nære beliggenhed ved vandet signalerer bebyggelsen sol, sommer og modernitet.

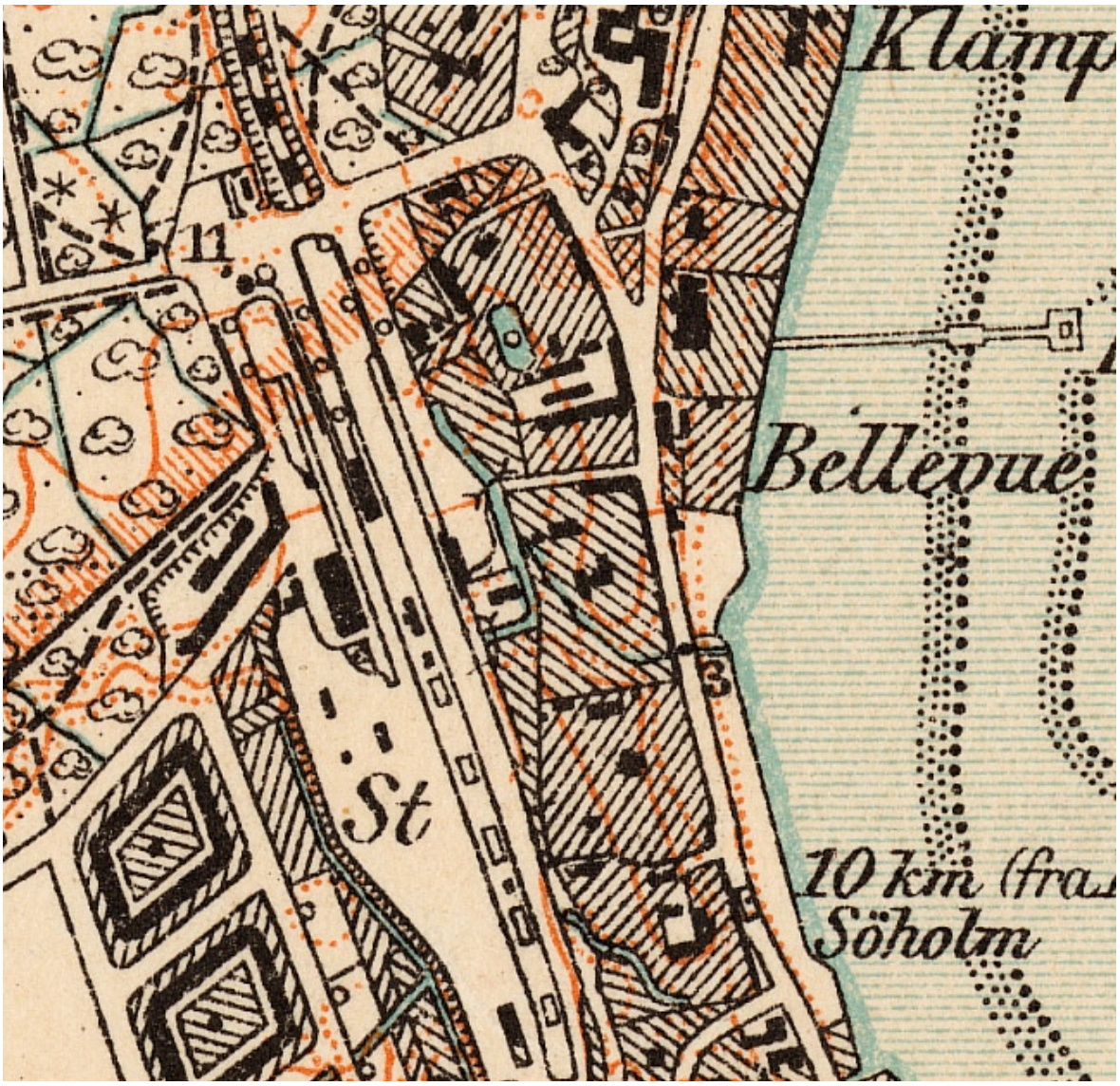

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

ger, og hvor havearkitekten C. Th. Sørensen formgav det grønne bagland. I de følgende år var Arne Jacobsen arkitekt for boligbebyggelsen Bellavista, 1931-34, Mattssons ridehal, 1933-34 og Bellevue Teatret, 1935-37.

Senere fortsatte Arne Jacobsen byggeriet med rækkehusene i områdets sydlige del. Søholm I lige nord for Slotsalléen opførtes i perioden 1946-50. Søholm II med den skæve afskæring af taget opførtes i 1949-51. Endelig opførtes Søholm III, de fire etplans huse mod nord, i 1953-54. Fælles for alle tre rækkehusbebyggelser er den individuelle forskydning af de enkelte bygninger. Herved opnås en variation i bebyggelsen, der samtidig forhindrer generende indblik. De senest opførte byggerier er etagehuset med de foranliggende rækkehuse, Ved Bellevue Bugt, som stod færdige i 1961.

Pergolaen ved Bellevue Strandbad forbinder to af Arne Jacobsens servicebygninger og giver adgangen til stranden en portlignende ramme.

På et beskedent areal findes nogle af dansk modernismes fornemste bygningsværker, 1:4.000.

Søholm I er tegnet af Arne Jacobsen i 1951. Der er tale om en stram, men facetteret bebyggelse med en udsøgt beliggenhed tæt ved Øresund.

Den elegante benzinstation på Kystvejen eller Vandstrandvejen ved Skovshoved er opført i 1937. Den hvide og overlegent formede station giver et forvarsel om, hvad der venter én ved Bellevue, når man kører mod nord fra København langs vandet.

Arne Jacobsens etagehusbebyggelse Bellavista er udformet som et trefløjet anlæg, der åbner sig mod udsigten over Sundet. Bebyggelsen har næsten ikonagtig status, som banebrydende for funktionalismen i Danmark. Huset er opført i mursten, men er pudset ud fra et ønske om at ligne beton.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	21
EMNE		
Etagehuse		
LOKALITET		MÅL
Alléhusene		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Alléhusenes springende taghøjder medvirker til, at give bebyggelsen stor skulpturel styrke.

På Jægersborg Allé 185-229 står fire særprægede boligblokke opført i gule tegl med skifer på taget. De tre af blokkene er opført i 3 1/2 etager. Den sidste er opført i 2 1/2 etager. Blokkene vender gavlen mod Jægersborg Allé, men drejet sådan, at lejlighedernes opholdsrum med tilhørende altaner er orienteret mod sydvest. Byggeriet er opført i 1949-53.

Blokkene fremstår med stor skulpturel styrke. De er opdelte i ni lige brede sektioner, hvor hveranden springer i tagfladen. De indbyggede og aflange altanhullers sorte skygger står i stærk kontrast til facadens blanke mur. Til adgangssiden brydes facaderne med mellemrum af ni skævtstillede, tårnagtige udbyg-

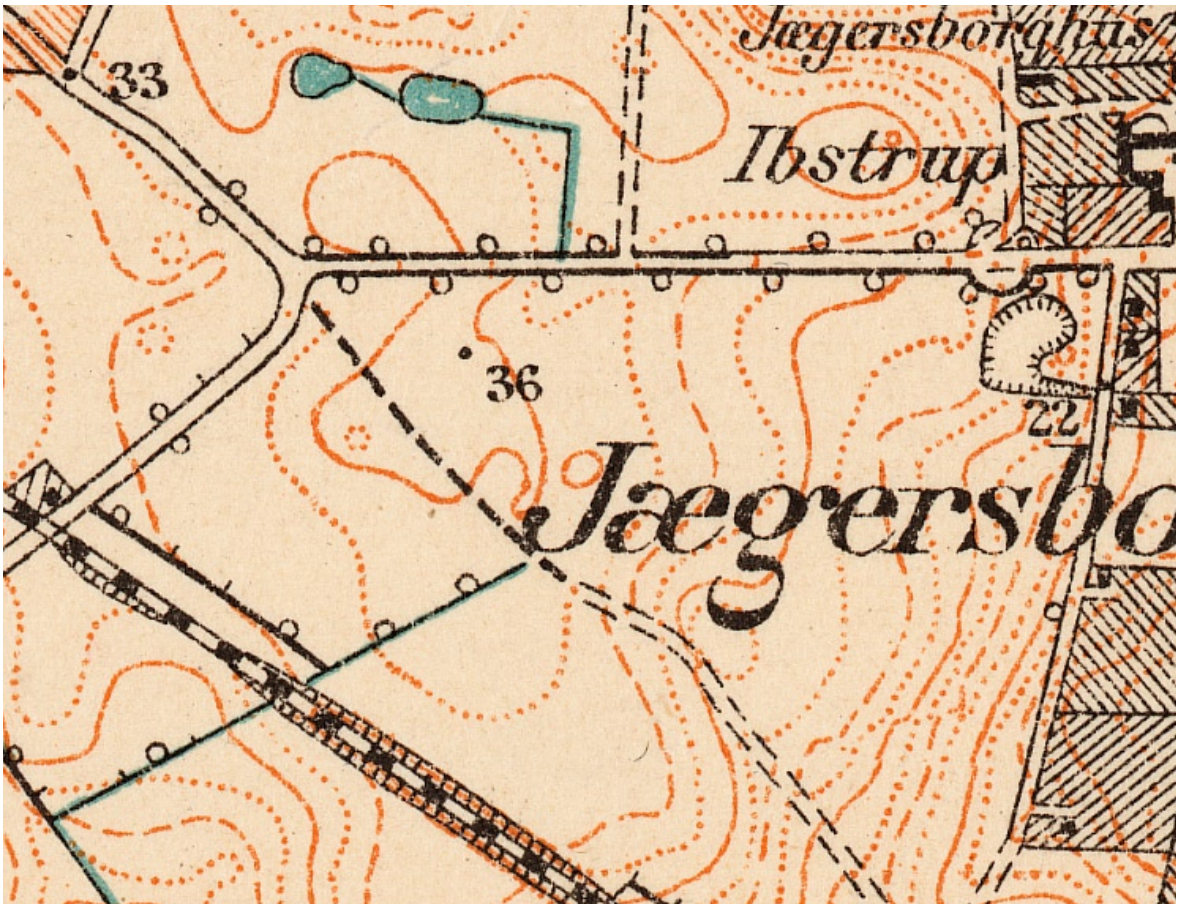

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

ninger, der skærer sig ind i taget. Husenes formmæssige logik og lejlighedernes fordeling lader sig ikke umiddelbart aflæse af den ydre fremtoning.

Alléhusene udgør en mindre del af et stort etagehusområde omkring Smakkegårdsvej. De vestligst placerede blokke, Ibstrupparken I, som opførtes i 1941, minder med deres fremstående altankarnappartier, der skærer sig ind i tagfladen, noget om Alléhusenes udformning. Umiddelbart vest for Alléhusene har Arne Jacobsen i 1958 opført to kasseformede boligblokke med tilhørende butikscenter. Ibstrupparken II, som ligger syd for Smakkegårdsvej er ligeledes tegnet af Arne Jacobsen. Bebyggelsen, som er fra 1949, består af treetagers boligblokke med lave sadeltage, hvor havesiden domineres af store altankarnappartier.

Ibstrupparken I består af tre boligblokke, hvis forskellige længder er bestemt af den trekantede grund. Blokkene har i hver ende et lille knæk, som relaterer sig til de omgivende veje. Udformningen med de iøjnefaldende altankarnappartier har et vist slægtsskab med Alléhusene.

Ved Jægersborg Allé og Smakkegårdsvej er opført flere forskellige parkbebyggelser med Arne Jacobsen som arkitekt, 1:4.000.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	22
EMNE		
Etagehuse		
LOKALITET		MÅL
Tuborg Nord		1:5000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:5000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Hvor Tuborgs Bryggerier lå sammen med en række andre industrier, blandt andet Kastrup Glasværk og Strandvejsgasværket, finder man i dag nye boligbyggerier og kontorbygninger, en kanal, en skole og store ryddede byggetomter.

I havnens nordlige del, Tuborg Nord, er nybyggeriet stort set afsluttet. En karakteristisk konisk rotunde skyder sig ud ved et knæk af Strandvejen, og står særdeles tydelig i bybilledet med sin runde form beklædt med halvblanke metalplader. En indvendig trappe, der snor sig op langs ydervæggen giver adgang til en restaurant øverst oppe i rotunden. Herfra er der en storslået panoramaudsigt. Rotunden er tegnet af Henning Larsens tegnestue.

Tuborgs gamle administrationsbygning er en af Gentofte Kommunens mange bevaringsværdige bygninger.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:5.000. *KMS*

TUBORG NORD

Nærmest Strandvejen markerer to punkthuse indkørslen til den nyanlagte og meget brede Tuborg Boulevard, som er beplantet med træer i flere rækker. Nord for boulevarden er opført to karrébebyggelser og en række kontorbygninger efter en samlet plan med et klart nyrationalistisk tilsnit. Boulevarden afsluttes i en rundkørsel på hvis anden side, der er gravet en kanal, som udgør det bærende planprincip for en ny fem etagers stokbebyggelse, hvis sorte facader domineres af store rummelige altanpartier. Byggeriet er tegnet af Vilhelm Lauritzens tegnestue. Længst ude ved kysten og vinkelret på denne er der rejst fire hvide boligbloke, som er opført af tegnestuen Arkitema. Den vinkelrette placering tilstræber en lige god udsigt fra alle lejligheder. Mellem disse nye boligbyggerier er der opført flere store kontorbebyggelser, hvis spejlende glasfacader præger det omgivende miljø.

Nye kanalorienterede boliger er opført i den nordlige del af Tuborg Havn.

På luftfotoet ses det stort set udbyggede Tuborg Nord til højre og de store byggetomter i Tuborg Syd til venstre. Tuborg Boulevard ses øverst, lidt til højre for midten.

Der er gjort meget ud af byggemodningen med smukt udførte kajkanter og kanalsider, med granitbelægning, springvand, beplantning og kunstnerisk udsmykning. Udviklingen af området er et bud på den fornyelse af havneområderne, som er meget aktuel i disse år.

Ikke alle de ældre bygninger er revet ned. Tilbage står Tuborgs gamle administrationsbygning, tegnet af Anton Rosen i 1914, ligesom det høje Bryghus er bevaret. En tidligere tappehal er indrettet til Eksperimentarium og på arealets sydlige del står Tuborg-flasken og afventer sin endelige placering i området.

Vilhelm Lauritsens boligblokke i Tuborg Havn er opført på hver sin side af en nygravet kanal.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	23
EMNE		
Kirkegårde		
LOKALITET		MÅL
Ordrup og Mariebjerg Kirkegård		1:4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Kun Gentofte Kirkegård er knyttet til en kirke. Kommunens tre øvrige kirkegårde er fritliggende. Sydligst ligger Hellerup Kirkegård. De to sidste er Ordrup Kirkegård nord for Ordrupvej og Mariebjerg Kirkegård mod nordvest ved Vintappersøen. Både Ordrup og Mariebjerg Kirkegård er udformet af kommunegartner G. N. Brandt.

Anlægget af Ordrup Kirkegård begyndte i 1892 og kom ved udvidelser efterhånden til at omfatte ca. 5,5 ha. G. N. Brandt forestod anlægget af den udvidede

Brandts Have med skelettet af en gammel havehytte.

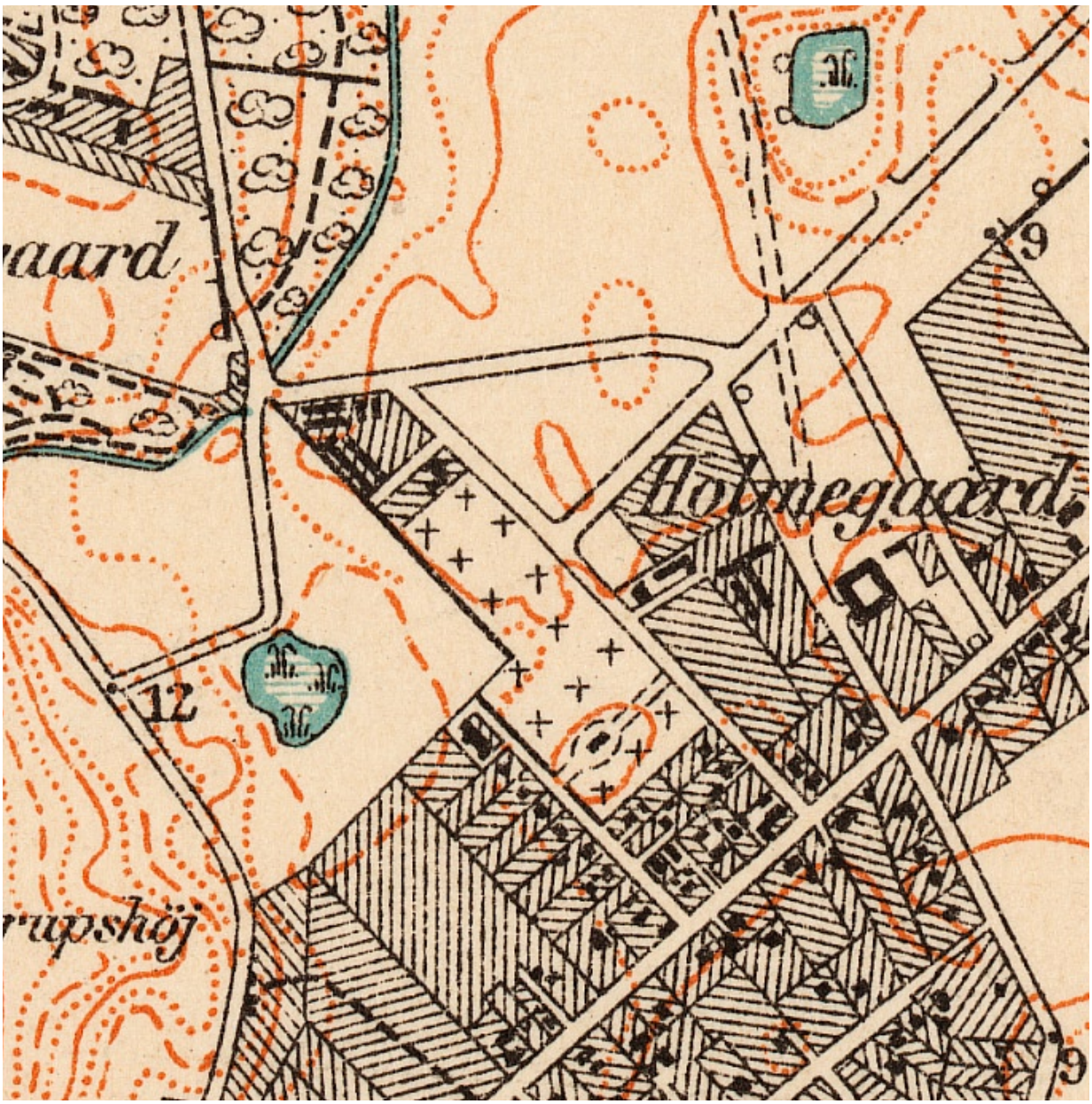

Historisk kort. Ordrup Kirkegård. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

kirkegård i 1920'erne, idet han opdelte kirkegården i en række meget forskelligt udformede afsnit, hvorved den kommer til at virke større end den egentlig er. En allé af krogede robinietræer gennemskærer anlægget og forbinder kirkegården med Ordrupvej. Ved vejen opførtes et kapel i 1935 med Edvard Thomsen som arkitekt. Over døren udførte billedhuggeren Utzon Frank et relief af den sejrende Kristus.

I et hjørne af Ordrup Kirkegård mod Ørnekulsvej havde G. N. Brandt sin tjenestebolig. I sin egen have udviklede han forskellige haveformer, som 'overdrevet', 'blomsterhaven' og 'skovhaven' der blev anlagt som sekvenser af selvstændige haverum.

Over indgangen til kapellet på Ordrup Kirkegård er indsat et relief af Utzon Frank.

På Ordrup Kirkegård er anlagt en skoveng, som er integreret i kirkegårdsparkens arkitektur.

Boligen blev nedrevet i 1967 og haven åbnet for offentligheden i 1968.

Mariebjerg blev anlagt som kommunal centralkirkegård 1927-36 på Vintappergårdens jorder i kommunens nordvestligste hjørne. Den meget store kirkegård på 25 ha blev anlagt af G. N. Brandt med ca. 50 gravrum med hver sin karakter, fra det meget plejede til det skovagtige. Gravrummene, der er omgivet af brede taksbræmmer er omfattet af to rektangulære alléer. Anlægget gennemskæres yderligere af to brede akser, der giver struktur og orientering. Endelig er hele kirkegården indlejret i et mindre skovmassiv, hvori Vintappergårdens gamle lindeallé stadig kan ses ud mod Lyngbyvej.

Kirkegårdens kapel og krematorium blev opført i 1936 med Fritz Schlegel som arkitekt. Kapellet regnes for et af den tidlige funktionalismes fineste bygningsværker. Bygningens hovedformer er kubistiske med en omløbende pergola langs facaden. De spinkle konstruktioner er udført i jernbeton og hovedfacaden er perforeret af små ligebenede kors, som skaber et fint filtret lys i kapelrummet.

Hvor de store bykirkegårde, fx Assistens Kirkegård

Mariebjerg Kirkegårds planudformning med de to store tværgående akser, som skærer de to mindre rektangulære alléer ses tydeligt på luftbilledet. Kapellet er beliggende i kirkegårdens nederste højre hjørne ved siden af Vintappergården. Foto: DDO, Cowi.

i København og Solbjerg Kirkegård på Frederiksberg, nu er under omdannelse til kombinerede parker og kirkegårde, blev anslaget til dette i Gentofte lagt af G. N. Brandt allerede i 1920'erne.

Mariebjerg Kirkegård er flere steder helt skovagtigt.

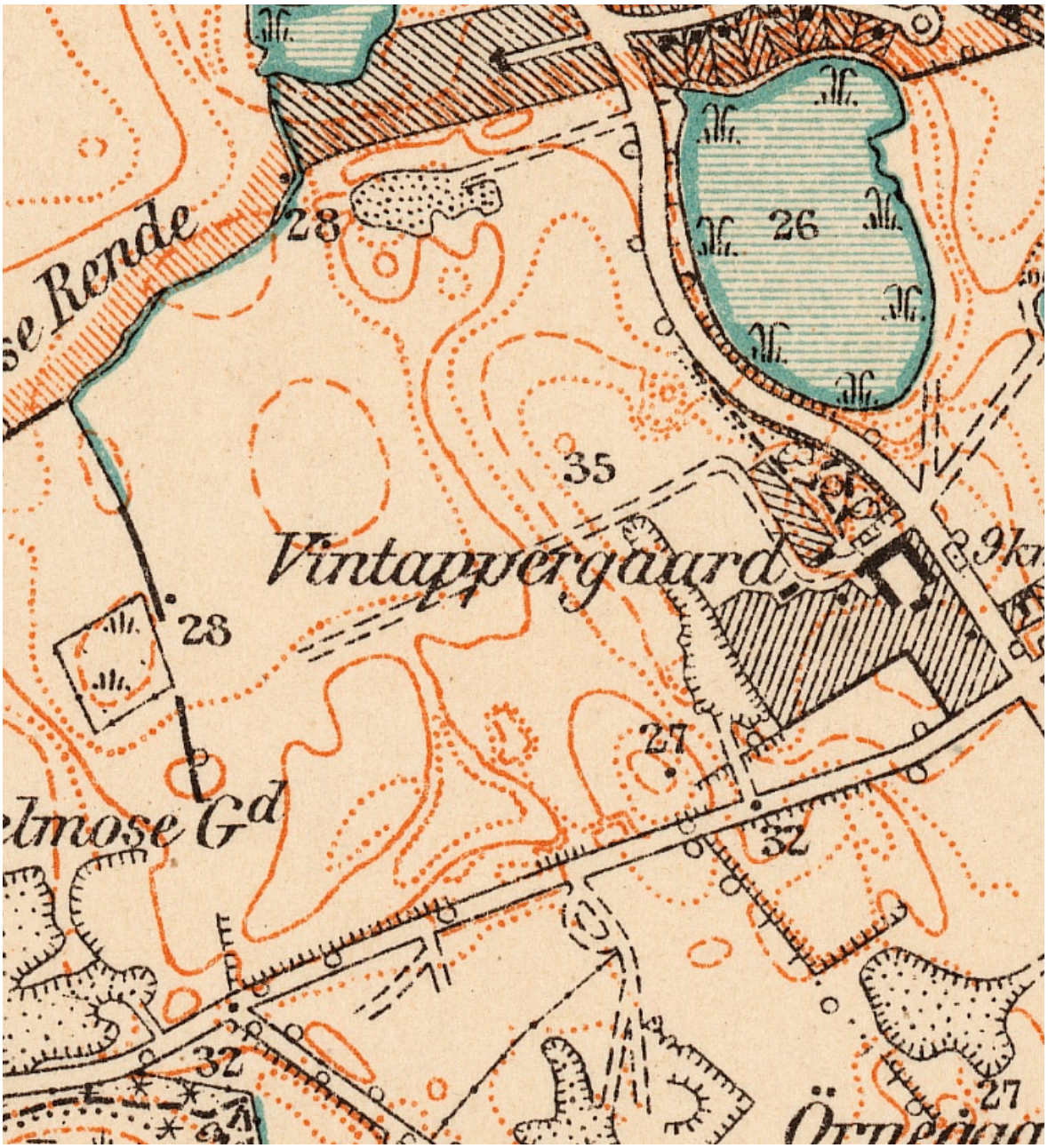

Historisk kort. Mariebjerg Kirkegård. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

Det skovagtige og selvgroede i kontrast til det klippede og plejede er et af motiverne på Mariebjerg Kirkegård.

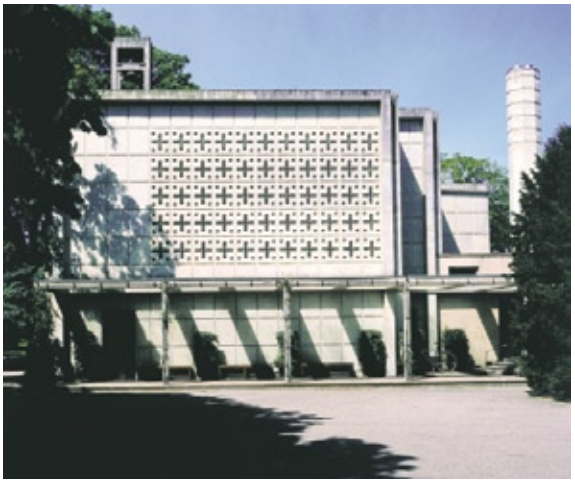

Hovedfacaden på Fritz Schlegels kapel er perforeret af små korsformede vinduer

Et af de mange smukke gravrum på Mariebjerg Kirkegård udformet af G. N. Brandt.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	24
EMNE		
Natur, kultur og rekreation		
LOKALITET		MÅL
Berlings Bakke		1:1500
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:1500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Carl Berling (1812-1871) arvede det nødlidende Berlingske Bogtrykkeri, som det lykkedes ham at få på fode. Han blev i 1854 gift med Polly, født Haderup. I 1860 købte han landstedet Ordruphøj i det nordlige Ordrup. Landstedet er i dag nedrevet. Carl Berling døde under en rejse på Nilen sammen med Grevinde Danner, og blev begravet i en gravhøj på Ordruphøjs grund.

Polly Berling blev efter flere rejser til Italien optaget af katolicismen. Hun konverterede i 1869 og ønskede at skabe et katolsk støttepunkt i Danmark.

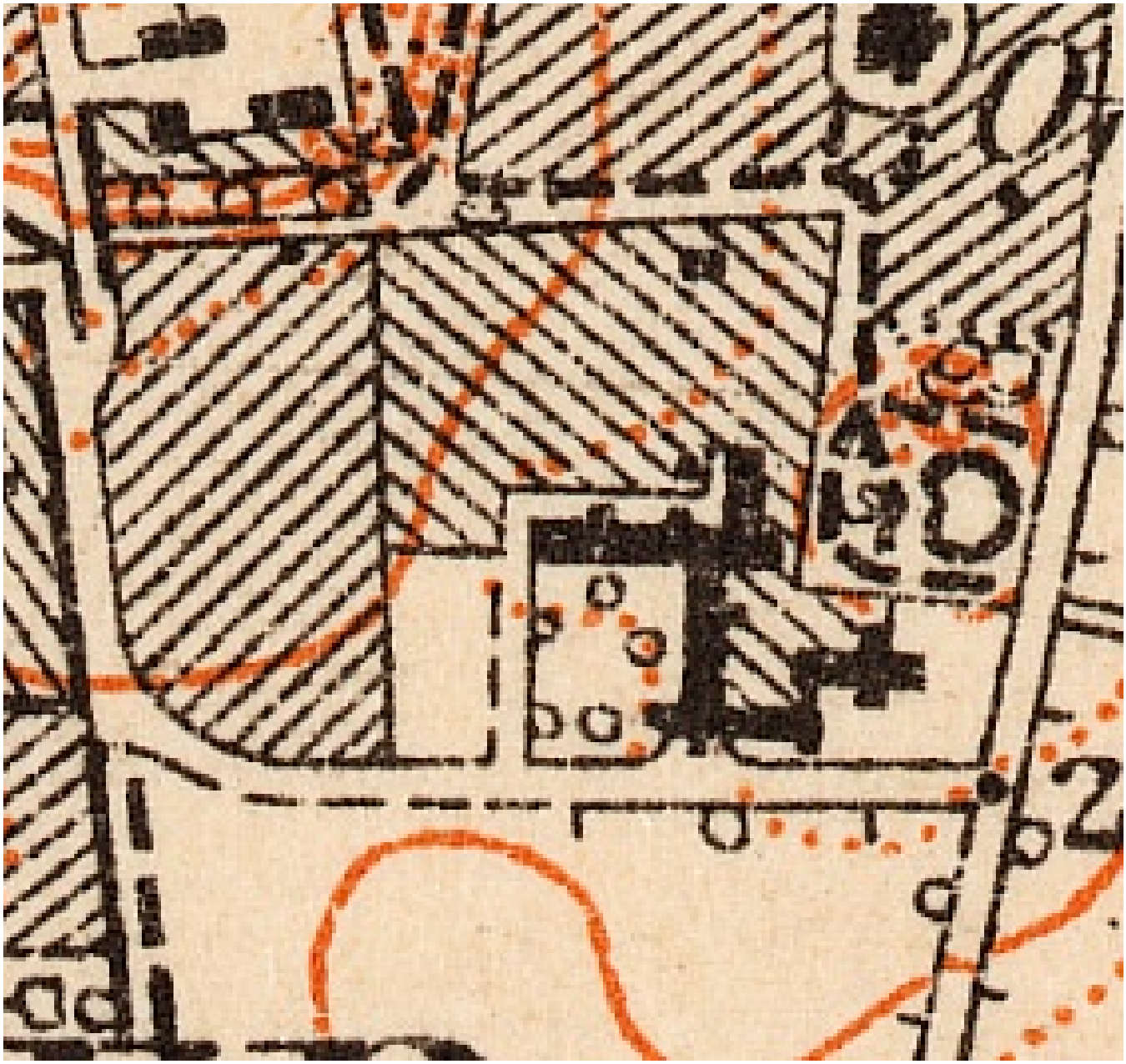

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:1.500. *KMS*

BERLINGS BAKKE

Det skete ved opførelsen i 1871-73 af den katolske St. Andreas kirke med præstegård, skole og kollegium på den sydlige del af Ordruphøjs grund. Kirken er opført i gotisk stil med røde tegl. Anlægget med kirke og gravhøj fremstår som et tidstypisk og præcist formet teglstenbyggeri med sin egen helt specielle stemning.

Under den 2. Verdenskrig blev kollegiebygningen benyttet af radiomaterielfabrikken Torotor. Her fremstilledes komponenter til de tyske V2-bomber, hvorfor den blev saboteret. Bygningen rummer efter genopførelse stadig erhvervsvirksomheder.

Gravmonumentet på Berlings Bakke er indrettet i en tidligere bronzealderhøj.

St. Andreas Kirkes nygotik kaster skarpe skygger.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	25
EMNE	Natur, kultur og rekreation	
LOKALITET	Tuborg Haveby	MÅL 1:2500
REG. DATO	Forår/sommer 2004	REGISTRATOR Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN

Ortofoto, 1:2500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Villabyernes Gentofte har kun få kolonihaver - Bernstorff i Jægersborg, Knæbjerget og Solvang ved Mariebjerg Kirkegård, langs Nordbanen og Tuborg Haveby i Vangede.

På en del af Nordre Ellegårds jorder, nord for Ellegårdsvej og med Gentofte Rende mod øst, er friholdt et område, som bryggeriarbejderne på Tuborg oprindelig fik stillet til rådighed til kolonihaver. I området ligger resterne af gårdens oprindelige bygninger, der bl.a. indeholder enkelte boliger og samlingslokaler for haveforeningen. Omkring bygningerne står nogle store gamle træer, der rager op i det omkringliggende villakvarter og giver hele området karakter.

Haverne er velpassede med små pyntelige havehuse.

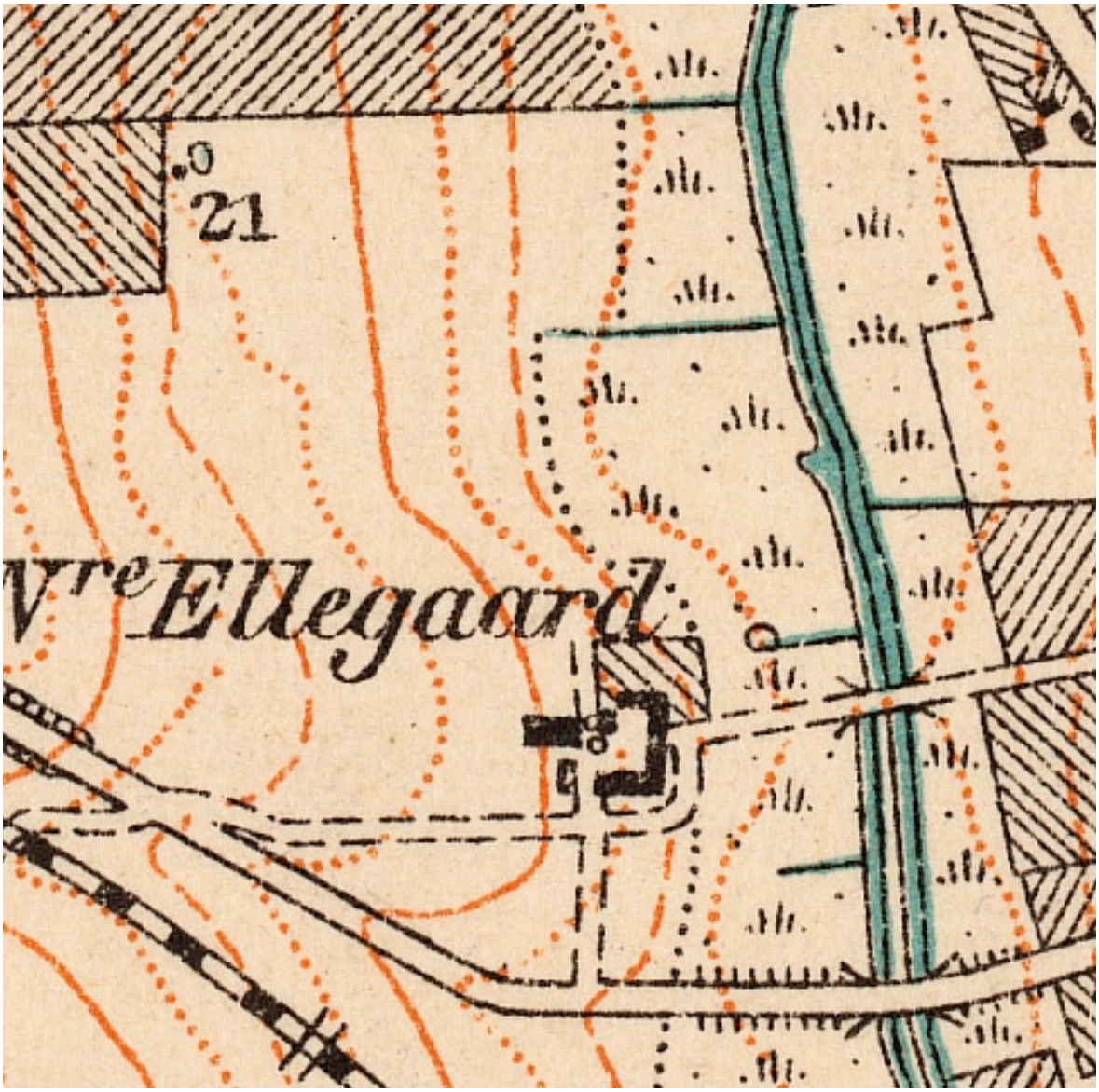

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:2.500. *KMS*

TUBORG HAVEBY

Stedet fortæller om kolonihavefolkets flid og disciplin. Her bliver hækkene klippet til tiden og havehuset vedligeholdt. Et grønt område til pryd og nytte i en bydel med mange etageboliger.

Havehus i Tuborg Haveby

Tuborg Haveby er anlagt på Nordre Ellegårds jorder. Gårdens gulkalkede gavle skimtes til venstre i billedet.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	26
EMNE	Natur, kultur og rekreation	
LOKALITET	Hellerup Havn	MÅL 1:1500
REG. DATO	Forår/sommer 2004	REGISTRATOR Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN

Ortofoto, 1:1500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Hellerup Havn er lidt svær at finde, som den ligger klemt inde mellem etagehuse og villaer. Hvis man er kørende i bil, skal man være forberedt på at passere nogle skarpe gadehjørner for at komme derned. Hellerup Havn er beliggende kun 300 meter nord for Tuborg Havn. Den blev oprindelig anlagt i 1911 som lystbådehavn til forskel fra den tunge erhvervs- og trafikhavn på Tuborg.

Hellerup Havn blev bygget bag kystlinjen, så landarealerne var beskyttet mod vind og vejr. Den har kun et enkelt bassin anlagt med en beskyttende mole mod Øresund. Indsejlingen foregår fra sydøst og er flankeret af et fint lille fyrtårn, som er opført samtidig med havneanlægget.

Som et supplement til lystbådehavnen etablerede kommunen flere anlæg, der understregede områdets rekreative karakter: Badestrand, rosenhave, staudehave, legeplads, tennisbaner og toiletbygning. Det hele bundet sammen af hække, lindearkader og -allé.

Det samlede anlæg omkring havnen er et lille åndehul i det tæt bebyggede Hellerup. Planudformningen udgøres af en relativ fri komposition af rektangulære rum. Nord for havnen er anlagt en rosenhave, som ligger helt ud til stranden. Den er tegnet af kommunegartner G. N. Brandt og arkitekten Edvard Thomsen

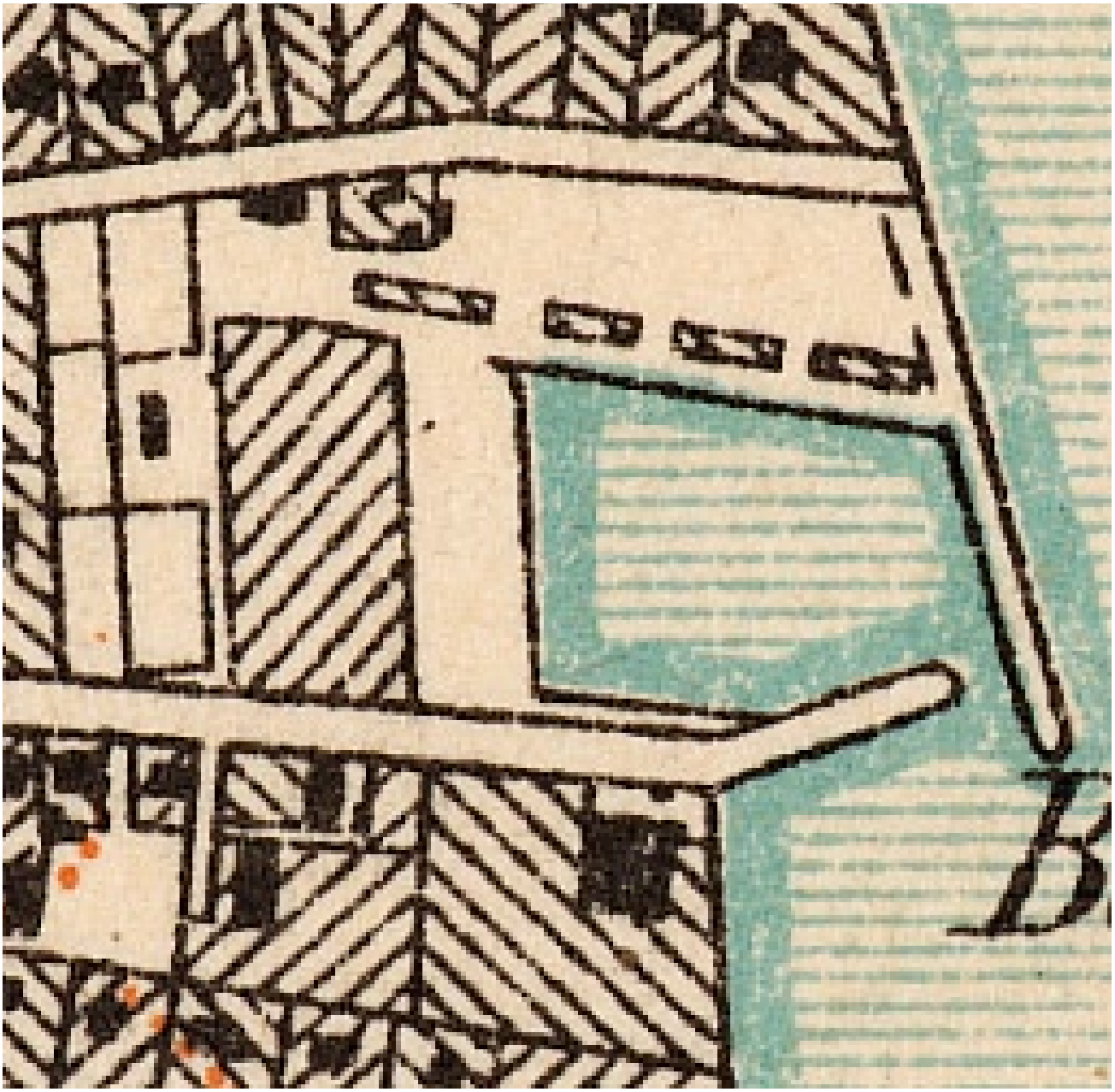

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:1.500. *KMS*

i 1918 med en stram baroklignende figur omkring en midterplæne, hvor der er opstillet 2 store sandstensvaser. Langs plænens sider er anlagt rosenbede og gangstier. Hele rosenhaven er omkranset af en pergola.

På vestsiden af havnen er anlagt en staudehave, hvor bedene ligger udenom en stor græsplæne. Staudehaven blev anlagt i 1921 af G. N. Brandt og E. Erstad-Jørgensen. En klippet lindeallé mellem staudehaven og et mindre tennisanlæg længst mod vest forbinder den nordlige del af havnen med den sydlige. På havnens sydside ligger sejlklubbens bådehuse, bådeplads og klubhus.

Hele anlægget, som er mindre end 2 ha, er i besiddelse af en intim og hyggelig atmosfære som ramme omkring havnens mange aktiviteter og de øvrige rekreative gøremål. Her er en tæt 'lilleby-stemning', som kan være vanskelig at opleve andre

En klippet lindeallé adskiller staudehaven i Hellerup Strandpark fra de bagvedliggende tennisbaner. Alléen forbinder samtidig sejlklubbens domæne med de mere offentlige rekreative områder.

Hellerup Havn er et lille åndehul med sin egen afslappede og intime stemning.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	27
EMNE	Natur, kultur og rekreation	
LOKALITET	Charlottenlund Fort	MÅL 1:4500
REG. DATO	Forår/sommer 2004	REGISTRATOR Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN

Ortofoto, 1:4500. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Efter nederlaget i 1864 besluttede regeringen i 1885 at etablere et befæstningsanlæg, der effektivt skulle kunne forsvare Hovedstaden. Man anlagde Vestvolden og supplerede med oversvømmelsesanlæggene i Gentofte Kommune. Der blev tillige opført flere forter og batterier, heriblandt Charlottenlund Fort, som opførtes i 1886-88 til at beskytte indsejlingen af Københavns Havn. Fortet var i beredskab under 1. Verdenskrig, men blev nedlagt i 1932. Man lod hele anlægget med skanser og voldgrav være uberørt, lod endog de store kanoner stå, så at man i dag kan få et godt indtryk af selve fortet.

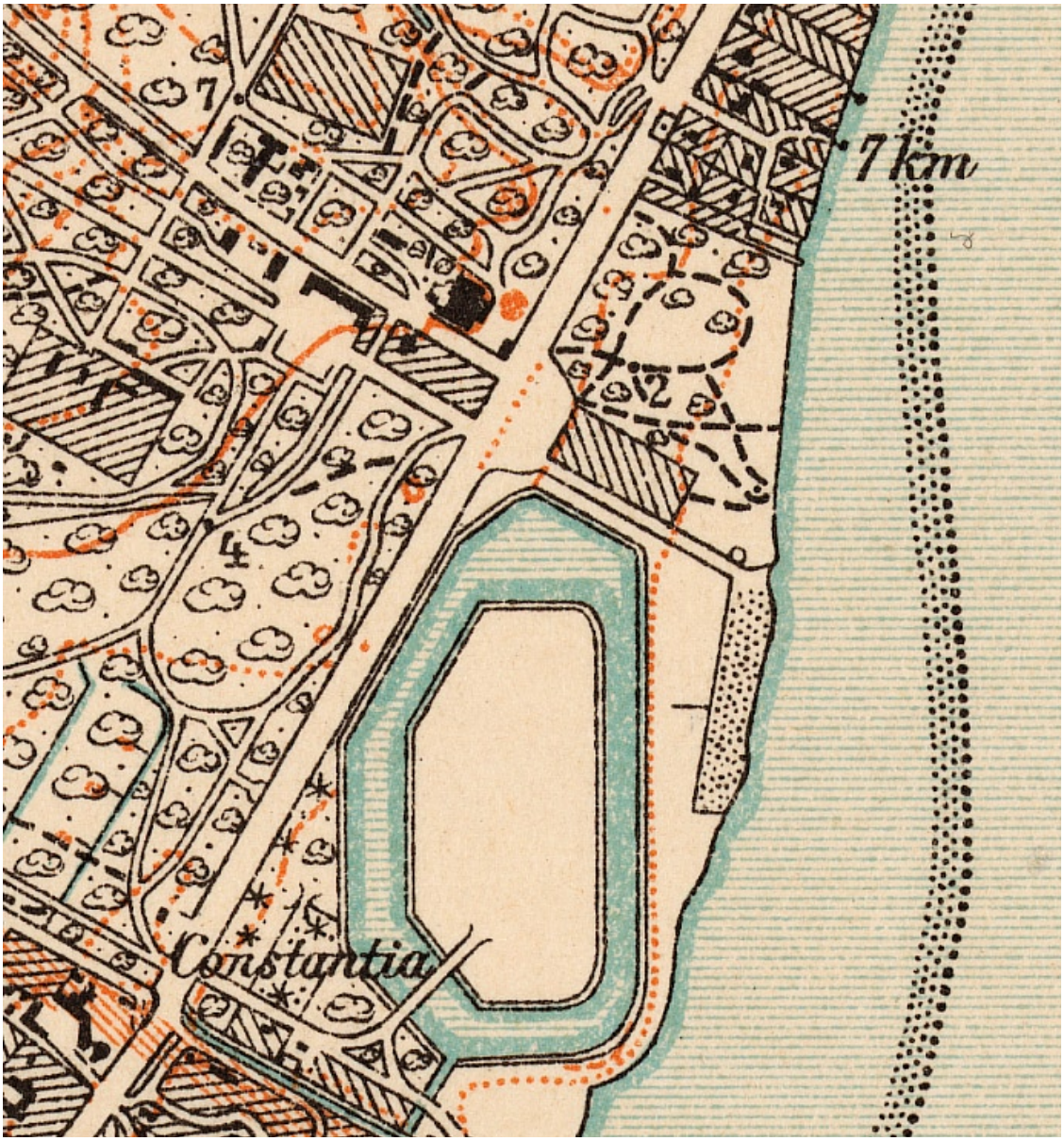

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.500. *KMS*

CHARLOTTENLUND FORT

Fortet rummer i dag campingplads, restaurant og parkeringsplads. Kystsiden indgår i 'Fluepapiret' - den store badestrand ud for Charlottenlund Skov, der fik sin form i 1936. Omkring 1980 opførtes en helårs badeanstalt, som afløste den ældre, der skulle opsættes og nedtages hvert år. Ib Andersen og Elith Juul Møller var arkitekter for den nye badeanstalt.

Fra Charlottenlund Fort er der fri udsigt over den foranliggende plæne og badeanstalten i det fjerne.

Charlottenlund Fort ligger tæt op til Strandvejen, 1:4.500

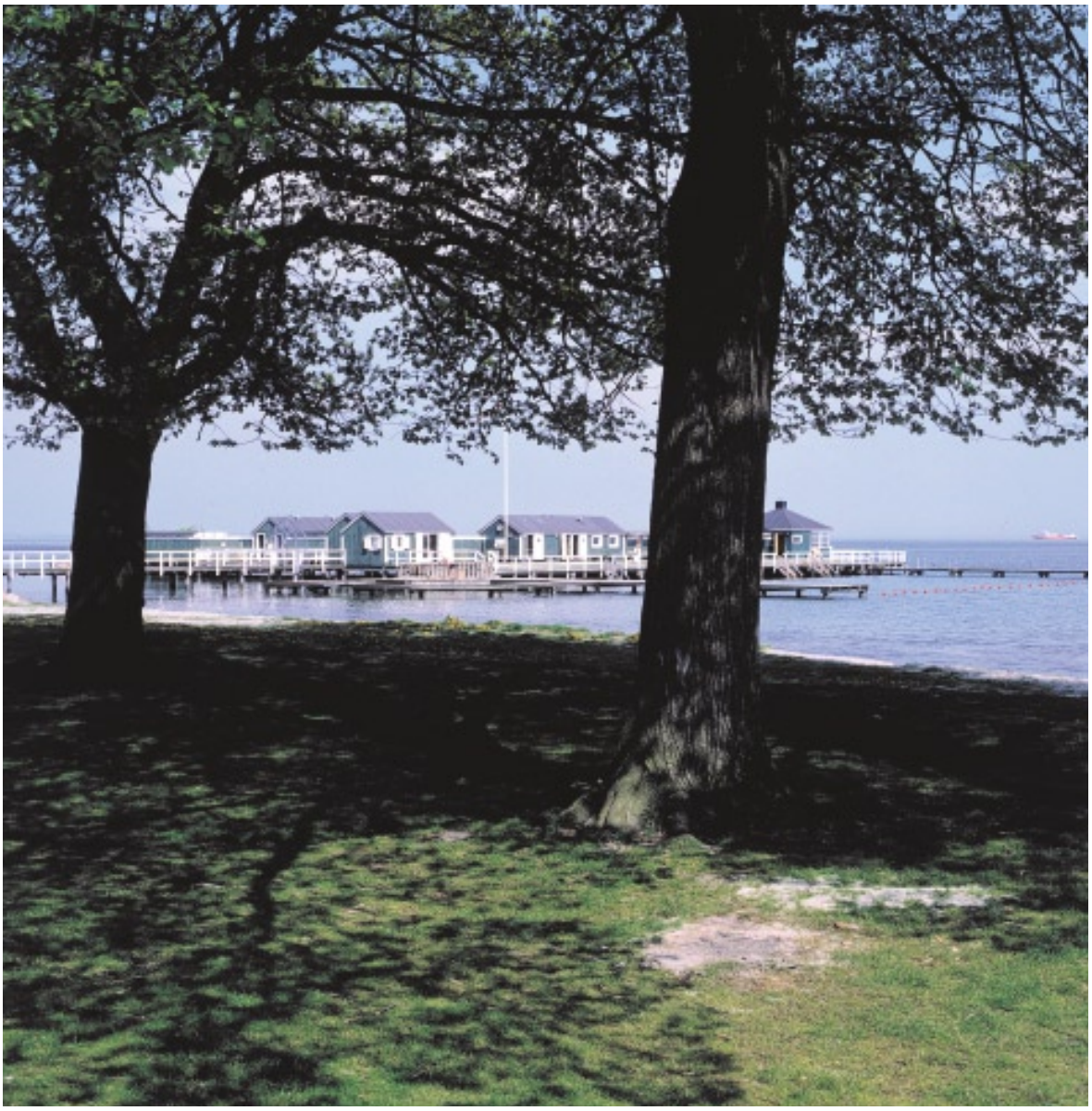

Charlottenlund Strandpark er beliggende på det flade terræn foran og nord for Charlottenlund Fort. Området er beplantet med enkelte store træer, som bryder det horisontale plan. I den nordligste del af området står søbadeanstalten som en lille træby på piller ude i vandet.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	28
EMNE		
Idrætsanlæg		
LOKALITET		MÅL
Klampenborg Galopbane og Charlottenlund Travbane		1:6000 / 4000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto Klampenborg Galopbane, 1:6.000 *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Vigtige dele af københavnernes udflugtsmål har været de tre løbsbaner: Charlottenlund Travbane fra 1891, Cykelbanen i Ordrup fra 1888 samt Klampenborg Galopbane fra 1909-10. Af disse er cykelbanen nedlagt omkring 2000 til fordel for boliger.

Travbanen i Charlottenlund er udbygget gradvist gennem dens nu mere end 110 år. Dens ældste del er faktisk ældre, idet portanlægget ved Ordrup Jagtvej er flyttet hertil fra Den nordiske Landbrugs- og Industri Udstilling i København 1888.

Indgangen til Galopbanen ligger på Klampenborgvej.

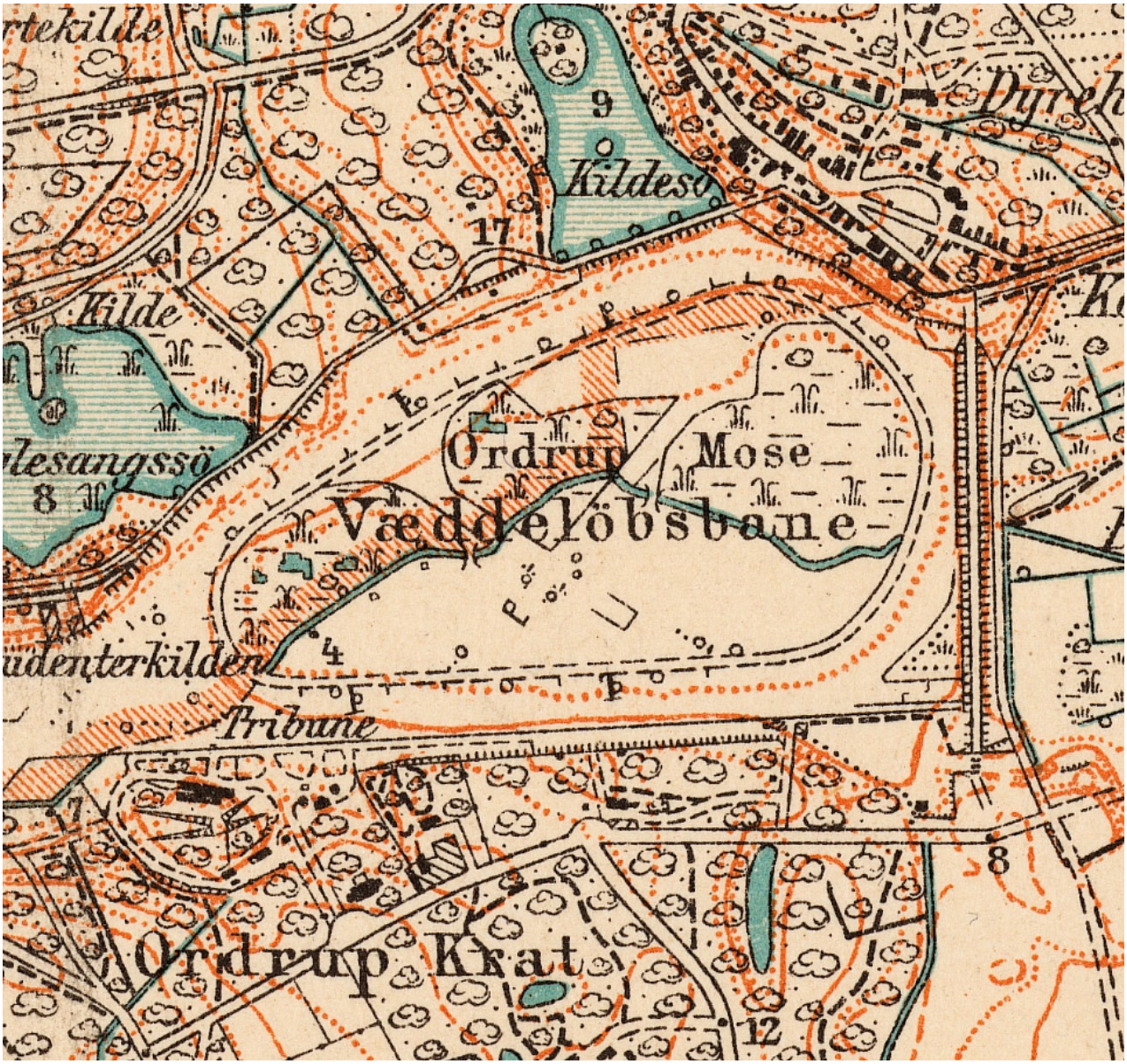

Historisk kort. Klampenborg Galopbane. Målt 1899 og rettet 1914, 1:6.000. KMS

KLAMPENBORG GALOPBANE OG CHARLOTTENLUND TRAVBANE

Udover selve væddeløbsbanen findes et stort antal bygninger, stalde med mere, som Gotfred Tvede var arkitekt for. Det seneste bygningsværk er den meget store tribune fra 1953, som med sin størrelse og sin funktionelle formgivning står i kontrast til væddeløbsbanens øvrige mere sammensatte og pittoreske byggeri.

Galopbanens dommertårn er udformet som et enkelt træhus i tre etager.

Den gamle tribune på Klampenborg Galopbane påkalder sig opmærksomhed på grund af sit særprægede og organisk formede tag.

KLAMPENBORG GALOPBANE OG CHARLOTTENLUND TRAVBANE

Fra 1870 blev der afviklet galopvæddeløb på Eremitagesletten vest for Eremitageslottet. Disse løb fik mere permanente rammer ved i 1909 at blive flyttet til Ordrup Mose. Galopbanen i Klampenborg fik derved det bedst tænkelige underlag i form af en blød mosebund og i tilgift de herligste skovmæssige omgivelser. Gallopbanens nyetablering blev i øvrigt planlagt samtidig med fredningen af Ordrup Krat.

Den iøjnefaldende tribune er bemærkelsværdig på grund af sit store blødt formede og spånbeklædte tag med de tårnagtige gevækster i hver ende. Den minder mest af alt om et stykke engelsk koloniarkitektur i Indien. Tribunen blev opført i 1909 efter tegning af arkitekt K. Arne Petersen.

Ortofoto, 1:4000. *DDO©,COWI*

KLAMPENBORG GALOPBANE OG CHARLOTTENLUND TRAVBANE

Den store glasbeklædte tribune på Charlottenlund Travbane er et enkelt, men flot funktionalistisk bygningsværk.

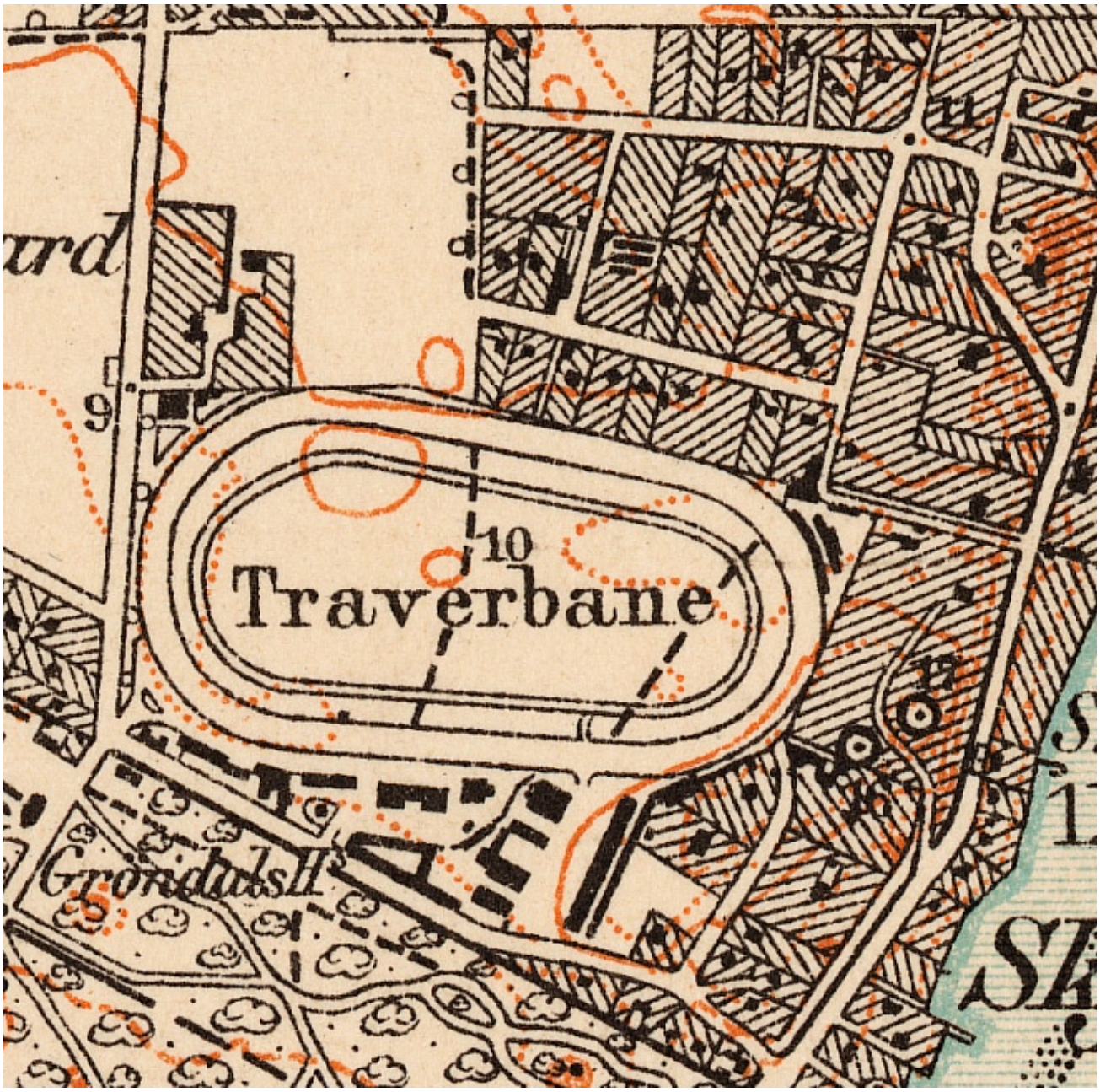

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:4.000. *KMS*

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	29
EMNE		
Idrætsanlæg		
LOKALITET		MÅL
Gentofte Stadion og Kildeskovhallen		1:5.000 / 1:2500
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, Gentofte Stadion, 1:5000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Hvor Tjørnegårdens teglværk fra 1848 til 1918 havde skamferet terrænet med lergrave, besluttede kommunen omkring 1930 at anlægge et stadion. Der blev udskrevet en konkurrence om anlæg og bygninger, som blev vundet af den 28-årige Arne Jacobsen.

Sportsanlægget var i nogen grad forudbestemt af lergravens profil, og Arne Jacobsens væsentligste bidrag blev den lange, lave bygning, der rummer marketenderi, omklædning, baderum og rekvisitter. Bygningen, som blev opført 1941-42 og placeret

Gentofte Stadion er anlagt i en tidligere lergrav, hvor det omkalfatrede landskab har fået en ny anvendelse.

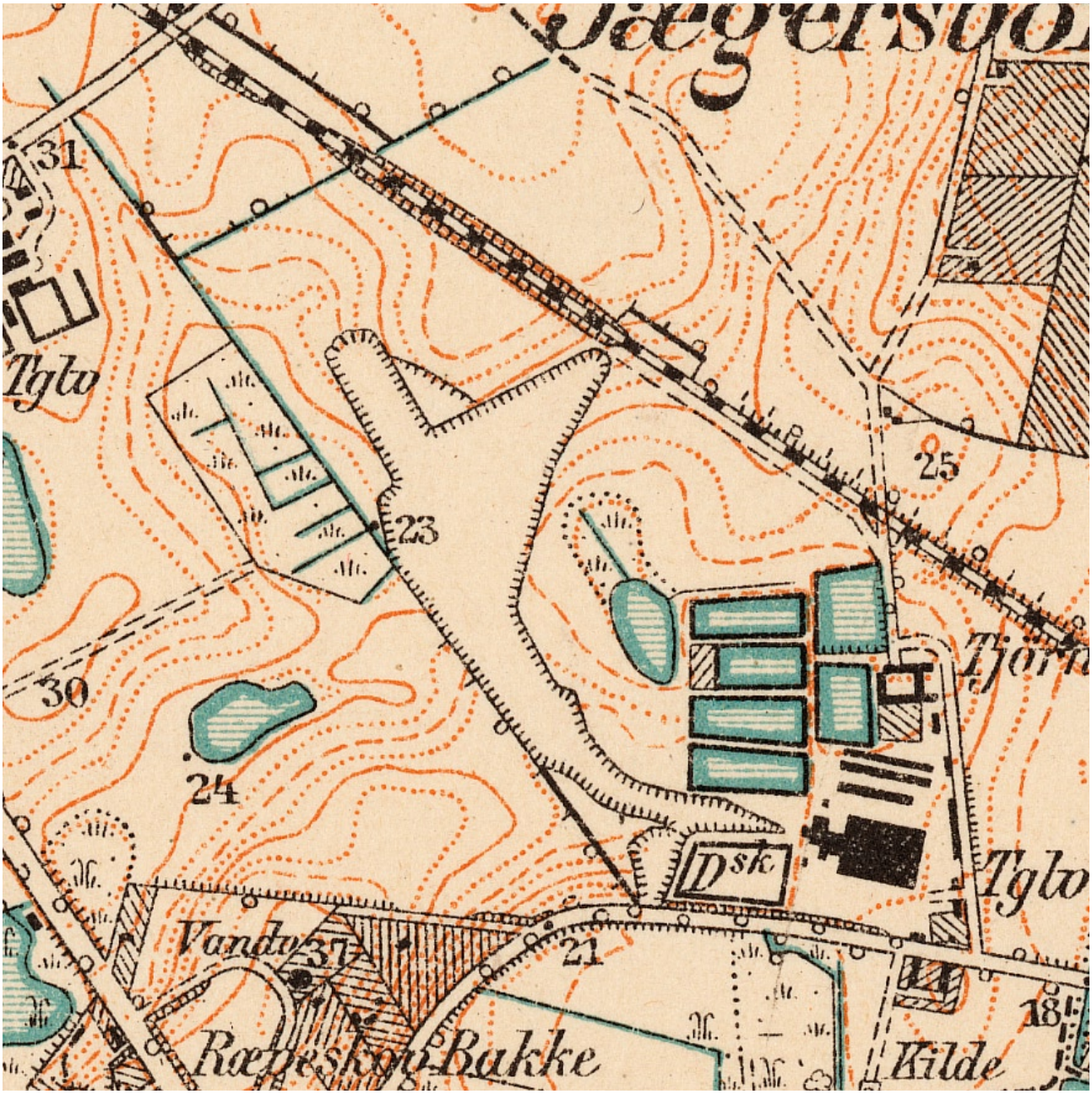

Historisk kort. Gentofte Stadion. Målt 1899 og rettet 1914, 1:5.000. KMS

parallelt med stadions langside bag tilskuertribunen, er opdelt i to forskudte fløje og opført i røde mursten med røde teglsten på taget.

Der var oprindeligt planlagt en svømmehal til Gentofte Stadion, men den blev opgivet. Først godt 30 år senere fik kommunen en svømmehal i det lille skovområde Kildeskoven, ca. 500 meter øst for den gamle Gentofte by. Kildeskovshallen, der udover en svømmehal rummer to boldspilshaller, et cafeteria og forskellige servicefaciliteter, blev opført i 1967-73.

Stadionindgangens stålrørs båse rummer sin egen oversete æstetik.

Den lange, lave murstensbygning er karakteristisk ved vinduernes placering helt oppe under taget.

Arkitekterne var Karen og Ebbe Clemmensen sammen med Jarl Heger, der udformede den store bygning med tætstillede stålrørssøjler, der bærer et rumgittertag. Facaderne er beklædt med glas, og skovens træer og hallens søjlekonstruktion synes at løbe ud i ét på grund af spejlingerne i glasfacaden. Bygningen fremtræder lys og let og fremstår som et spændende moderne bygningsværk.

Til svømmehallen er der i 2002 opført en tilbygning med et 50 meter bassin. Tilbygningen, som er tegnet af Entasis Arkitekter på baggrund af en arkitektkonkurrence, føjer sig naturligt til det oprindelige byggeri og de skovagtige omgivelser.

Orthofoto, Kildeskovhallen, 1:2500. *DDO©,COWI*

Kildeskovshallens konstruktion med et tagbærende rumgitter og facadens mange tætstillede søjler korresponderer med de omkringstående træers spejlinger i facadens glaspartier.

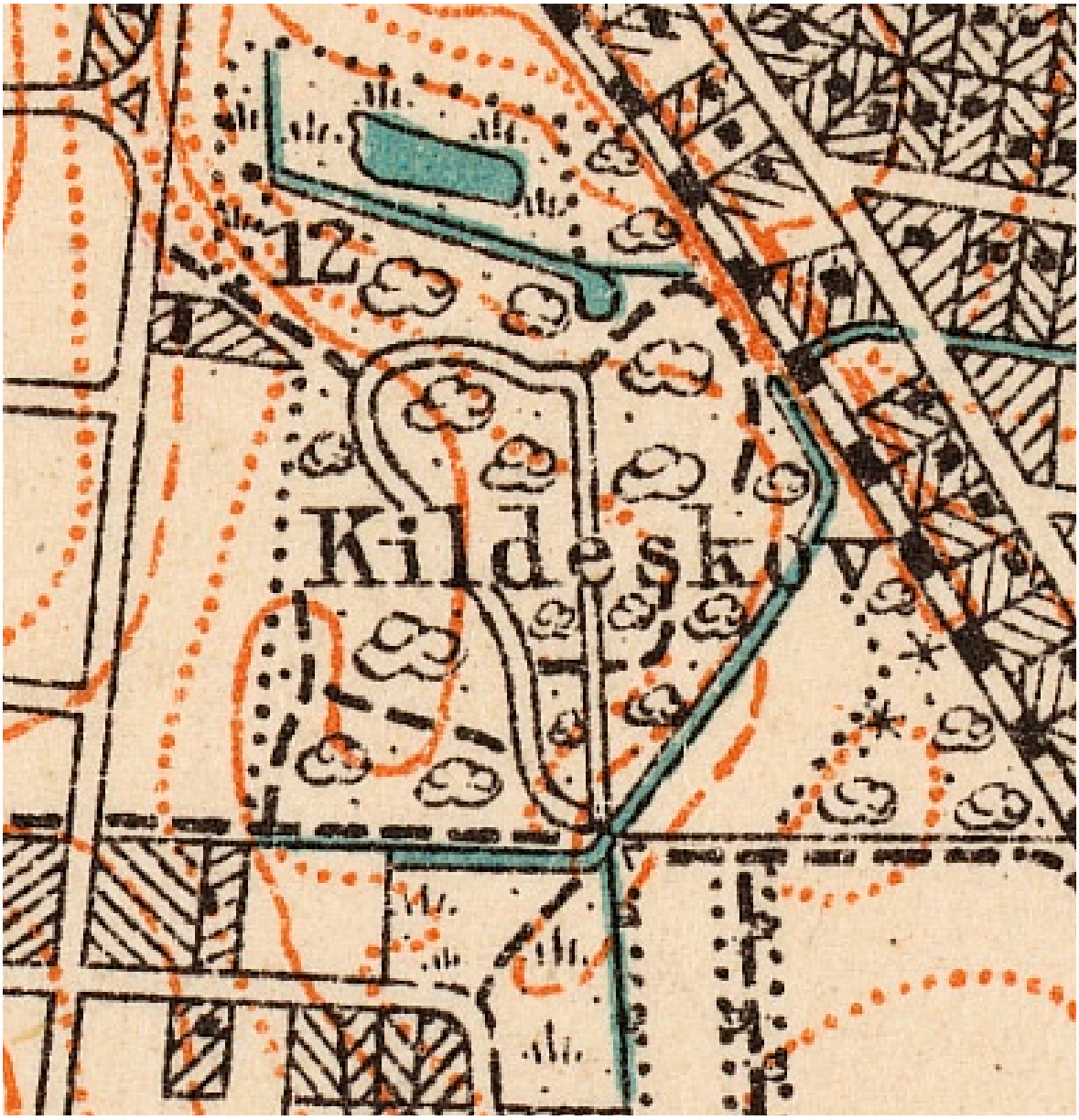

Historisk kort. Kildeskovhallen. Målt 1899 og rettet 1914, 1:2.500. *KMS*

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	30
EMNE		
Vejanlæg		
LOKALITET		MÅL
Lyngbyvej – Bernstorffsvej		1:30.000 / 1:25.000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:30.000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

De store strukturskabende anlæg i Gentofte Kommune er først og fremmest de overordnede trafikanlæg som Lyngbyvej og Bernstoffsvej. Begge er anlagt med stor bredde i en retlinet flugt, som står i stærk kontrast til det øvrige vejnets uregelmæssige karakter. Trafikken skulle primært kunne komme hurtigt og ubesværet frem.

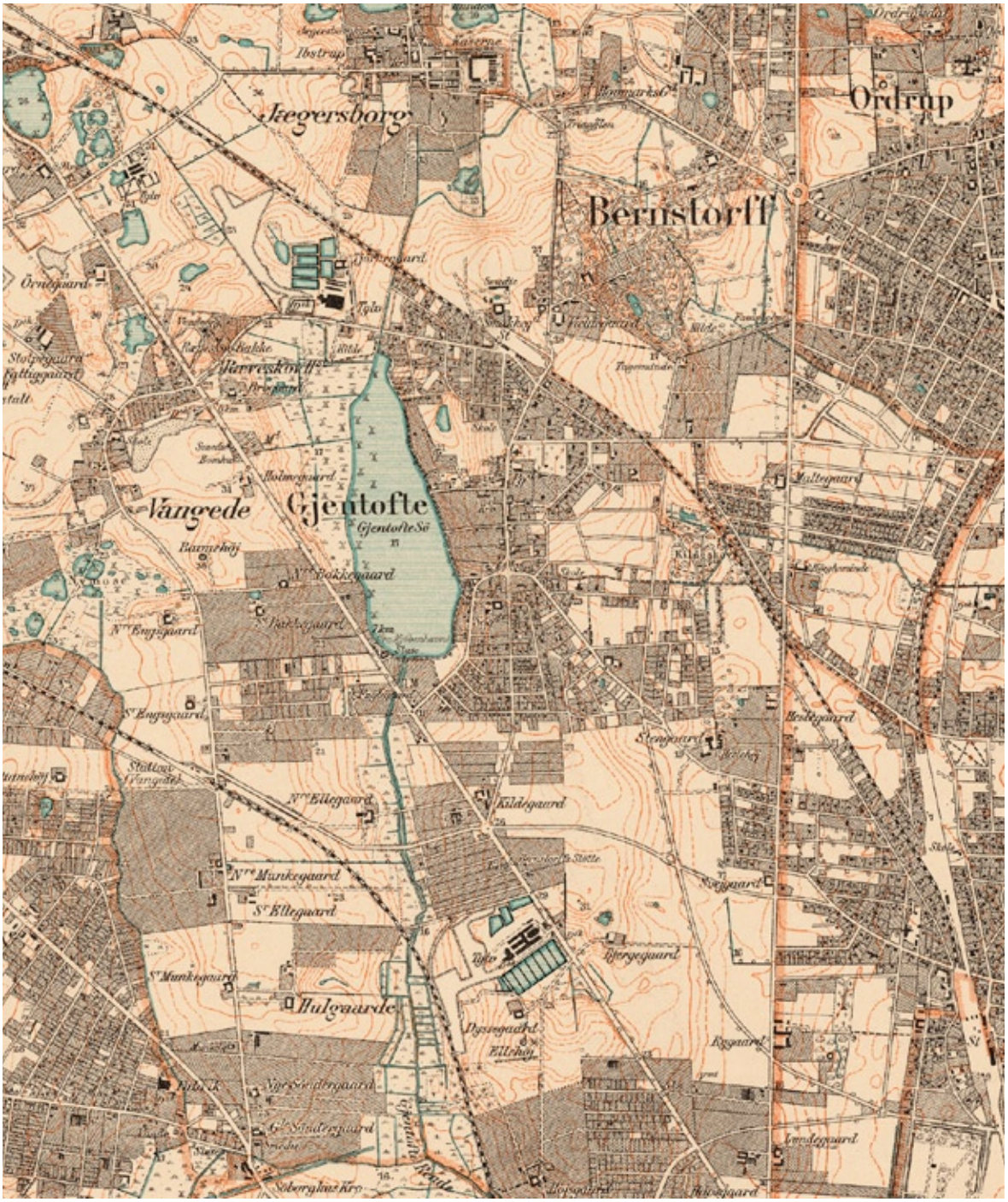

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:25.000. *KMS*

LYNGBYVEJ – BERNSTORFFSVEJ

Den enevældige, merkantilistisk orienterede regering i 1700-tallets midte ønskede at fremme produktion og handel og erkendte, at gode veje var en nødvendig foranstaltning. Man indkaldte vejbygningsingeniøren Jean Marmillod fra Frankrig. Han anlagde i 1764-67 Kongevejen fra Vibenshus, gennem Gentofte til Lyngby. Vejen fortsatte herfra videre over Rudersdal til kongeslottene i Hørsholm og Fredensborg. Vejtypen, som kaldtes chausséer, blev opbyget med grus og sten som fyld i vejkassen. Langs siderne blev der gravet grøfter, som kunne bortlede overfladevandet. Chausseerne blev som regel anlagt efter rette linier, som fx Lyngbyvejens store diagonal fra Emdrup Sø til Vintappersøen.

Lyngbyvejen blev en af Hovedstadens vigtigste udfaldsveje. Den er udvidet flere gange i tidens løb.

Lyngbyvej og Bernstorffsvej er anlagt som brede, snorlige veje, der ved deres størrelse og længde er stærkt strukturskabende, 1:25.000.

Sidst i 1970'erne, hvor den blev motorvej og fik reduceret antallet af tilslutninger og anlagt parallelle lokalgader. Havearkitekterne Edith og Ole Nørgaard bidrog til at tilpasse det voldsomme vejanlæg til omgivelserne. Tilslutningen ved Tuborgvej er Danmarks hidtil eneste vejanlæg i tre etager. Som et kuriosum har vejbyggerne vist respekt for traditionen ved at bibeholde de gamle milepæle.

J. H. E. Bernstorff lod få år senere, omkring 1770, anlægge en tilsvarende vej fra Emdrup Sø op forbi Bernstorffparken og i en ret linie frem til Femvejen. Bernstorffsvej er udlagt i stor bredde, oprindeligt med dobbeltspor til sporvogn og med ridestier ved siden af fortov og cykelsti. Bernstorffsvejens nordlige endepunkt er det store vejkryds ved Femvejen, som er udformet som en mægtig rundkørsel. Her er der i midten af rundkørslen rejst et monument i 1913 til ære for Christian IX og Dronning Louise, som residerede på Bernstorff Slot.

Lyngbyvej og Bernstorffsvej er trukket som snorlige veje gennem kommunen.

J. H. E. Bernstorff, der tog initiativ til at etablere nye hovedveje i hele riget, indkaldte i 1764 vejingeniøren Jean Marmillod fra Frankrig for at opbygge det danske vejvæsen. Både Lyngbyvej og Bernstorffsvej er anlagt af Jean Marmillod.

Lyngbyvejen gennem Gentofte Kommune er Københavns hovedudfaldsvej mod nord.

Bernstorffsvejens rette linje tangerer både Gentofte Rådhus og Bernstorffparken.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	31
EMNE		
Vejanlæg		
LOKALITET		MÅL
Strandvejen – Kystvejen		1:20.000 / 1:35.000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:20.000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Strandvejen trækker sit slyngede forløb fra Svanemøllen gennem Hellerup og op langs øresundskysten. På et langt stykke fra Charlottenlund til Klampenborg er vejen ført ind under stenalderhavets gamle kystskrænt. Nogle gange fremtræder vejen stærkt indsnævret, andre gange er løbet mere frit.

Biltrafikken var i det første årti af det 20. århundrede blevet så stor, at det skabte problemer gennem Gentofte Kommune. I 1930'erne blev den værste strækning, gennem Skovshoved, aflastet ved anlægget af Kystvejen fra Charlottenlund Fort til Bellevue-området. Kystvejen eller Vandstrandvejen, som den kaldes, er etableret på opfyldt terræn ude i vandet. Den blev anlagt i 1936-38 som første etape af et samlet nyt vejanlæg fra Strandpromenaden i København

Kystvejen domineres af lyset fra Øresund.

over Hellerup Havn og udenom bebyggelsen frem til Klampenborg. Den realiserede etape blev ca. tre km lang med anlæg af en meget stor lystbådehavn og en mindre fiskerihavn ud for Skovshoved. Derved blev den gamle, karakteristiske og maleriske bebyggelse i Skovshoved Fiskerleje skånet, om end der var ønsker fremme om at fjerne det hele til fordel for en moderne riviera-bebyggelse med Arne Jacobsen som arkitekt.

Langs hele Kystvejen, syd og nord for Skovshoved, fremkom der et større antal nye villagrunde, der blev benyttet til at opføre store moderne villaer. Arne Jacobsen opførte i fortsættelse af byggeriet ved Bellevue i 1938 den elegante benzintank ved Skovshoved. En lys og let optakt til Bellevue-bebyggelsen.

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:35.000. KMS

Strandvejens forløb følger kystlinien, 1:35.000.

Henning Larsens metalbeklædte rotunde skyder sig frem i bybilledet.

Hvor Kystvejen og Strandvejen splitter op ligger caféen 'Jorden Rundt'. Bygningen er opført i 1938 som kiosk og ventesal i midten af en sporvognssløjfe.

'Cyklister ved Emilias Kilde', Strandvejen med Hvidøre i baggrunden. Maleri af Paul Fischer 1899. Foto: A. B. R.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	32
EMNE		
Vejanlæg		
LOKALITET		MÅL
Jægersborg Allé med jagtvejene		1:20.000 / 1:25.000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:20.000. *DDO©,COWI*

Kulturhistorie & arkitektur

Jægersborg Allé er pragtvejen, der forbinder Jægersborg med Charlottenlund. I et langt lige stykke og med en storslået udsigt fra Bernstorffsparkens nordligste punkt løber vejen ned gennem terrænet direkte frem til Charlottenlund Slot. Fra Bernstorffsparken og vestover forsvinder den royale linjeføring og vejen snor sig mellem Hundesømosen og Søndersø frem til Jægersborg, hvorfra den genvinder lidt af sit første stykkes overlegne udformning frem til butikstorvet ved Smakkegårdsvej.

Sammen med Lyngbyvejen, Bernstorffsvej og Strandvejen er Jægersborg Allé en af de store strukturgivende veje i Gentofte Kommune. Foruden at forbinde Jægersborg med Charlottenlund samler Jægersborg Allé de tre nordgående jagtveje mod Dyrehaven: Ermelundsvej, Vilvordevej og Ordrup Jagtvej.

Fra Strandvejen løber Jægersborg Allé ind i Charlottenlund Skov og viger udenom slottet, for pludselig at passere over Kystbanen via en høj bro og blive til en pulserende forretningsgade. Efter Lindegårdsvej bliver vejen omsider til en allé med en dobbelt trærække og passerer herefter et nydeligt villakvarter. Alléen standses af Femvejen, men fortsætter på den anden side, nord om Bernstorffparken som en fornem allé.

Efter et skarpt knæk på bakketoppen ved Bernstorffparkens nordligste punkt nås dæmningen mellem de i dag godt gemte rester af Hundesø og Søndersø, hvorefter vejen fortsætter til området omkring Jægersborg Kaserne. De lange gule kasernebygninger af generalbygmester Laurids de Thurah giver vejen ro, som understreges af den grønne

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:25.000. *KMS*

plæne ved Meutegårdsvej. Herfra fortsætter vejen, via et par skarpe sving, som en nyplantet allé helt frem til Smakkegårdsvej. Ud for Sauntesvej er 'rundellen' bevaret - en halvcirkulær udvidelse af vejen, hvor jagtdeltagerne skulle vente med deres hunde til kongens ankomst.

Fra kasernen udgår Ermelundsvej mod nord til Fortunen. Den hed fra Dyrehavens anlæggelse i 1670, Jagtvejen. Før den tid gik Ermelundsvej fra landsbyen Gentofte til landsbyen Stokkerup, som blev nedlagt i forbindelse med anlægget af Dyrehaven. Fra Femvejen udgår Vilvordevej, der før 1896 hed Dyrehavevej, idet man herfra kom ind i Dyrehaven ved Rødeport. Fra Charlottenlund Skov udgår Ordrup Jagtvej mod nord. Den gav adgang til Dyrehaven via Kongeporten ved Dyrehavsbakken og Peter Liep - og til Christiansholm.

Femvejens obelisk markerer det centrale trafikknudepunkt, hvorfra fem veje, nu seks, udgår.

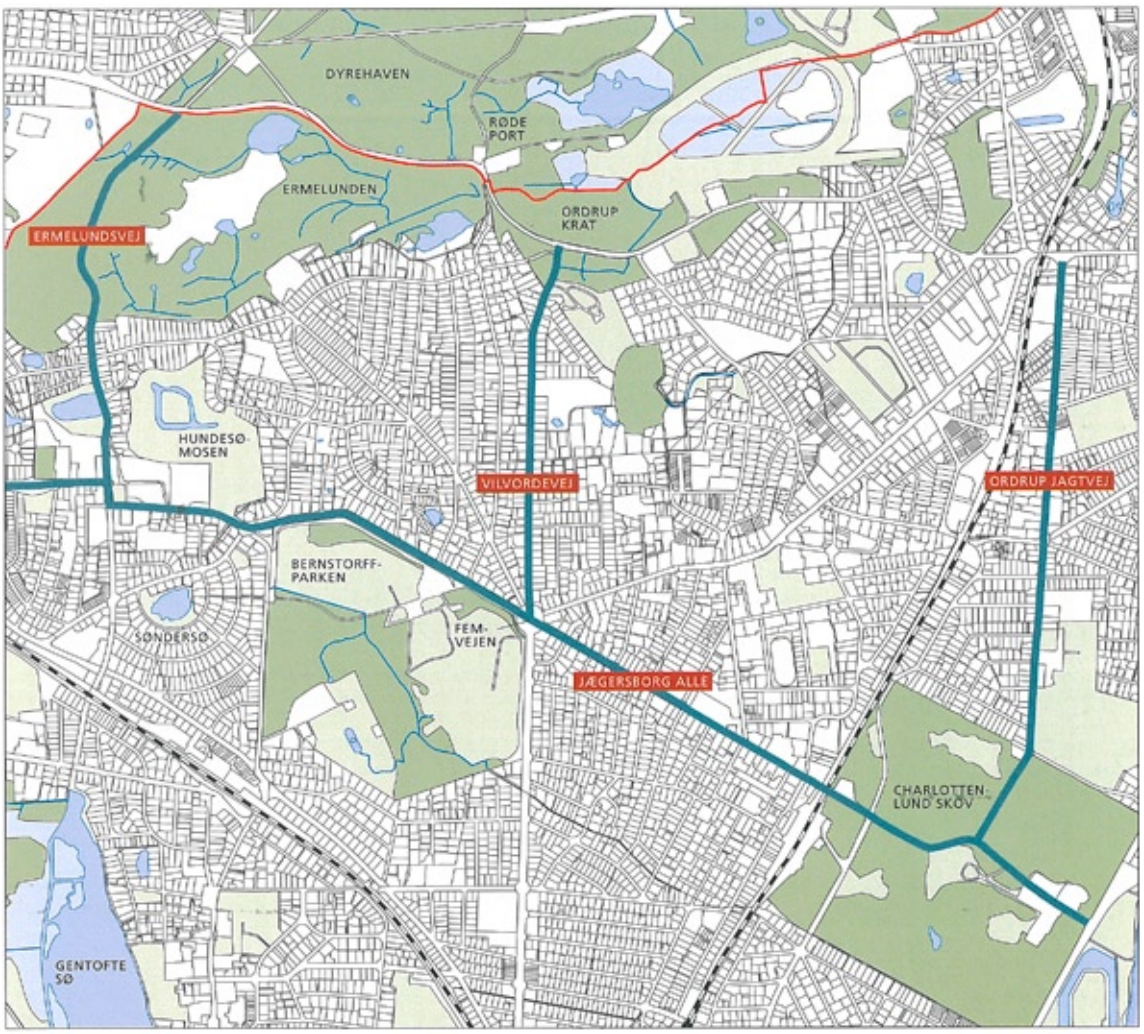

Jægersborg Allé, som forbinder Jægersborg med Charlottenlund, samler tillige de oprindelige udfaldsveje mod Dyrehaven: Jagtvejen (nuværende Ermelundsvej), Dyrehavevej (nuværende Vilvordevej) og Ordrup Jagtvej, 1:25.000.

JÆGERSBORG ALLÈ MED ALLE JAGTVEJENE

Jægersborg Allé set fra Øresund

Jægersborg Allé tangerer Bernstorffsparken. Øresund ses i horisonten og Femvejen i midten af billedet.

GENTOFTE
– atlas over bygninger og bymiljøer

Kulturarvsstyrelsen og Gentofte Kommune
Kortlægning og registrering af bymiljøer

KOMMUNENUMMER	KOMMUNE	LØBENUMMER
157	Gentofte	33
EMNE		
Kystbanens stationer		
LOKALITET		MÅL
Charlottenlund, Ordrup og Klampenborg		1:20.000
REG. DATO	REGISTRATOR	
Forår/sommer 2004	Robert Mogensen, SvAJ og Jens V. Nielsen, JVN	

Ortofoto, 1:20.000

DDO©,COWI

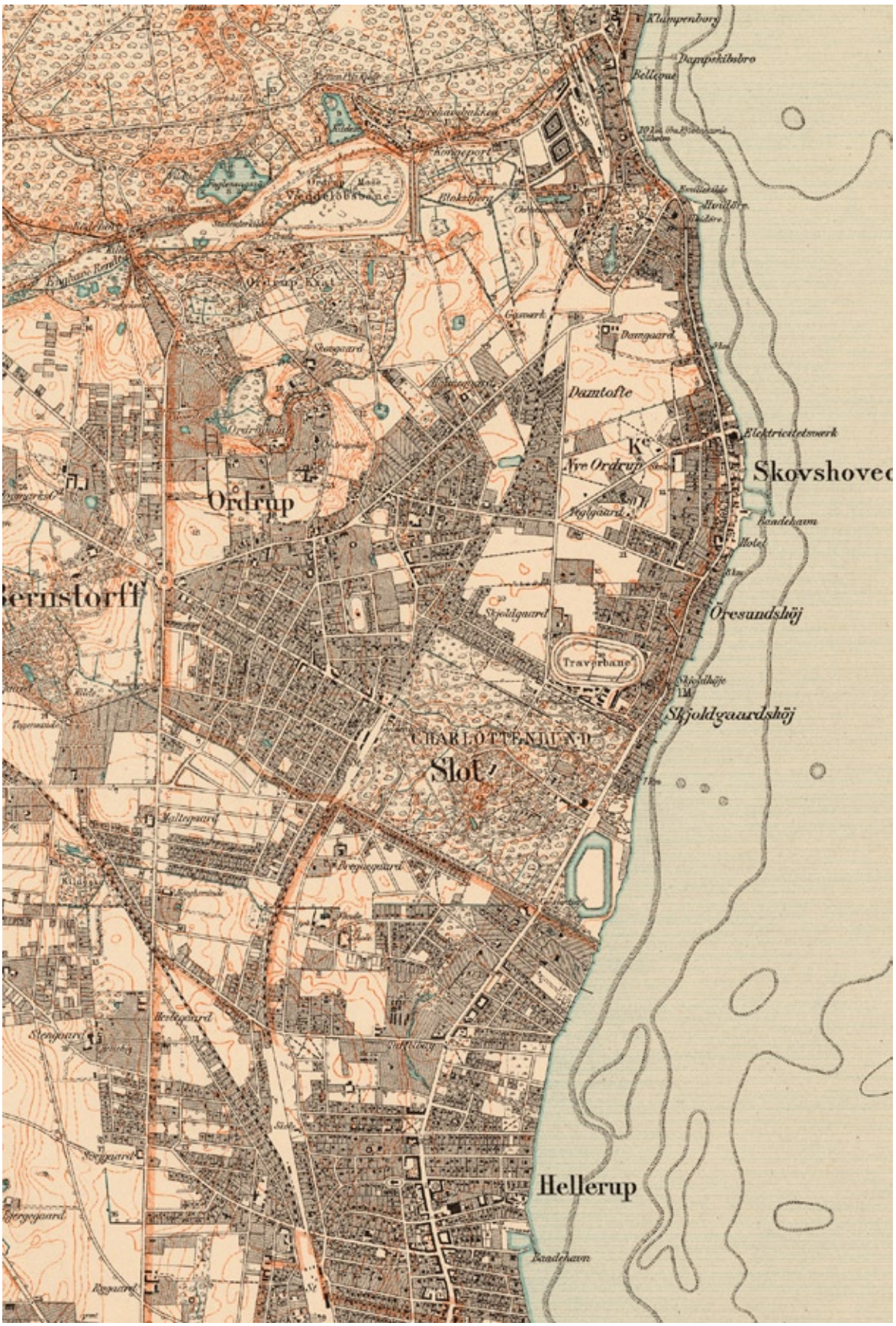

Historisk kort. Målt 1899 og rettet 1914, 1:20.000.

KMS

CHARLOTTENLUND, ORDRUP OG KLAMPENBORG STATIONER

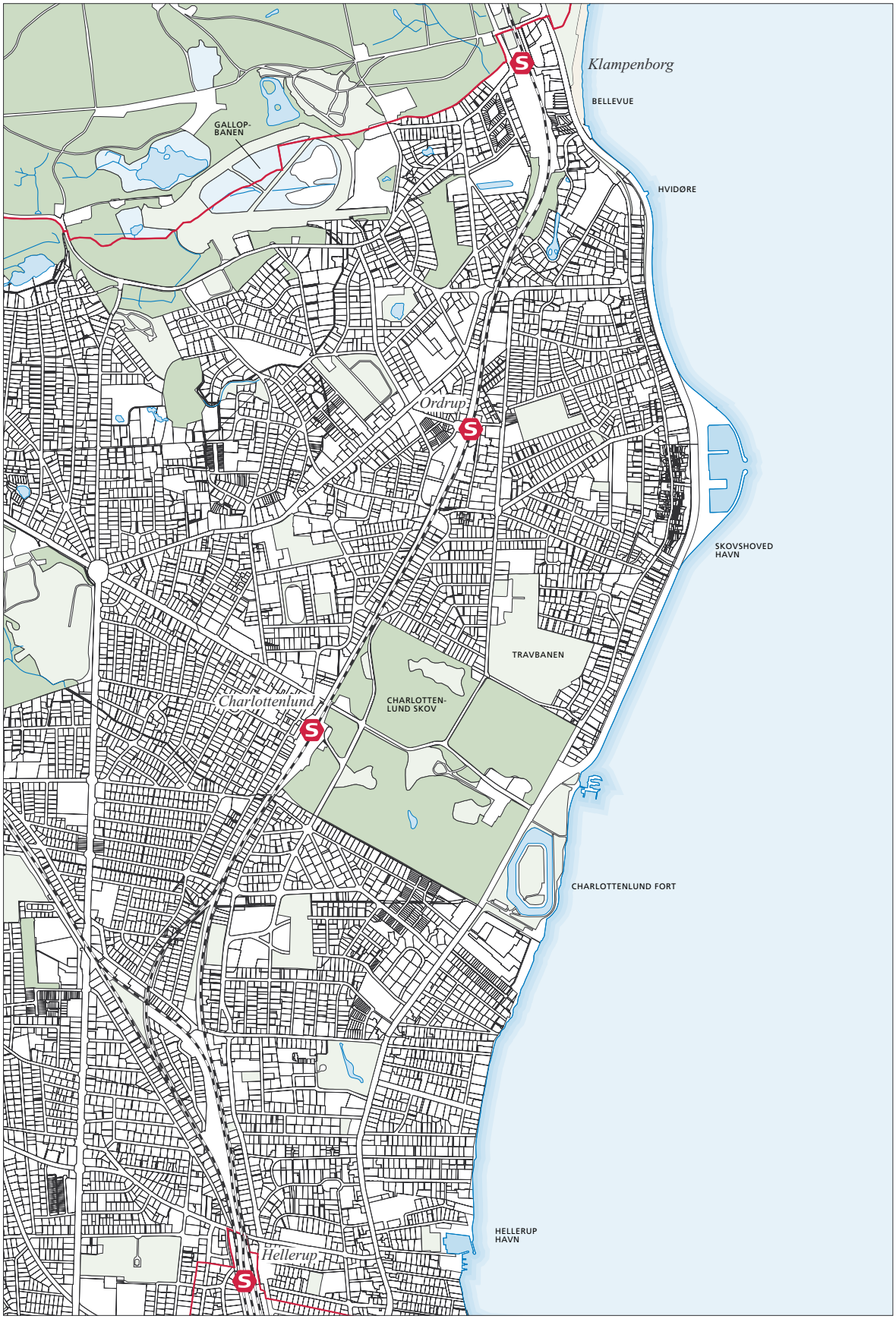

Stationsbygningernes udformning afspejler den tidsmæssige forskydning af banens udbygningsetaper. Mål 1:20.000

Kulturhistorie & arkitektur

De fire jernbanestationer på strækningen mellem Hellerup og Klampenborg vidner dels om væsentlige perioder i jernbanehistorien, dels om den interesse man i tidens løb har vist jernbanens bygninger.

Ved anlægget af Nordbanen 1863-64, fra København til Helsingør over Hillerød, anlagde man også en sidebane fra Hellerup til Klampenborg i forventning om, at udflugtstrafikken til skov og strand, herunder Dyrehavsbakken, kunne give gode indtægter. Det gjorde den. Næste udbygning kom i 1897 ved anlægget af Kystbanen, der forløb mere direkte mellem København og Helsingør. Den tredie udbygning skete i form af anlægget af S-banen til Klampenborg i 1934.

Hellerup Station ligger i Københavns Kommune. Det gælder også stationsbygningerne, uanset at de sætter deres stærke præg på Ryvangs Allé's nordligste stykke, som ligger i Gentofte Kommune, øst for stationen. Det bør nævnes, at den nuværende Gentofte Station oprindeligt var identisk med den ældste station i Hellerup.

Charlottenlund Station fik i 1898 den nuværende meget store bygning. Arkitekt var Thomas Arboe (1836-1917). Han opførte over hele landet en række stationer med anvendelse af gule mursten i en saglig stil, med understregning af det stoflige i murværket. Charlottenlund Station består af en stor hovedbygning i 2 1/2 etager med et fremhævet indgangsparti i midten.

På hver side af hovedbygningen er opført to mindre sidebygninger i 1 1/2 etager. Taget er beklædt med

Charlottenlund Station er et stort velproportioneret bygningsværk bestående af en hovedbygning med to sidefløje. Til venstre i billedet ses Aage Paul-Petersens plakatsøjle fra 1923.

skifer. For at få lys til tagetagen er der, foruden gavlvinduer, opsat nogle små tagkviste med festligt svungne pagodetage. På stationens østside blev i 1926 opført en pudsig ottekantet billetpavillon, beregnet på at betjene udflugtspublikum til stranden, skoven og travbanen. Arkitekten var K. T. Seest.

Mens de øvrige stationer på denne strækning blev anlagt allerede i 1863, blev Ordrup Station først opført i 1924. Stationen adskiller sig radikalt fra de øvrige med sit hvide nyklassicistiske formsprog. K. T. Seest (1879-1972), som tegnede Ordrup Station, var overarkitekt ved DSB 1922-1949. Han yndede på et tidspunkt den sammensmeltning af klassicisme og funktionalisme, der lyser ud af Ordrup Station. Senere udviklede han sig til en mere renlivet funktionalist.

På Klampenborg Station kan alle tre perioder iagttages. Vestligst og lidt overset ligger stationsbygningen fra den første tid, opført i 1863. De mest iøjnefaldende bygninger stammer imidlertid fra Kystbanens åbning. Her opførtes den åbne perronhal, som var indkøbt i Tyskland, samt den østre stationsbygning, den runde ventesal med nedgang til perrontunnelen og kommandoposten, alle bygninger som daværende overarkitekt i DSB Heinrich Wenck (1851-1936) var mester for. En effektivisering af nærtrafikken i 1920'erne medførte opførelse af en ny ekspeditionsbygning i 1928, som stod parat til S-togene i 1934.

Især den store åbne perronhal skal fremhæves for sit spinkelværk af en støbejernskonstruktion, som bærer det store tag, hvorpå et ovenlys rejser sig i hele tag-

Ordrup Station er opført i 1924 som en nyklassicistisk bygning, der tydeligvis er inspireret af den kommende funktionalistiske stil.

ryggens længde. Men også den senest opførte ekspeditionsbygning med portgennemgangen har nogle åbenbare kvaliteter. Bygningen samler det spredte anlæg ved sin tværgående placering og danner en fin 'ryg' for det foranliggende haveanlæg op mod Dyrehaven. Ekspeditionsbygningens tagrytter med uret har tillige fået det samme svungne pagodetag som kvistene på Charlottenlund Station.

Det bør nævnes, at Nordbanen i 1864, udover i Hellerup, kun fik station i Gentofte. Da Nordbanen fik S-tog i 1936, blev stationerne Bernstorffsvej og Jægersborg begge anlagt i Seests nu spartansk-funktionalistiske stil.

Den tværstillede ekspeditionsbygning på Klampenborg Station samler den syd for liggende, spredte stationsbebyggelse og markerer med sin portgennemgang perronens udstrækning.

Kystbanens kommandopost på Klampenborg Station er en sammensat bygning med en muret base og det pittoreske, næsten selvstændige hus på første sal. Bygningen er tegnet af overarkitekt H. Wenck.

Klampenborg Station fik ved åbningen af Kystbanen i 1897 nye stationsbygninger, blandt andet den elegante perronhal som ses på billedet. Hallen var indkøbt i Tyskland.